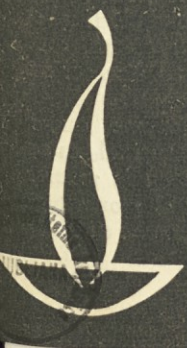

D 59961

DUHOVNO
ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

1953 * XXI * APRIL

EL CONSUELO DEL CRISTO RESUCITADO

Mons. Tihamer Toth

Todo el mundo celebra la pascua. Aún aquellos que no creen en la Resurrección de Cristo, celebran la resurrección de la naturaleza muerta. ¡Ah, pero que distancia, como del cielo a la tierra, hay entre estas dos maneras de celebrar la Pascua! Aquellos desgraciados se contentan con la alegría de los capullos que salen con la primavera, y, sin embargo, en la sinfonía primaveral de esta vida se perciben acordes que matan toda alegría, los acordes del marchitarse otoñal.

Pero nosotros celebramos en Jesu-

cristo resucitado la victoria definitiva de la Vida sobre la muerte, el triunfo de la Vida que nunca pasa.

Jesucristo resucitado es para nosotros rehén de Dios, promesa de que nosotros no nos quedaremos para siempre en el sepulcro. Promesa y seguridad de que el epitafio de nuestros cementerios — “¡Resucitaremos!” — no es esperanza, vana. Nuestra fé se funda en la Resurrección de Cristo. Rehén de que la puerta de la muerte no es sino esperanza, no es el yugo de los derrotados, sino el arco triunfal de los vencedores que hacen su entrada en la vida eterna. Es decir: la muerte es una vida nueva, el fin de la vida terrena es el principio de una vida eterna.

Aquí puedo ser feo; mi belleza se verá en el cielo. Aquí puedo ser enfermizo; mi fuerza se mostrará en el cielo. Aquí puedo ser pobre; mi riqueza se manifestará en el cielo. Aquí soy concha que guarda una perla preciosa para el cielo. Aquí soy crisálida de que saldrá una mariposa de irisados colores allá en el cielo. Aquí soy comienzo; el final será en el cielo. Aquí soy simiente, quiera Dios que haya después un florecer magnífico y eterno en el cielo.

Y el consuelo más sublime, que nos proporciona Jesucristo resucitado es este: *Piensa durante tu vida en la muerte y será buena tu vida, y al morir piensa en la vida eterna y será buena tu muerte.*

Slika na 1. strani: Sv. Jošt nad Kranjem

Prav nad slikami Dobrega pastirja v katakombah sv. Kalista v Rimu, — se pasejo med cipresami in oljkami ovee

„NAJ PRIDE NJEGOVA KRI NA NAS,“
JE VPILA NA VELIKI PETEK BREZBOŽNA MNO-
ZICA OB VZNOŽJU KRIŽA,
„NAJ PRIDE NJEGOVA KRI NA ME,“
TAKO PROSIM JAZ POBOŽNO IN PONIZNO.
NAJ BO TA KRIŽ MOJ VODNIK;
NAJ BO MOJE REŠENJE;
NAJ ME OČISTI MOJIH GREHOV!
IN NAJ ME TOLAŽI SREDI TEŽAV
IN BUDI UPANJE NA VEČNO DOMOVINO!

VERA ALI VRAŽE?

Skoraj istočasni nastop dveh državnih predsednikov je kakor z bliskom pokazal dva svetova, ki se borita za človeštvo. V federativni republiki Jugoslaviji je skupščina brez pretikandidata izvolila dose-danjega diktatorja za predsednika; v Združenih državah Amerike pa je bil ustoličen novi, svobodno izvoljeni pred-sednik Eisenhower. Oba dogodka sta taka, da silita človeka k resnemu razmiš-ljanju.

Ustoličenje Eisenhowerjevo (kakor

tudi prejšnjih predsednikov) je kakor slavnostni venec ovijala molitev. Nad-škof iz Washingtona je začel obred z molitvijo, med obredom pa sta opravila molitve še judovski rabin in za vse raz-lične protestantske ločine „škof“ episko-palne cerkve. Je pač popolna svoboda vere za vsa veroizpovedanja. Novi pred-sednik sam pa je svoj inavguralni govor začel tudi z molitvijo za se in za člane svoje vlade, ki jo je sam isto jutro v cerkvi sestavil. Pol milijona ljudi je bilo

Na Gorenjskem je pomlad; slika predstavlja znano cerkev sv. Petra nad Begunjami

priča ustoličenja in vse prebivalstvo Združenih držav je ob radiu in deloma televiziji poslušalo in se tiho pridružilo tem molitvam.

Nekaj dni pred nastopom svoje odgovorne službe je novi predsednik dal javno izjavo, v kateri med drugim pravi: „Svobodne vlade ne moremo utemeljevati in obrazložiti z ničemer drugim kot le z osnovnimi verskimi resnicami. Samo globoko pobožen narod ima dovolj sil in moči, da premaga tiranijo in osvobodi sebe in druge. V sedanjosti moramo dokazati, da je naša vera, ki jo neprestano obnavljamo, silna in nepremakljiva, tako da se nič ne strašimo groženj sedanjih tiranov... Naša bitka s komunizmom ni nič drugega, kakor boj tistih, ki verujejo v Vsemogočnega zoper one, ki se borijo proti Bogu. Komunizem po svojem bistvu mora nujno izločiti Boga iz svojega sistema. Kjerkoli vstopi Bog, mora komunizem odstopiti.“

Tako govori in po teh načelih vodi svoj narod predsednik najbolj svobodne in tehniško najbolj napredne države sveta. Vera v Boga je temelj, zavest odgovornosti pred Bogom pa varno vodilo vladajočim in državljanom.

Iz Jugoslavije pa prihajajo povsem drugačni glasovi. Predsednik sam je 29. aprila 1952 na očitke, „da odvrčamo otroke od Boga, od Cerkev in od sličnih“, odgovoril: „Mi se ne moremo sprizniti in pomiriti z mislijo, da bi dopustili, da bi bilo ljudstvo še vedno obsedeno z vražami, kajti za nas vse to ni nič drugega kot vraže.“ In eden njegovih ministrov piše 15. junija 1952 v „Berbi“: „V šoli morajo otrokom razbijati vsako praznoverje in morajo znanstveno dokazati, da ni Boga, da je znanost dokazala lažnjivost vere.“ Torej: V Ameriki pomeni vera temelj svobodne države in družbe, v Jugoslaviji pa vodilni državniki smatrajo isto vero za vraže!

Dva svetova! Različna si in nasprot-

na. Ni mostu, ki bi ju vezal med seboj. Bog — in breboštvo! Človeka mika, da bi ta dva svetova primerjal, kaj je eden in kaj je drugi dosegel v gospodarstvu, v politiki, v napredku, v znanosti, iznajdbah in izrabljanju naravnih sil, in kje ljudje bolj svobodno, bolj zadovoljno in v večjem blagostanju živijo. Toda to ni toliko važno za naše premišljevanje, kakor pa razlika v miselnosti, načelnosti in pravilnem vrednotenju. Na eni strani: sodobno, povsem moderno gledanje in presojanje iz večno veljavnih resnic, iz vere v osebnega Boga, ki je Stvarnik narav, njenih sil in moči, pa tudi Stvarnik človeka z njegovim materialnim telesom in duhovno neumrljivo dušo. — Na drugi strani: zastarelo naziranje togega in neznanstvenega materializma. Noben resničen znanstvenik se ne drži več tega nauka, s katerim ni mogoče razložiti niti delovanja snovi. Na nobeni napredni univerzi se materializem več ne uči, še v zgodovini filozofije se komaj omenja, pa ne kot napredek v znanosti, marveč kot neplodna zabloda. V naši domovini pa so daleč zadaj za znanstvenim razvojem, ko zahtevajo od učiteljev, da merajo otrokom „znanstveno dokazati“, da ni Boga. Nobena znanost tega ni dokazala in sploh ne more dokazati, pač pa mora iz študija in raziskovanja narave in njenih sil nujno sklepati, da mora biti višji in popolnejši um, kot je naš človeški, kateri je dal naravi to čudovito zakonitost. Ravno študij atomske sile je mnoge še dvomeče znanstvenike tako rekoč prisilil priznati Boga, vsemogočnega Stvarnika, saj ga, bi rekel, eksperimentalno opazujejo pri njegovem delovanju.

Za nas ni vprašanje, na kateri strani je naše mesto. Mi verujemo v Boga in v vse njegovo razodetje; pomilujemo zasleplence, ki iz mrtve materije ne dvigajo pogledov višje, odkoder prihaja vse življenje in veselje. Ponižno klanjamo

svoje glave in svoj um pred Bogom in mu skušamo izkazovati češčenje in spoštovanje ter mu služiti v otroški ljubezni. Mi živimo v svobodi, kjer brez ovir živimo v svoji veri, smo dolžni obnavljati svojo vero in napredovati v pravem krščanskem življenju, ostati trdni v zvestobi Kristusu in njegovi Cerkvi tem bolj, čim bolj se brezbožniki trudijo iztrgati iz duš slovenskih otrok vero in božjo ljubezen. Brezbožniki onečajo Boga, odrekajo mu pokorščino in ljubezen, in ga celo sovražijo. Cesar to bogokletno početje Bogu ne daje, moramo mi nadomestiti s tem večjim češčenjem, s tem točnejšim spolnjevanjem njegovih zapovedi, da češčenje, ki ga

je naš narod Bogu dolžan, ne bo zmanjšano, ampak bo od naše strani le še intenzivnejše in pristnejše. Če se bo število božjih častilcev v domovini manjšalo, se mora večati naša gorečnost, naša vera in naša ljubezen do Boga in Cerkve. Moliti moramo, kakor je angel naučil tri fatimske pastirčke, da naj kleče in s sklonjeno glavo pogosto ponavljajo: „Moj Bog, verujem v te in te molim, upam v te in te ljubim. Prosim te odpuščenja za tiste, ki ne verujejo v te in te ne molijo, ne upajo v tebe in te ne ljubijo.“ Glejte, kakšna vzvišena in plemenita naloga leži pred nami!

Škof GREGORIJ ROŽMAN

Slovenski knez

Za sedemdesetletnico škofa Gregorija Rožmana sta bili pesmi recitirani na proslavi škofove sedemdesetletnice 8. marca 1953 v Buenos Airesu

I.

Že petsto let sameva stol kamniti,
o knezih zgodovina več ne piše;
čez našo zemljo tujec križe riše,
slovenski meči so v konicah zviti.

Ko se naš čas v gnusobo dni pogreza
in poljubuje smrtnike — malike;
ko svet časti zločine kot svetnike,
nebo poslalo znova nam je kneza.

Naslednik Gorazda in Hotimira,
največji sin dežele Korotana,
Tvoj knežji grb Srce je in v njem rana,
ker rod, ki Tvoj je, v tuji svet umira.

O, knez častiti, oče sivolasi,
ki sedem križev Vam uklanja rame,
naj bo še dolga Vaša pot do jame,
kjer v večnost stekajo se zemski časi!

II.

Slovenski Mojzes, ki si bičal skalo,
da vzel iz nje je milosti studenec,
raztresen rod Ti plete slave venec,
na veke Tvoje ime bo v zarji stalo.

Pred nami šel si kot steber svetlobe,
iztegnil roko nad Rdeče morje,
pokazal v vis, svobodnih mej obzorje
in ranil s krivo palico osrčje zlobe.

Prodal se nisi za hinavsko hvalo,
poljubil nisi sence Faraóna;
blesteč in svet si molil vrh Sióna,
ko ljudstvo krog malika je plesalo.

Težav in žrtev je bilo obilo,
Prevzvišeni, a Vaša setev klije.
Naj sonce Vam še mnoga leta sije,
po križa teži bo prišlo plačilo!

IGOR

A P R I L

1. **Velika sreda.** Apostol Juda naredi pogodbo za Kristusa in voditelji judovskega ljudstva hočejo Jezusa ujeti. Začenja se velika drama, med mašo se bere trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa po sv. Luku. — Popoldne: Večernice, ki govorijo o trpljenju Gospodovem. Postopno ugašanje petnajstih sveč pomeni, kako so skoro vsi apostoli zapustili Jezusa. Edina prižgana sveča predstavlja Jezusa.
2. **Veliki četrtek.** Dan zadnje večerje, ustanovitve duhovništva in zakramenta ljubezni. Je dan veselja in žalosti. V vsaki cerkvi se bere ena sama maša. Po „Slavi“ zvonovi „romajo v Rim“. Med mašo posvečujejo v stolnicah sv. olja. Po maši se razvije procesija k božjem grobu, kamor shranj mašnik Najsvetejše. Takoj po procesiji je razkritje oltarjev, v znak, da do velike sobote ne bo sv. maše. Dopoldne škofje umivajo noge dvanajsterim starčkom. Današnje večernice govorijo o Kristusovem smrtinem boju in smrti.
3. **Veliki petek.** Jezus je noč prebil med vojaki, ki so se norčevali iz njega. Zbičan, opljuvan, kronan s trnjevo krono in obložen s težkim križem se vzpenja po jeruzalemskih cestah na Kalvarijo, da odreši človeški rod. — Po molitvah bere duhovnik trpljenje Gospodovo po sv. Janezu, nato pa slovesno razkrije križ, ki je središče današnjega dne. „Glejte les križa, na katerem je viselo zveličahje sveta.“ Vsi
- ki so v cerkvi počaste križ, nato daruje duhovnik mašo, s prejšnjo posvečeno hostijo. — Današnje večernice govorijo o pokopu Gospodovem.
4. **Velika sobota.** Jezus še ni vstal, vendar nekateri obredi že oznanjajo njegovo vstajenje. Po novi odredbi sv. očeta, župniki lahko opravijo te obrede v noči od sobote na nedeljo, kot je bilo to v prvih časih krščanstva. — Duhovnik najprej blagoslovi ogenj in kadilna zrna ter velikonočno svečo. Po branju prerokb blagoslovi krstno vodo, nato pa bere sv. mašo, ki je že polna prazničnega razpoloženja. — Danes nesemo k žegnani velikonočni jedila.
5. **Velika noč.** „Današnji dan, ki ga je naredil Gospod, praznujemo praznik praznikov in našo veliko noč, to je: telesno vstajenje našega Odrešenika Jezusa Kristusa“ (Rimski martirologij). — Maša je eno samo prekipevajoče veselje nad Gospodovo zmago. „Zveličar naš je vstal iz groba...“
6. **Velikonočni ponedeljek.** „Gospod vas je pripeljal v deželo, v kateri teče mleko in med, aleluja“ (Iz mašnega obrazca). Danes beremo prekrasni evangelij o dveh učencih na poti v Emavs.
11. **Sv. Leon Veliki, papež, spoznavalec in cerkveni učitelj.** — Atila je vdrl v Italijo, zažgal Ogley in hitel proti Rimu. Leon Veliki mu je šel nasproti do Pada in ga pregovoril, naj pusti Rim pri miru. Prav tako je pregovoril Gejzerika, ki je vdrl z istimi cilji kot Atila v Italijo, Leon

Veliki je tudi znan po tem, ker je sklical kalcedonski cerkveni zbor, kjer je obsodil Evtiha, Dioskora in Nestorija. Umrli je leta 461 v Rimu.

12. **Bela nedelja.** Ta dan so večasih novokrščenci odložili bela oblačila — odtod ime nedelje. — Gospod da apostolom oblast odpušcanja grehov in sv. Tomažu vlije vero v svoje vstajenje.
14. Sv. Justin, mučenec. Rojen v sirski Palestini. Slaven po mnogih spisih, zlasti po dveh apologijah. Umrli je leta 166 v Rimu mučeniške smrti.
19. **2. povelikonočna nedelja.** Nedelja dobrega Pastirja ima ime po evangeliju o dobrem Pastirju.
21. Sv. Anzelm, škof, spoznavalec in cerkveni učitelj, rojen v Italiji, benediktinec, opat. Visoko so ga cenili kralji in škofje in papeži. Imenovan je bil za canterburiškega nadškofa. Kralj Viljem ga je pregnal. Zatekel se je v Rim k papežu

Urbanu II. Na cerkvenem zboru v Bariju se je boril proti Grkom, ki so zanimali versko rešnico, da sv. Duh izbaja tudi iz Sina. Po Viljemovi smrti je sv. Anzelma kralj Henrik poklical nazaj v Anglijo, kjer je leta 1109 umrl.

23. Sv. Jurij, umrl leta 303 v Palestini.
25. **Sv. Marko, evangelist.** Bil je učenec in tolmač sv. Petra. Napisal je 3. evangelij po Petrovi katehezi na prošnjo rimskih kristjanov. Osebnost je poznal Jezusa, a ni bil med njegovimi učenci. Šel je v Egipt in prvi oznanil Kristusov nauk Aleksandriji. Pokopali so ga v Aleksandriji. — Danes se vrši prošnja procesija.
26. **3. povelikonočna nedelja.** V evangeliju Jezus napoveduje učencem svoj vnebohod. Sv. Peter nas v svojem listu vzpodbuja h krščanskemu življenju.
27. Sv. Peter Kanizij, spoznavalec in cerkveni učitelj. Velik borec proti protestantizmu. Bil je navzoč na Tridentinskem cerkvenem zboru. Obiskoval je nemška mesta in pokrajine in jih s pridigami in s pisano besedo odvrčal od protestantizma. Zaradi odličnega apostolata ga imenujejo drugega apostola Nemčije. Umrli je v Freiburgu v Švicah leta 1597.
28. Sv. Pavel od Križa, spoznavalec. Doma iz Ligurije. Velik je bil po izredni ljubezni do križanega Jezusa in nenavadni spokornosti. Umrli je leta 1775 v Rimu.
29. Sv. Peter, mučenec. Doma iz Verone, boritelj proti herezijam. Velike množice so ga prišle poslušati zaradi njegovih krasnih pridig. Bil je mučen leta 1252 v Milanu.
30. Sv. Katarina Sienska, devica, je ena največjih cvetnic srednjega veka. Ni znana le po svojem spokornem življenju in čudežih, ampak tudi po svojem vplivu na življenje Cerkve. Obiskala je papeža Gregorija XI. v avinjonski sužnosti in ga pregovorila, da se je spet vrnil v Rim. Umrli je leta 1380 v Rimu.

DOPOLNJENO JE!

*Opljuvana, krvava,
v trnje potisnjena glava
sloni na rani
desne rame.*

*Vanjo se je zažrla
teža križa in bolečina
in Ga trikrat podrla
na gorjupi poti
Svoji smrti naproti,
ko je križ nosil zame.*

*S poslednjo srago
na srčni strani
smrt slavi zmago, —
poražena po smrti
božjega Sina.*

*Peklenski načrti
z njo so za vekomaj strti!*

BOGDAN BUDNIK

Njegov prvi klic

ZORA PIŠCANEK

Slavko je v zakristiji truden odložil svečo, s katero je spremljal gospoda kaplana pri križevem potu. Pogled mu je obstal na mladem tujem duhovniku, ki si je ravnokar nadeval bel roket in črno štolo.

„Pridigar je!“ ga je sunil v hrbet strežnik Niko, ki je vedno prvi zvedel za vse stvari.

Gospod se je v istem hipu ozrl in njegov globoki pogled je obstal na Slavku, da je ves strepetal.

Pevci na koru so obmolknili, le zadnji žalostni akordi orgel so odmevali iz polmračne cerkve. Gospod se je napotil proti stopnicam, ki so vodile na prižnico. Mimogrede se je še nasmehnil Slavku in ga pobožal po svetlih lasih. Slavku je bilo, kakor da bi se ob njem razlila prijetna toplota. Kakor v sanjah je odtaval za drugimi strežniki pred oltar in se vsedel med nje na oltarno stopnico. Zraven njega je sedel strežnik Jožko, najstarejši izmed vseh, zato je vedno pri križevem potu nosil križ. Roke so mu vsled napora še rahlo podrtavale. Na njegovi levici sta sedela strežnika Mirko in vedno resni Zvonko. Zadaaj na drugi stopnici pa je sam sedel nagajivi Riko. Tudi danes je imel najboljše namene, da bo nagajal strežnikom pred njim, ko bo stari mežnar v klopi zaspal. Mala cerkev sv. Jerneja je bila polna ljudi. Na stopnicah Marijinega oltarja so na gosto sedele deklince, med njimi je Slavko zapazil svoje tri

sestrice, Ivico, Majdo in najstarejšo Vido.

Sveče pri križevem potu so le medlo razsvetljevale mračno cerkev in metale po stenah in po ljudeh čudne sence. Zdaaj je v globoko tišino zazvenel topli glas pridigarja.

„Ne eni izmed tistih milijonov in milijonov zvezd, ki v jasnih nočeh razsvetljujejo naše nebo, se je pred tisoč devetsto leti odigrala strašna žaloigra!“

Slavko je sklenil roke v naročju in s srcem, ki mu je trepetalo v napetem pričakovanju poslušal. Vse je izginilo okrog njega, še Rikovih nagajivostj ni opazil več. Pred njegovimi očmi je stala samo še mogočna postava pridigarja, samo njegove tople besede je slišal, ki so mu padale v dušo kot zvezdni utrinjki v poletnih večerih.

Pričarale so mu v dušo ljubeznivo podobo Zveličarjevo, Njegov skrivnostno veličastni dar pri zadnji večerji, žalostno pot čez potok Cedron na Oljsko goro, njegovo smrtno grozo, ko mu je sveto obličje orosila s krvavimi kapljami potu.

Slavkovo nad vsa čuteča srce je sti skala vedno večja žalost. Spremljal je Odrašenjka dalje na Pilatov dvor, obstal pri Njem ob stebru, videl živo v duhu Njegovo razmesarjeno telo, Njegovo s trnjem kronano glavo. Pridigarjev glas se je lomil od ganotja:

„Jagnje božje, povej nam, kako si moglo vse to prestati?“

Na Slavkove sklenjene roke sta padli

dve svetli solzi. Stresel se je kakor iz sanj in se ozrl okrog sebe. Ne, nihče jih ni opazil. Vsi obrazi so resno zbrani strmeli v duhovnika. Še Riko za njim se je umiril in pazljivo poslušal.

Slavko si je z rokami zakril obraz; v njegovi notranjosti je vse valovilo. Njegovo občudovanje do pridigarja se je iz toplega navdušenja izpremenilo v silno hrepenenje po nečem velikem, nedoumljivem.

Pridigarjeve besede so mu vedno bolestneje odmevale v duši. Ko je pred njim vstala slika Kalvarije, se ni mogel več vzdržati. Z glavo pogreznjeno v rokah je tiho zajokal. Vroče solze so mu kapljale skozi prste v naročje in mu olajšale boleščino, ki ga je težila.

„Glejte, predragi Jezusovo križano ljubezen!“ je zaključil svoj govor gospod. „S čim mu jo bomo povrnili? Ali je res tako veliko, nemogoče, kar On zahteva od nas? Prišli bodo časi,“ je pridigar povzdignil svoj glas, „ko bo Gospod zahteval od svojih zvestih še drugačno pričevanje. Kri mučencev bo orosila tudi našo zemljo... blagor tistim, ki se nad stisko tistih dni ne bodo pohnjšali...“

Do dna duše prevzeti so poslušali verniki. Skrivnostna napoved jih je napolnila s strahom, kakor da bi se imelo vse to že jutri uresničiti.

Na koru so se oglasile orgle. Pevci so začeli peti psalm „Usmili se,“ za njimi je povzela vsa cerkev.

Goreče prošnje so napolnile sleherni kotiček, mešale se z valujočim utripanjem src in ne dvigale kvišku pod cerkvenj obok, k temno zagrnenim oknom.

„Usmili se me, o Gospod!...“ je globoko presunjem z drugimi strežniki vred pel tudi Slavko.

Negotov je tipal v sebi, iskal z željnimi očmi čudežno luč, od katere je

ljila nanj tako blagodejna svetloba. Po končanem opravilu se je z drugimi strežniki vrnil v zakristijo.

Pridigar se je ravnokar dvignil raz klečalnika pod križem. Spet je Slavko začutil na sebi njegov topli pogled.

Zdramil se je, kajti v tistem hipu se mu je zazdelo, kakor bi mu kdo odstrl kopreno raz oči in vse kar je ta večer v negotovosti valovilo v njem, je našlo duška v odrešujoči sončni svetlobi.

Gnan od skrivnostne sile, je stekel k mlademu duhovniku, mu z vso iskrenostjo poljubil roko in se ves utopil v njegov pogled.

„Gospod,“ je dahnil iz vse duše, „tudi jaz bi rad postal duhovnik!“

Gospod se je gaujen sklonil k njemu, objel z obema rokama njegov drobni obraz in mu globoko pogledal v oči:

„Dete moje, če bo božja volja, boš postal duhovnik in boš svojo ljubezen do Jezusa še drugače izpričal.“

Tisti večer se je Slavko zamišljen vračal proti domu. V njem je gorela svetla luč najslajše in največje skrivnosti njegovega mladega srca.

Slavko je postal duhovnik. Njegovo srce je pelo in vriskalo, v njem je bilo prostora za vse ljudi. Pa je sredi te prekipajoče pesmi namah zastalo, zastrmielo kot otrok v grozno spoznanje. Otroci istega očeta, istega naroda, so si čez noč postali sovražniki. Plameni sovraštva so švigali dalje, uničevali ljubezen in dobroto, slovenska zemlja je bila kri lastnih sinov. Tudi njegovo je zahtevala. Tam daleč za gorami je v zvezdnato zimsko noč odjeknil strel. Zdrznjile so se smreke in v svoj objem sprejele nedolžno žrtev, ki je padla kot kleno zrno v izmučeno zemljo, da bo ob svojem času obrodilo stoteri blagoslov.

DVOJE OZNANENJ

DR. ALOJZIJ ODAR

Sv. Luka začenja evangelij s poročilom, kako oznanil angel najprej rojstvo Janeza Krstnika (1, 5—25) in nato rojstvo Jezusovo (1, 26—38). Prvo oznanjenje se je izvršilo pet mesecev pred drugim. Zgodilo se je prvo v jeruzalemskem templju, drugo pa v Nazaretu, kjer je bivala Marija. Obe oznanjenji je opravil nadangel Gabriel. Zveza med obema oznanjenjima je v tem, da je bil Janez Krstnik napovedani predhodnik Kristusov. Angel je o njem napovedal: „On sam pojde pred njim z Elijevim duhom in njegovo močjo, da obrne srca očetov k otrokom in nevernike k modrosti pravičnih, da pripravi Gospodu popolno ljudstvo“ (1, 17). Janezovo spočetje je tudi služilo Mariji za otipljiv dokaz, „da pri Bogu ni nič nemogoče“ (1, 37).

Sv. Luka opisuje obe oznanjenji silno natančno. Prav, kakor je napovedal v uvodu: „Ko sem vse od začetka natančno pozvedel, sem sklenil to po vrsti popisati.“ Oznanjenje Mariji zlasti po-

pisuje neprekosljivo lepo in nežno. Oba opisa sta zahtevala od Luka velike sposobnosti. Le ena beseda naj bi bila napačno zastavljena, pa bi bilo poročilo skaženo. A ne le napačna beseda, že nprimeren ton in naglasitev iste besede, bi mogla smisel poročila pokvariti. Primerjaj le prvi odgovor Zaharijev s prvim odgovorom Marijinim na angelovo sporočilo. Sv. Duh je navdihnil pisatelja in bdel nad njim, da je delikatna dogodka popisal natančno, obenem pa rahločutno, kot je bilo treba.

Vsebina obeh dogodkov je znana vsakemu kristjanu. Natančneje primerjanje obeh poročil pa nam bo kljub temu odkrilo to in ono, na kar morda do sedaj pri njih branju nismo bili pozorni.

Iz stvari same je razumljivo, da je zunanja zgradba obeh poročil enaka. Angel se prikaže, pove sporočilo, reakcija, osebe kateri se prikaže, končno pojasnitev. Obe poročili sta sestavljeni po tem načrtu. Toda kolika pa je razlika po vsebinski strani! Kako vse drugačno

je sporočilo, ki ga dobi Marija, kot pa je sporočilo za Zaharija in Elizabeto. Kako vse drugače tudi reagira Marija kot pa Zaharija. Koliko prednost pokaže Marija, takrat komaj za možitev godna deklica v zakotnem podeželskem mestecu, pred starim častitljivim duhovnikom jeruzalemskega templja.

Kakor je napravil Dillersberger v svoji originalno zamišljeni razlagi evangelija sv. Luka, primerjajmo obe poročili vrstico za vrstico. Zlepa kakšna beseda ne razodene Marijine veličine in pomembnosti oznanila, ki ga je prejela in sprejela, bolj jasno kot ta primerjava.

Zaharija, Elizabeta, Marija.

Evangelist nam predstavi osebe, ki se omenjajo v obeh oznanjenjih. Zgovorno opiše rod in značaj Zaharija in njegove žene Elizabete. „Bil je v dneih Heroda, kralja Judeje, duhovnik, Zaharija po imenu, iz Abijeve vrste, in njegova žena je bila izmed Aronovih hčera in se je imenovala Elizabeta. Bila sta oba pravična pred Bogom in sta živela po vseh zapovedih in zakonih Gospodovih brez graje. Otrok nista imela, ker je bila Elizabeta nerodovitna in sta bila oba že priletna“ (1, 5—8).

Že kralj David je razdelil duhovništvo v 24 vrst, osma med temi je bila Abijeve (1 Kron 24, 3—19). Iz sužnosti so se vrstile le štiri in med njimi ni bilo Abijeve. Toda po starem zgledu so vrtnivše se štiri vrste razdelili zopet na štiri in dvajset vrst ter ohranili za nje stara imena. Duhovniške vrste so se menjavale v službi pri templju. Duhovniki iz ene vrste so nastopili službo v soboto z večerno daritvijo. Njih služba se je končala drugo soboto z jutranjo daritvijo.

Zaharija je bil torej duhovnik iz Abijeve vrste. Njegova žena Elizabeta je bila „izmed Aronovih hčera“. Pri-

padala je torej plemeniti duhovniški kasti. Svoj rod je izvajala od Mojzesevega brata Arona. Evangelist hoče naglasiti plemeniti rod staršev Janeza Krstnika. Zaharija in Elizabeta sta bila verna Juda in zastopnika prave judovske tradicije. Luka jima daje najvišjo pohvalo, ki je možna, in jo še stopnjuje. „Pravična pred Bogom, po vseh zapovedih in zakonih Gospodovih, brez graje.“ Malo ljudi je, ki bi jih sv. pismo tako zelo hvalilo, kot Zaharijo in Elizabeto.

„Otrok nista imela.“ Teže tega stavka danes ne doumemo. Doumeti ga je mogel le veren Jud iz dobe pred Kristusom, ki je pričakoval prihodnjega Mesijo. Vsaj v otrocih naj bi ga videl, če ga sam ne bo mogel! Judovski par, ki ni imel otrok, je zato težko občutil svojo nesrečo. Zaharija in Elizabeta po naravnih zakonih tudi nista mogla več pričakovati otrok. Če Mesijo sama ne bosta videla v življenju, sta odsekana veja. Zato sta pač pomnožila prošnje, da bi nastopil Mesija čim prej, zakaj za nemogočo stvar, da bi ga videla v potomcih, pač nista prosila. „Uslišana je tvoja prošnja,“ je naznanil angel Zahariju. Še zlepa ni bila kdaj prošnja tako polno uslišana! Sama sta videla Odrašenika. Proti naravnemu zakonu sta dobila sina, ki je bil neposredni predhodnik Odrašenikov. Angel sam je napovedal spočetje tega sina. Kako čudovito Bog uslišuje prošnje.

Predstavitev Zaharija in Elizabete je mirna in naravna. Tako svetopisemski pisatelji navadno predstavljajo osebe. Drugače pa je s predstavitev Marije. Čeprav je Marija osrednja oseba v celotnem poročilu o Jezusovi mladosti, jo vendar evangelist nekako „pozabi“ predstaviti. O Zahariji in Elizabeti zveemo za njun rod, beremo lepo spričevalo o njunem življenju. O Mariji pa je poročilo na besedah veliko bolj skopo.

Čim višja je namreč oseba, tem manj besed zadošča za nje označitev.

Za Marijo izvemo pri Luku na koncu dolgega stavka, ki nam pove prej vse časovne in krajevne ter druge okoliščine večje radovednosti, dokler se ne spočije večje imenu Marija. Le velik besedni umetnik je znal na ta način z velikim ponudarkom uvesti osrednjo osebo, ki bo odločila vse dejanje. Že v prevodu se zazna pisateljevo drhtenje v eni sapi povedati vse, še vse bolj pa se to opazi v grškem izvorniku. Berjmo stavek: „V šestem mesecu pa je bil angel Gabriel od Boga poslan v galilejsko mesto, ki se imenuje Nazaret, k devici, zaročeni možu, ki mu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove, in devici je bilo ime Marija.“ Kaj vse pove pisatelj, preden nam razodene Marijino ime. O Mariji sami pa ne pove ne očeta ne matere ne rodu ne starosti. Poročati te stvari pri njej bi bilo odveč, čeprav za nas silno zanimivo. Bilo bi zelo majhno v primeri s tem, kar se o Njej, izvoljeni za mater božjo, poroča v naslednjih vrsticah.

Zaharija v službi

Opravila duhovnikov in levitov iz duhovniške vrste, ki je bila dotični teden v službi, so se vsak dan ob prvem svitu po žrebu določala. Med najčastnejša duhovniška opravila je spadalo zažiganje kadila na kadilnem oltarju v „Svetem“, ki se je vršilo zjutraj in zvečer. Duhovnik, ki je bil po žrebu izbran, da bo zažgal kadilo, je stopil s štirimi drugimi duhovniki, ki so imeli nalogo očistiti sedmeroroki svečnik in pripraviti oltar, v „Sveto“. Med zažiganjem kadila je ljudstvo stalo zunaj na dvoriščih. Ko so se duhovniki vrnili iz „Svetega“, so ljudstvu podelili slovesni blagoslov, v katerem so smeli Boga nagovoriti z lastnim imenom Jahve (4 Moz 6, 24—26).

Ker je bilo duhovnikov veliko, je

Abijeve vrste, je ob taki priljki zagledal prikazen angela. Z njo se začenja Lukovo evangelijsko poročilo.

Primerjamo sedaj poročilo o angelovem prikazanju Zahariju s poročilom o prikazanju Mariji. V obeh primerih se je prikazal nadangel Gabriel, ki je sam opisal sebe tako-le: „Jaz sem Gabriel, ki stojim pred Bogom“ (1, 19).

Angelova prikazen in pozdrav

Zahariju:

Prikaže se mu angel Gospodov, stoječ na desnici kadilnega oltarja (1, 12).

Mariji:

Ko je prišel angel k njej, je rekel: „Zdrava, milosti polna, Gospod s težiganje kadila. Zaharija, duhovnik iz kdaj prišel na vrsto, da je opravil zaeden ter isti duhovnik pač le redko boj, blagoslovljena ti med ženami (1, 28).

V jeruzalemskem templju med kadilnim oltarjem in sedmerorokim svečnikom, kjer je bilo po judovski tradiciji mesto za angela, pričaka angel Gabriel Zaharija. Kot višji po dostojanstvu sprejema nižjega, ga sprejme v avdienco. Brez pozdrava. Pokloniti se in pozdraviti bi moral Zaharija.

Čisto drugačno je nadangelovo vedenje nasproti Mariji, kraljici angelov. Nadangel sam pride k njej na njen dom. Ne pričaka jo na svojem mestu kot Zaharija, marveč se sam poda k njej. Angel tudi ne pusti, da bi ga Marija pozdravila, marveč jo on vnaprej pozdravi. Vse kakor zahteva ceremoniel pri visokih osebah.

Čudovieto lep je angelov pozdrav Mariji. Je neizčrpna zakladnica razodetega nauka o Mariji. V njem so obsežene verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju, o Marijinem brezgrešnem življenju, o polnosti milosti v njej in o njenem vnebovzetju z dušo in telesom. Angelov pozdrav razodeva izredno stališče, ki ga je imela Marija

od vsega začetka v načrtih božjega odrešenja.

Osrednja beseda v angelovem pozdravu je „milosti polna“. Marija je isto kot milosti polna. Je čudež božje milosti. Kar je zunaj Boga, ima le toliko vrednosti, kolikor je božje in na Boga naravnano. Najbolj božja in na Boga naravnana med stvarmi pa je „milosti polna“, Marija. Zato ima Marija prvo vrednost med stvarmi, daleč pred vsemi drugimi stvarmi.

Ker je Marija milosti polna, ugotavljaja najprej angelov pozdrav dvoje: 1. da je Gospod z njo in 2. da je blagoslovljena v človeškem rodu. Nato angel umolkne. Več se o Mariji ni dalo povedati.

V očeh sveta, svetne in verske družbe, je bila velika razlika med častitljivim starim duhovnikom Zaharijom in mlado Marijo, komaj poročeno ženo nepoznanega obrtnika iz malopomembnega Nazareta. Tudi v božjih očeh je bila razlika med njima; še veliko večja, kot bi si mogel svet predstavljati. Toda v čisto drugo smer je segla ta razlika, kot bi po človeško mislili. Nadangel Gabriel jo je jasno nakazal s svojim ravnanjem, ko se je prikazal obema. „Pravičen pred Bogom“ je bil Zaharija, živel je „po vseh zapovedih in zakonih Gospodovih brez graje,“ toda daleč pred njim je bila Marija, „milosti polna“.

Prvi odgovor Zaharija in Marije — strah

Zaharija:

Ko ga (angela) Zaharija zagleda, se prestraši in groza ga obide (1, 12).

Marija:

Pri teh besedah se je prestrašila in je razmišljala, kaj naj pomeni ta pozdrav (1, 29).

Ob angelovi prikazni sta se po evangeljskem poročilu prestrašila oba, Zaharija in Marija. Grški glagol, ki ga uporablja Luka, da izrazi Marijin strah,

označuje še hujši strah, kot pa glagol, s katerim izrazi pisatelj Zaharijev strah. Marija se je prestrašila „skozi in skozi“. Ženska narava občuti strah bolj kot moška.

Vzrok strahu pa je pri Zahariju in Mariji drugi in drugi. Zaharija se je prestrašil, kot se prestrašimo ljudje na čutni način javljene božje bližine. Po izvirnem grehu je padlega človeka groza pred Bogom. Zaharija je prevzel strah popolnoma že ob samem pogledu na angela v človeški postavi. Evangeljist ne pove, če se je Zaharija skušal kaj otesti vpliva strahu, Zdi se, da so mu vse umske sile odpovedale in je samo čakal, kaj pride. Marsikdo bi na njegovem mestu še pobegnil.

Tudi Marija se je prestrašila. Sveti Ambrož razlaga, da zaradi tega, ker je nenadoma zagledala angela v moški podobi. Toda ta razlaga je iz trte izvita. Marije ni vredna. Marija ni imela izvirnega greha, k slabemu ni bila nagnjena. Živela je v neprestani zvezi z Bogom. Ustrašila se torej ni nadnaravnega pojava zaradi slabosti kot Zaharija. Evangeljist sam nakaže vzrok njenega strahu. „In je razmišljala, kaj naj pomeni ta pozdrav.“ Angelove besede, ki so jo veličale, so ji povzročile strah. Iz njene ponižnosti je zrastel strah, ki je pa ni zmedel kot Zaharija, čeprav je bil silen.

Ni mesta za strah

Pri Zahariju:

Angel mu pa reče: „Ne boj se, Zaharija; zakaj uslišana je tvoja prošnja: tvoje žena Elizabeta ti bo rodila sina in daj mu ime Janez (1, 13).

Pri Mariji:

Angel ji je rekel: „Ne boj se Marija, zakaj milost si našla pri Bogu. Glej, spočela boš in rodila sina, ki mu daj ime Jezus“ (1, 30).

Po zunanje sta oba angelova stavka enako zgrajena. Stvarno pa je med nj-

ma velika razlika. „Ne boj se, Zaharija,“ so prve besede, ki jih spregovori angel Zahariju. Isti izraz „ne boj se,“ pa ima v angelovem prikazanju Mariji drugačno vlogo. Angel je opazil zamišljenost Marije ob svojem pozdravu in ji hoče razložiti, čemu je poslan.

Zahariju in Mariji naznani angel posebno božjo dobroto. Zveličanje sveta se je približalo. Rodila se bosta Kristusov predhodnik in Kristus sam. Zaharija naj prvemu da ime Janez, Marija pa drugemu Jezus.

Zaharija je angel z napovedjo o njegovi uslišani molitvi dvignil iz strahu, Mariji pa je z napovedjo o rojstvu Jezusa razpršil pomisleke, ki jih je njeni ponižnosti povzročilo angelovo veličanje v nenavadnem pozdravu. „Milost si našla pri Bogu.“ Pozdrav je za to upravičen in naj te ne vznemirja. Na to angel Mariji s slovesnim uvodom „glej“ pove milost, ki jo je našla: „spočela boš in rodila sina“. Vloga tega sina je nakazana že v imenu Jezus, ki naj mu ga da. „Bog je zveličanje.“

Janez in Jezus

Zahariju o Janezu

V radost in veselje ti bo, in mnogi se bodo radovali njegovega rojstva; zakaj velik bo pred Gospodom: vino in opojne pijače ne bo pil in s Svetim Duhom bo napolnjen še v materinem telesu. Mnogo Izraelovih sinov bo spreobrnih Gospodu, njih Bogu; in on sam pojde pred njim z Elijevim duhom in njegovo močjo, da obrne srca očetov k otrokom in nevernike k modrosti pravičnih, da pripravi Gospodu popolno ljudstvo (1, 14—17).

Mariji o Jezusu:

Ta bo velik in sin Najvišjega; Gospod Bog mu bo dal prestol njegovega očeta Davida in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj in njegovemu kraljestvu ne bo konca (1, 32—33).

Sv. Urban pri Mariboru (595 m)

V teh angelovih besedah, ki kratko in jasno označujejo Janeza in Kristusa, je na čudovit način pokazana razlika med njima. Janez bo „velik pred Gospodom“. Tako se govori o človeku svetniku. Jezus pa bo „velik“, ne „pred Gospodom“, ampak sam v sebi je velik. Velik brez dostavka pa je le Bog. Kristus je Bog, „sin Najvišjega“, dostavlja angel. „Velik in sin Najvišjega.“

O Janezu napoveduje angel, da bo še pred rojstvom očiščen izvirnega greha in napolnjen s Svetim Duhom. O Kri-

stusu ni take napovedi, ker izvirnega greha nima.

Nadalje se o Janezu napoveduje, da bo strogo ascetično živel. Vina in nobene druge opojne pijače ne bo pil. O Kristusu se kaj takega ne napoveduje. On je „velik in sin Najvišjega“. Več se o njem ne da povedati. Stvari, ki se pri Janezu dopovedujejo v njegovo čast, bi napovedane pri Kristusu le zmanjševale vtis besedi, „da je velik in sin Najvišjega“.

Angel označi tudi funkcijo Janeza in Jezusa v božjem kraljestvu. Jezus je kot Bog in človek večni kralj v božjem kraljestvu. Janez Krstnik pa je na zemlji njegov glasnik. Kot drugi Elija bo z zgledom in ostrimi spokornimi govori spreobračal Izraelce, da bodo po vernosti postali podobni svojim prednikom. Ze preroka Izaija in Malahija sta ga napovedala takega: „Glej, pošiljam svojega glasnika pred tvojim obličjem, ki bo pripravilj tvoj pot. Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodovo, izravnajte njegove steze“ (Mal 3, 1; Is 40, 3).

Prvi stavek v obeh angelovih napovedih govori o tem, kaj Janez in Jezus sta, drugi o njuni funkciji. Primerjajte, kako kratko govori o Jezusu. „Velik in Sin Najvišjega.“ Nič več. O Janezu je bilo treba več besedi.

Dvoje vprašanj

Zaharija je rekel angelu: Po čem bom to spoznal? Jaz sem namreč star in moja žena je zelo v letih (1, 18).

Marija pa je rekla angelu: Kako se bo to zgodilo, ko moža ne poznam (1, 34).

Na angelovo sporočilo o rojstvu Janezovem oziroma Jezusovem sta oba: Zaharija in Marija odgovorila — z vprašanjem. Tudi v tej točki sta si poročili o obeh oznanjenih vzporedni. Toda vprašanji Zaharija in Marije pa

nista identični, čeprav bi površni bralec na prvi pogled mislil, da sta. Že angelova reakcija na nju nam je porok, da je bil nagib za vprašanje pri Zahariju čisto drug kot pri Mariji, čeprav sta oba iskala pojasnila ob angelovi napovedi.

Zaharijevemu vprašanju je angel očital nevero. „Ker nisi veroval mojim besedam“ (1, 20). Ne trdi angel, da Zaharija ni veroval Bogu; pač pa ni veroval angelovim besedam. Angel je božji poslanec. Stari judovski duhovnik bi to moral vedeti. Saj je v sv. pismu vsak dan bral o poslanstvu angelov. V Marijinem vprašanju pa ne najde angel prav nič spodtakljivega.

Za umevanje vprašanj, zlasti kratkih, je treba poznati nagib, zaradi katerega so stavljena. Na zunaj enako se glaseče vprašanje more biti zaradi nagiba enkrat grešno, drugič pa ne. Vzrok Zaharijevega vprašanja je bila premajhna vera, kakor angel sam ugotavlja, ko nalaga za to Zahariju kazen. Nagib za Marijino vprašanje ni bila nevera.

Sjcer pa se vprašanji Zaharija in Marije že na prvi pogled vidno razlikujeta. Kaj vprašuje Zaharija? Po čem bo spoznal, kar mu angel napoveduje. Razodeva svojo skepso; on da je že star in tudi žena je že zelo v letih; kako bosta mogla dobiti otroka. Vrh tega rine Zaharija v ospredje samo sebe: bom spoznal, jaz sem star; moja žena. Duhovnik, ki je veroval v božjo vsemočnost, bi bil moral vedeti, da Bog more storiti čudež proti nafavnim fizičnemu zakonom.

Vse drugačno je Marijino vprašanje in njegovo ozadje. Vsi verni razlagalci sv. pisma se vjemajo v trditvi, da je Marija napravila obljubo ali celo zaobljubo spolno vzdržnega življenja. Ko ji je angel naznanil, da bo postala mati, je čisto naravno, da je vprašala, kako se bo to zgodilo, ker bo ona držala obljubo ali zaobljubo, ki jo je napra-

vila. Brez vsake skepse, skrajno objektivno in brezosebno vprašuje Marija: „Kako se bo to zgodilo?“ V utemeljitev težave pa pove svojo Bogu dano zaobljubo, da „ne bo spoznala moža“.

Druga božja Oseba se je hotela učlovečiti v deviški materi. Devišstvo pa ima pred Bogom ceno le, če je zavestno in hoteno; zgolj fizično in slučajno devištvo ne šteje. Zato je po božjih načrtih Marija napravila zaobljubo devištva. V zakon z Jožefom je stopila po predhodni na nadnaraven način dobljeni zagotovitvi, da mož ne bo uporabljal zakonskih pravic.

Ob angelovi prikazni je bila Marija po naše govorjeno že poročena z Jožefom, čeprav še ni bila prepeljana na Jožefov dom.

Če imamo na umu Marijino zaobljubo devištva in nadnaravno zagotovilo, da Jožef ne bo uporabljal zakonskih pravic, nam postane njeno vprašanje: „Kako se bo to zgodilo“, še bolj naravno in umljivo. Niti za tróhico ni podvomila, da se bo zgodilo, kar ji angel napoveduje; le razložiti si ni mogla, kako bi se to zgodilo. Zato je vpraševala.

Vprašal je Zaharija in vprašala je Marija. A kolika je razlika v duševnem stanju obeh. Bilo je v resnici dvoje različnih vprašanj, niste bili le dve vprašanji.

Marijino vprašanje je bilo v resnici veliko. Večje in pomembnejše je bilo s človeka, ki ima že k slabemu nagnjeno Zaharijevo vprašanje pa je vprašanje človeka, ki ima že k slabemu nagnjeno človeško naravo. Dedno je obremenjen in zato odpove v odločilnih trenutkih. V tej Zaharijevi aferi se ne razodene toliko osebni greh Zaharijev kot po izvirnem grehu oslABLJENA človeška narava.

Kako različno stojita pred božjo skrivnostjo mlada Marija in stari du-

MOJO DUŠO OBJEMA
peklensko sajasta noč,
v moje srce se zažema
trnov obroč.

Pred menoj se odvija
moj križevi pot
brez vrča tolažbe, brez sija —
kot ga je hodil Gospod . . .

Moji duši se razodeva
trpljenja skrivnost.
V njej izgoreva
kot jagnje zaklano krvava
človeška narava . . .
Kot bolečina
božjega Sina
žari v njej svetost . . .

BOGDAN BUDNIK

hovnik Zaharija. Marija, neomajna v veri kot bo neomajna triintrideset let pozneje v najhujših bolečinah pod Sinovim križem, duhovnik Zaharija pa kljub svetopisemski pohvali ves slaboten, kot smo slabotni vsi grešni ljudje.

Angelov odgovor

Zahariju:

Angel mu je odgovoril: „Jaz sem Gabriel, ki stojim pred Bogom; poslan sem, da govorim s teboj in ti sporočim to blagovest“ (1, 19).

Mariji:

Angel ji je odgovoril: „Sveti Duh bo prišel nad te in moč Najvišjega te bo obsenčila; in zato bo tudi Sveto, ki bo rojeno, Sin božji“ (1 35).

Ali čutite, kako se je vznevoljil angel nad Zaharijem! Kako je zrastle! Človek božji, komu se ustavljaš, nad čigavimi besedami dvomiš in od koga iščeš zna-

menje! Ali se sploh zavedaš, s kom govoriš? Jaz sem Gabriel, eden najvišjih nebeških knezov, iz neposredne bližine božje. „Jaz sem Gabriel, ki stojim pred Bogom.“ Pa ne prihajam sam od sebe k tebi. „Poslan sem, da govorim s teboj in ti sporočim to blagovest.“ Od Boga sem poslan. Ti pa se drzneš ustavljati. Duhovnik Zaharija, ali si ob um!

Ko je Zaharija zagledal angela ob desni kadičnega oltarja, se je prestrašil in groza ga je obšla. Takrat brez potrebe. Sedaj pa mu je strah upravičeno grabil po kosteh. Razumljivo je, da ga je spretavala groza. Veličastni nebeški knez se je srdil nad njim.

Čisto drugače odgovarja angel Mariji. Pojasnjuje ji, kako se bo v njej izvršilo učlovečenje druge božje osebe. „Sveti Duh bo prišel nad te in moč Najvišjega te bo obsenčila.“ Z nežno podobo, vzeto od oblaka, ki je predstavljal božjo navzočnost nad skrinjo zaveze, ji pove, da bo spočela brez sodelovanja moža.

Vse tri božje osebe se omenjajo v tem angelovem pojasnilu: Sv. Duh, Oče (t. j. moč Najvišjega) in Sin (Sin božji). Sin božji bo po človeški naravi resnični Marijin sin.

Znamenje

Za Zaharija:

In glej, onemel boš in ne boš mogel spregovoriti do dneva, ko se bo to zgodilo, zato ker nisi veroval mojim besedam, ki se bodo spolnile v svojem času (1, 20).

Za Marijo:

In glej, tvoja sorodnica Elizabeta je tudi spočela sina v svoji starosti; in to je šesti mesec njej, ki se imenuje nerodovitna; zakaj pri Bogu ni nič nemože (1, 36).

Božjim napovedim in obljubam se večkrat dodaje znamenje, ki naj izpri-

čuje, da jih je res Bog dal. Človek potrebuje takih znamenj, ki naj potrdijo božjo navzočnost. Biti pa mora znamenje bolj jasno kot to, kar se napoveduje, in izvršiti se mora pred tem, kar naj znači.

Zaharija in Marija sta dobila od angela znamenje. Zaharija ga je zahteval, Marija je verovala brez njega. Dabila pa sta različni znamenji.

Zaharija je prejel za znamenje — kazen. Onemel je in ostal nem devet mesecev. Njegova nenadna onemelost je pričala ljudstvu, nad katerim ni mogel več izreči blagoslova, kakor tudi vsem znancem, da se je z njim v templju zgodilo nekaj izrednega. Njega samega pa je to znamenje spominjalo na nastop z angelom in na obljubo, ki mu jo je angel dal.

Zaharijeva onemelost pa je tudi znamenje stare zaveze, ki je ob nastopu nove onemela.

Znamenje, dano Mariji, pa je nasprotno znamenje veselja in življenja. Da je stara nerodovitna žena že v šestem mesecu nosečnosti, naj bi bilo Mariji očitno znamenje božje vsemogočnosti, kot je razložil angel sam. Marija tega znamenja ni potrebovala. Verovala je močno in živo tudi brez njega. Odprlo pa je to znamenje nadaljno pot v zgodovini našega odrešenja. Iz angelovih besedi je namreč Marija zvedela, da je sorodnica Elizabeta noseča, in šla jo je obiskat.

Finale

Pri Zahariju:

Ko pa je prišel ven, jim ni mogel govoriti, in spoznali so, da je v svetišču videl prikazen; dajal jim je znamenja in ostal nem (1, 22).

Pri Mariji:

Marija je rekla: Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi (1, 38).

Zaharija odhaja nem s pozorišča. Angelov razgovor z njim je bil končan. Po znamenjih, ki jih je onemeli duhovnik dajal, je ljudstvo spoznalo, da je videl prikazen. Sam pa je ostal nem.

Zahariju je imel angel le nekaj sporočiti. Ker angelovim besedam ni veroval, je za znamenje prejel kazen onemelosti. Toda angelovo poslanstvo je bilo s tem, da mu je sporočil vest o spočetju in rojstvu sina, končano.

Drugače pa je bilo pri Mariji. Angel ni imel samo dolžnosti oznaniti ji, da je izbrana za božjo mater, marveč je moral dobiti tudi njeno izjavo, ali izvolitev sprejme.

Ko je torej angel Mariji pojasnil, da božje materinstvo ne bo v nasprotju z zaobljubljenim devištvom, je nastopil najvažnejši trenutek v zgodovini človeštva. Šlo je za to, kako se bo Marija odločila. Brez njenega privoljenja Bog ni hotel izbrati tega načina odrešenja.

Nebesa so pridržala sapo. Kako se bo odločila? Kaj se je zgodilo v Marijini duši te trenutke, ne vemo. Prav gotovo pa se je Marija v polnosti zavedala, za kaj gre. Dobro je poznala Izajijeve napovedi o trpečem Odrešeniku. V vsem nepopisnem trpljenju je stal pred njo Mož bolečin in ob Njem je videla sebe prebodeno s sedmerimi meči.

Marija se je odločila, da sprejme. Na kako vzvišen način je izrazila svoje privoljenje. Kdo drug bi morda kaj zajeceljal v podobnem primeru. Marija pa v trenutku najvišjega povišanja slovesno prizna svojo ničnost pred Bogom, nato pa jasno da privoljenje: „Glej, dekla (sužnja) sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ Ta „zgodi se“ ni želena oblika, ampak zatrdilna. Sprejemam naročilo, hočem postati božja mati.

Po pravici že od nekdanj vsi globoki ljudje strme občudujejo to Marijino iz-

STALIN ČUDODELNİK

Nikolaj Jaroszewicz, vodilna glava v ruski pravoslavni cerkvi že od leta 1914 hodi svojo pot: postati hoče krščanski komunist. Ponudil se je komunistom, ki so ga poslali pridigar ujetnikom od leta 1917—1922. Tam je izrazil priliko in dokazoval, da sta Marxov „Kapital“ in Kristusov evangelij popolnoma združljiva. In ko je Stalin po „verskih čistkah“ spoznal, da je vero v ruskem narodu namogoče zatreči, je Nikolaj prav lahko dokazal, da je najboljše obnoviti cerkev v službo režimu. Danes tvori z Georgijem G. Karpov, ministrom za cerkvene zadeve in brázvercem, ter Krašenkovim, rektorjem teološke fakultete ozji Stalinov svet za verske zadeve. Sedaj hoče ustvariti o Stalinu nekako mitologijo. Leta 1930 je obešal bele lučke ob Stalinovih slikah, „da ga boš lahko boljše videl“; pozneje goreče sveče „za praznične dneve“, danes pa uporablja rdeče luči pod Stalinovimi podobami. Neki ruski pisatelj je v otroški knjigi zapisal: „Fedorjeve oči so obstale na Stalinovi svetinji, ki jo je bolniška sestra nosila na zlati navratni verižici. Ko se je nagnila nad posteljo, se je zdelo, da so se Stalinove oči zazrle v Fedorjeve. In Fedor se je nenadoma čutil zdravega od rane, ki si jo je napravil z rjastim žebljem, zastrupitve krvi in pljučnice in to potem, ko zdravniki že niso več upali na rešitev njegovega življenja. Tako je Stalin postal čudodelnik.“

javo. Kolikšna zbranost njene duše, kakšna popolna vdanost v voljo božjo in kako velika ponižnost dihajo iz nje.

Njen „zgodi se“ pa je imel učinek kot oni zgodi se v uri stvarjenja (1 Moz 1, 3).

Ta trenutek „je Beseda meso postala in med nami prebivala“ (Jan 1, 14).

Poročilo o oznanjenju Mariji evangelist končuje: „In angel je šel od nje“ (1, 38). Opravil je poslanstvo in dobil privoljenje.

RAJSKA PTICA

Iz francoščine prevedel Pran Erjavec, Pariz

Ta legenda je vzeta iz „Govorov“ pariškega škofa Mauricea de Sullyja iz XII. stoletja. — Zanimivo je, da opeva isto snov tudi naš pesnik M. Valjavec v svoji „Rajski ptici“.

Živel je pobožen menih, ki je v svojih molitvah prosil Boga, da bi mu pokazal nekaj tiste velike blaženosti, krasote in radosti, ki jo je namenil onim, ki ga ljubijo. In Bog, naš Gospod ga je uslišal.

Nekega dne, ko sedi sam samcat na samostanskem vrtu, mu pošlje Bog angela v podobi male ptičke, ki sede predenj. Menih jo ogleduje, a seveda ne ve, da je to angel. Tako zelo se zagleda v njeno rajsko lepoto, da pozabi na vse, kar je kdaj videl. Srčno si jo želi in eti in se dvigne, da bi jo prijel. Toda ko se ji približa, odleti ptička nekoliko dlje. Kaj vam pravim? Ptička zvaljba dobrega meniha za seboj tako dolgo, da zaideta globoko v gozd, daleč od samostana. Toda ko v gozdu že upa, da jo končno dobi in stegne po njej roko, odleti ptička na bližnje drevo. In tam začne prepevati tako milo in sladko, kot ni slišal še nikoli. Dobri menih občuduje njeno rajsko lepoto in posluša njen premili glas ves zamaknjen, da pozabi na vse na svetu.

Ko prepoje ptička toliko, kot je bilo ljubo Bogu, zatreplje s peruti in odleti. Šele sedaj se dobri menih zave, da bo gotovo že poldne in si misli ves zaskrbljen: „Moj Bog! Nisem se odmolil svojih ur. Kako naj dohitim zamujeno?“ Pogleda proti samostanu, toda ne spozna se več prav; zdelo se mu je mnogo spremenjenega.

„Kje vendar sem?“ si misli sam pri sebi. „Ali ni to samostan, od koder sem odšel davi?“

Krene proti vhodu in pokliče vratarja po imenu: „Odpri mi!“

Vratar odpre, ogleduje svetega moža, a ga ne spozna. Vpraša tedaj, kdo da je.

„Menih od tukaj vendar.“

KOLPINGOVI SINOVİ

Vsi dobro poznamo Rokodelski dom v Ljubljani, kakor tudi „Strojeve rokodelčiče“, kot smo včasih rekli, kadar smo videli g. Stroja, kako je poln ljubezni hitel k svojim ljubljencem v Rokodelski dom.

Kolping je bil nemški duhovnik, ki se je rodil l. 1813 in živel v dobi velikih socialnih mož kot Ketteler, Doelinger, Goerres. On sam, ki je prebrodil vse človeško siromaštvo (bil je 14. sin revnih kmečkih staršev) je že kot mlad čevljar proučeval sociologijo ter zbiral tovariše okrog sebe ter z njimi študiral teologijo. Pri 32. letih je postal duhovnik.

Zdaj se je popolnoma posvetil skrbi mladih rokodelcev ter jih reševal verskega in moralnega propada v dobi, ko je izzvenel v svet Marksov manifest. Svojo prvo resno ustanovo je začel v Koelnu. In dasi je umrl razmeroma mlad, (53 let star), je po 20 letih dela že bilo 300 sedežev njegove ustanove. Po njegovi smrti se je njegovo delo in zamisel razširila na vse kontinente. Podpira zlasti mlade rokodelce, jih izpopolnjuje ter budi v njih katoliškega in družinskega duha ter jih pripravlja na očetovske dolžnosti v krščanskih družinah in za mirno domače življenje, katerega goje zlasti po njegovih ustanovah. Njegova zamisel se je tudi in zelo razširila v USA, kjer je najmanj 20 takih Kolpingovih ustanov, ki vse zelo dobro uspevajo in store neizmerno dobrega.

DVE IZJAVI O TISKU

O katoliškem tisku je rekel kardinal Gibbons: „Na napake, ki jih opažamo v katoliških publikacijah, moramo opozoriti direktor-

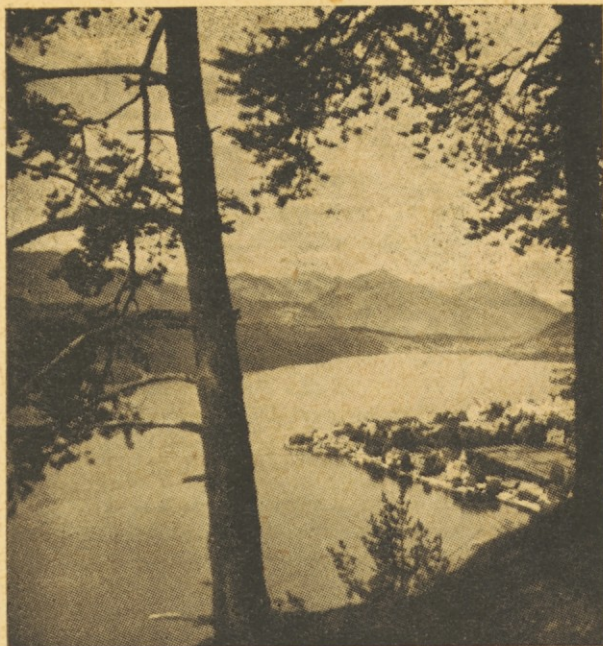
ŽE JE PRISPELA ZMAGA

do praga, —
čez prag pa ne more.
Nevidne zavore
nemara
držé jo nazaj.
Čas pokore, —
njen trdi vezaj, —
prerokbe in upanje vara.
Žezlo Vladarja vladarjev
očitno vlada.
On dopušča, da pada
preroška slava,
moč in veljava
odrešenikov - sleparjev.
Težki valjar pokore
leze preko sveta,
celi razdore
in brez vojska
krči skoz narode pot
k božjemu miru,
k pravičnemu viru
časnih dobrin in dobrot —
kot hoče Gospod.

O, DA BI RES

vselej ta čas
obrnil obraz,
pretrgal vez
oči in jezika,
ko se dehteče
ali blesteče
strupene sreče
čar mi dobrika!

Bogdan Budnik

Millstatt na Koroškem

„Še nikoli vas nisem videl. In če ste eden izmed naših, kdaj ste odšli iz samostana?“

„Davi, in sedaj se vračam.“

„Danes še ni odšel iz samostana nobeden naših menihov in tudi vem, da niste eden izmed naše samostanske družine.“

Tedaj pravi sveti mož ves začuden: „Pokličite mi vratarja!“ in imenuje njegovo ime.

Pri nas ni drugega vratarja, razen mene. Zdi se mi, da niste čisto pri zdravi pameti.“

„Jaz sem vendar iz tega samostana,“ odvrne sveti mož. „Ali ni to ... samostan?“ in imenuje njegovo ime.

„Seveda,“ odgovori vratar.

„In jaz sem menih tega samostana. Pokličite mi opata in priorja; govoril bi rad z njima.“

Vratar res odide iskat opata in priorja ter ju privede k vhodu. Dobri menih vidi, da ne pozna tudi teh dveh in ne onadva njega.

„Kaj želite?“ vpraša opat.

„Rad bi govoril z opatom in priorjem.“

sva midva.“

„Ne,“ odgovori menih. „To nista vidva. Še nikoli vaju nisem videl.“ Ne more se prečuditi, da ne pozna nikogar in nihče njega.

„Po katerem opatu sprašujete in po katerem priorju? In koga izmed naših poznate?“ ga vpraša opat.

„Rad bi govoril z opatom in s priorjem, ki jima je ime tako in tako in jaz poznam v samostanu te in te sobrate,“ ter navede njih imena.

Ko zaslišita opat in prior ta imena, se jih takoj spomnita in mu pojasnita: „Dobri gospod, ti so mrtvi že tristo let. Pomislite nekoliko, kje ste hodili, od kod prihajate in kaj bi radi.“

Šele tedaj se sveti mož zave čudeža, ki mu ga je storil Bog, ko ga je speljal po svojem angelu iz samostana in mu z njegovo lepoto ter z milino njegovega glasu pokazal tisto, kar si je bil želel: Krasoto in radost, ki jo uživajo prijatelji božji v nebesih. Neizmerno se čudi, da je tri sto let gledal in poslušal ptičko, a je mislil, da je minilo le eno dopoldne. Še bolj ga preseneti, da se ni v vseh teh tri sto letih prav nič postaral, da se njegova obleka ni prav nič obrabila in ne strgalo obuvalo.

Gospodje, premislite in precenite, kako velika je blaženost, ki jo dodeljuje Bog svojim prijateljem v nebesih!

ja lista in jih dobrohotno opravičiti pred drugimi. Treba je opogumiti tiste, ki pri tisku sodelujejo. Katoliški časnikarji imajo trdo in slabo plačano delo, pač pa so strogo kritizirani, kar seveda s strani katolijanov ni prav.“

Dolžnost katoliškega časnikarstva. Bivši ravnatelj madridskega dnevnika „El debate“ in sedaj škof v Málaga, mons. Herrera Oría, je v Bogotá rekel časnikarjem na časnikarski konferenci:

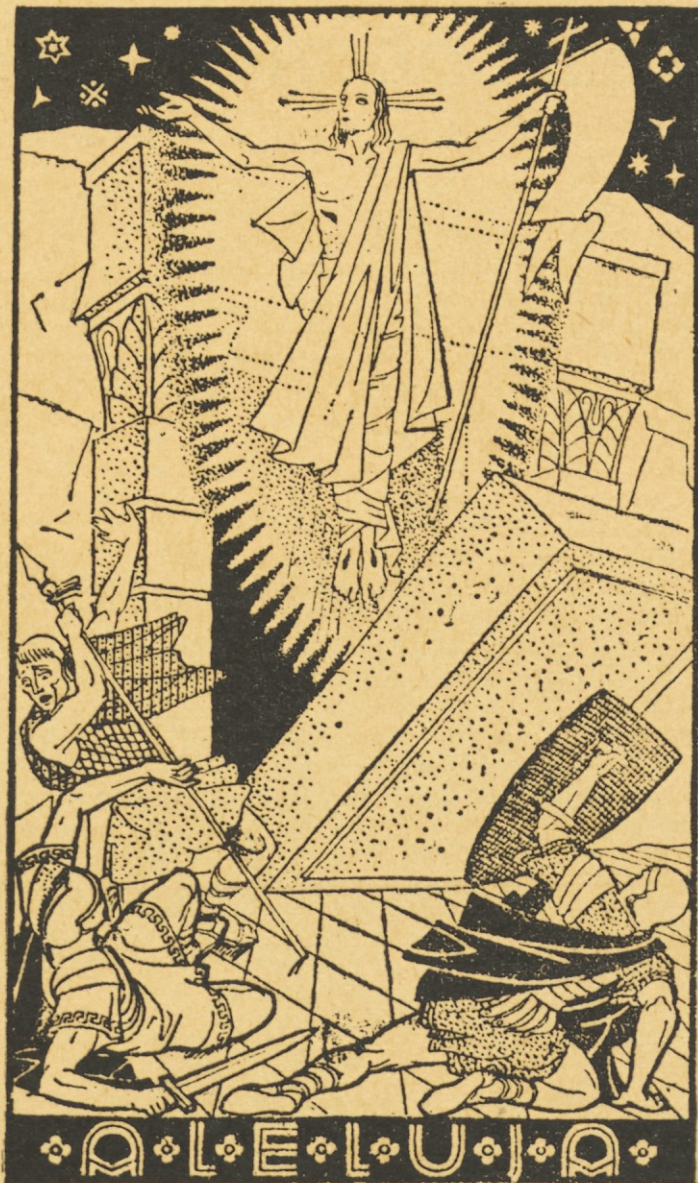
„Mislim, da mora katoliški tisk izpolniti te tri naloge:

Prvič mora biti glasnik papeževih in škofovskih naukov, to se pravi, biti zvočnik Cerkve. Drugič mora biti na tekočem glede socialnih pojavov ter jim dati resnično razlago. Tretjič bi moral katoliški tisk podčrtavati praktične napredke katoliške sociologije v zakonodaji mnogih dežel. So mnogi zakoni, ki so navdahnjeni s katoliškim duhom. To so glavne naloge katoliških časnikarjev.

NAJ VSTALI ZVELIČAR PRINESE VSEM NAROČNIKOM,
BRALCEM, SOTRUDNIKOM IN PRIJATELJEM NAŠEGA
LISTA

OBILO NOTRANJEGA VESELJA IN
VOLJE DO ŽIVLJENJA PO VERI

PRAV IZ VSEGA SRCA ŽELITA UPRAVA IN UREDNIŠTVO
„DUHOVNEGA ŽIVLJENJA“

Velikonočne misli

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Spokorna resnost posta, ki nas vsako leto spominja t: diih dolžnosti zemškega življenja, se v velikem tednu prelije v trpljenje, žalost in smrt. Naš Gospod in Odrašenik Jezus Kristus se je podvrgel vsem trdih zakonom človeškega življenja in še! tudi v bridko smrt na križ, da bi s svojim zgledom potrdil zveličavni nauk, „da moramo iti skozi mnogotere bridkosti v božje kraljestvo“ (Ap. dela 14, 21).

Ali kakor za temno nočjo pride svetli dan in za mrzlo zimo toplja, cvetoča pomlad, tako pride za postom in velikim tednom zadostilna, veličastna, zmago-slavna velika noč.

Velika noč je praznik vstajenja. Praznik zmage življenja nad smrtjo, veselja nad žalostjo, večne srče nad bežnim trpljenjem, nebeske slave nad kratkotrajnim ponižanjem.

Velika noč je veličastni praznik krščanske vere, upanja in ljubezni, praznik nad vsemi prazniki cerkvenega leta, ki ga pozdravlja v deželah svobode vsako leto z novim navdušenjem slovesni spev zvonov in se ga vsa poštena srca vesele, ki pa tudi zatirane in pregnane polni z novim upanjem, z novim pogumom. z novo močjo in stanovitnostjo:

Vstal je Kristus, aleluja — vstali bomo tudi mi!

NEPORUŠNI TÊMELJ NAŠE VERE

Med resnicami naše vere je resnica o Kristusovem vstajenju poglavitna in bistvena. „Če Kristus ni vstal, potem je

prazno naše oznanjevanje, prazna tudi vaša vera,“ piše sv. Pavel Korinčanom (1, 15, 14).

Ali Kristus je vstal iz groba tretji dan po svoji smrti, kakor so to oznanjali preroki in predpodebe in kakor je bil to sam ponovno napovedal.

Kesničnost Kristusovega vstajenja ni le pobožno mnenje njegovih prijateljev, neka meglena domneva, ampak je neizpodbitno, po številnih pričah dokazano zgodovinsko dejstvo, živa zgodovinska resnica, na kateri kakor na velikem skalnatem temelju počiva krščanstvo. In kakor je trdna in neporušljiva resnica o Gospodovem vstajenju, ki je ni mogoče utajiti ne izbrisati iz življenja sveta, tako je krščanska vera trdna in nezmagljiva.

Na velikonočno nedeljo nam bere Cerkev evangeljsko poročilo sv. Marka, kjer evangelist pripoveduje o pobožnih ženah, ki so prišle na velikonočno jutro zgodaj zjutraj h grobu, da bi mazile Gospodovo truplo. Našle so grob odprt in prazen, v njem pa sedečega mladeniča, ogrnjeneega z belim oblačilom; in so se prestrašile. On pa jim reče: „Ne bojte se! Jezusa iščete, Nazarečana, križanega; vstal je, ni ga tukaj. Gledjte kraj, kamor so ga položili. In pojdite, povejte njegovim učencem in Petru“ (Mr 16).

Vstali Zveličar se prikaže svoji Materi, pobožnim ženam in ponovno svojim apostolom. Boječi, negotovi se ti spočetka ne znajdejo. Sveti Luža nam o njih takole poroča: „Vznemirili so se in prestrašili in so menili, da vidijo duha. On

pa je rekel: „Kaj ste preplašeni in zakaj vstajajo dvomi v vaših srcih? Poglejte moje roke in moje noge, da sem jaz sam; potipljite in pogledjte, zakaj duh nima mesa in kosti, kakor vičate, da imam jaz.“ To rekoši jim je pokazal roke in noge. Ker pa od veselja še niso verjeli in so se čudili, jim je rekel: „Imate kaj jesti?“ Dali so mu kos pečene ribe in sat medu. In vzel je ter vpričo njih jedel . . . In rekel jim je: „Tako je pisano in tako je bilo treba Kristusu trpeti in vstati tretji dan od mrtvih in v njegovem imenu oznanjati pokoro in odpuščanje grehov med vsemi narodi, začevši v Jeruzalemu. Vi pa ste priča teh reči“ (Lk 24).

In zvesti učenci so bili priče Gospodovega vstajenja po celem svetu. Pri

oznanjevanju evangelija so se sklicevali na dejstvo Kristusovega vstajenja kot na poglobitni razlog in dokaz krščanske vere. Za to vero so dali svoje življenje. In za njimi so šli za vero v vstajenje v smrt milijoni mučencev in še gredo.

Neizmerna važnost in večotrajni pomen Jezusovega vstajenja izhajata iz dejstva, da tvori njegovo vstajenje dopolnjenje in krono vsega njegovega življenja in dela.

S čudežem svojega vstajenja je Gospod Jezus neizpodbitno dokazal svojo božjo moč. Vsi njegovi številni drugi čudeži se opirajo na tega in dobivajo od njega svojo veljavo. Slava vstajenja ožarja vse Gospodovo življenje in delo s svitom božjega veličastva. Le Bog more obuditi samega sebe od smrti in vstati

Vsako leto za veliko noč blagoslavlja sv. oče na trgu sv. Petra zbrano množico

živ iz zaprtega groba. Po vstajenju se začne Kristusovo kraljevanje v svetu duš.

Veličastno dejstvo vstajenja dokazuje resničnost Gospodovega nauka in njegovih ustanov. Resničen je njegov evangelij, ki ga je oznanjal; resnične skrivnosti, ki jih je razodel; resnične postave, ki jih je proglasil; resnična Cerkev, ki jo je ustanovil; resnični zakramenti, ki jih je postavil. Da, Gospodovo vstajenje je temelj in sklepni kamen naše vere. Brez tega dejstva bi se zrušilo vse krščanstvo v prah.

Sovražniki Kristusovi se tega že od vseh začetkov živo zavedajo in so si vedno z usemi sredstvi prizadevali, da bi to veličastno zgodovinsko dejstvo utajili in zabrisali. O velikih auhovnikih in farizejih nam poroča sv. Matevž, da so s Pilatovim dovoljenjem Jezusov grob zapечатili in zastražili, ker so se živo spominjali Kristusove napovedi, da bo vstal. Ko so stražniki, vsi preplašeni nad nadnaravnimi pojavi, ki so spremljali Gospodovo vstajenje, prbežali v Jeruzalem in jim poročali o praznem grobu ter o vsem ker so videli in slišali, voditelji ne vedo, kaj naj store. Ko se posvetujejo med seboj, sklenejo dati vojakom mnogo denarja z naročilom: „Recite: „Njegovi učenci so prišli ponoči in so ga ukradli, ko smo mi spali“ (Mt 28). Tako ravnajo zakrknjeni in zaslepljeni grešniki, ki nočejo priznati božje resnice, čeprav sije jasna kot sončna luč. Ali vse zvižaje in vsa izmikanja niso nič pomagala. Čeprav je laž nekatere prevarila, si je resnica vstajenja zmagovito odprla pot med vse narode sveta. Neiskreno in nespametno tajeenje sovražnikov pa je že sv. Avguštin s fino ironijo osmešil, ko je zapisal: „Speče priče predstavljaš? Prav zares si ti sam spal, da se ti je mogla poroditi tako nespametna misel.“

Mi verujemo s Cerkvijo in v teh velikonočnih dneh pojemo in molimo z njo: „Gospod je resnično vstal, aleluja!

V tvojem vstajenju, o Kristus, se radujeta nebo in zemlja.“

Narodi zemlje obnavljajo svoja duhovna izročila na grobovih, kjer počivajo ostanke njihovih velikih mož. Cerkev nam kaže na prazni grob Gospodov, ki je poroštvo njenega obstoja in vekovito potrjenje njenega nauka.

Naša vera ni prazna bajka. Mi verujemo v živo, otipljivo dejstvo. Zato je naša vera nepremagljiva in vedno zmagovita, kakor je nesmrten in vedno zmagovit v slavi svojega vstajenja naš Gospod.

Naj zatorej v teh velikonočnih dneh prešinja naša srca sveto, ponosno in hvaležno veselje. S svetim Pavlom moremo polni zaupanja govoriti: „Vemo, komu verujemo“ (I Tim 1, 12).

SVETO UPANJE LASTNEGA VSTAJENJA

Dejstvo Gospodovega vstajenja ni zgolj hladno umsko spoznanje, marveč je za vsakega kristjana polno žarne, toplu luči, neusahljiv vir tolažbe in svetega upanja.

Velika noč nam govori: Če je vstal Kristus, bomo vstali tudi mi; če on po vstajenju ne umrje več, bomo tudi mi po vstajenju večno živeli; če je bilo Gospodovo vstajenje vse v svitu slave in poveličanja, bo podobno enkrat tudi naše vstajenje slavno in čudovito. Saj tvorimo kristjani s Kristusom eno samo skrivnostno telo, ki mu je on glava, mi pa smo na njem med seboj udje. Če je glava ustala poveličana, bodo enkrat častljivo vstali tudi udje, da bo skrivnostno telo Kristusovo, ki je Cerkev, doseglo dopolnjenje svojega življenja.

To sveto, čudovito, zmagoslavno upanje krščanstva takole utemeljuje sveti Pavel: „Če ni vstajenja od mrtvih, tudi Kristus ni vstal. Če pa Kristus ni vstal, je prazna vaša vera, še ste v grehih.“

Torej so izgubljeni tudi tisti, ki so v Kristusu zaspali. Če imamo samo v tem življenju upanje v Kristusa, smo od vseh ljudi najnesrečnejši. Toda Kristus je vstal od mrtvih, prvi izmed umrlih, ker je namreč po človeku smrt in po človeku vstajenje mrtvih. Kakor namreč v Adamu vsi umirajo, tako bodo tudi v Kristusu vsi živeli" (I Kor 15).

Vsi bomo vstali na sodni dan, vsak v svojem lastnem telesu. Na vprašanje, kakšno bo to vstajenje, odgovarja sveti Pavel, da mora naše telo najprej v zemlji strohniti, kakor žitno seme v zemlji razpade, da more iz njega pognati nova bil. In nadaljuje: „Seje se v minljivosti, vstaja v neminljivosti. Seje se v nečasti, vstaja v časti. Seje se v slabosti, vstaja v moči; seje se umrljivo, čutno telo, vstaja duhovno, neumrljivo telo" (I Kor 15).

Odkriva se nam v teh apostolovih podobah veličastna bodočnost, tem lepša, tem slavnjejša, čim bolj bomo že v tem življenju poduhovljeni in z Bogom združeni. Poveljani se bodo v slavi vstajenja razlikovali med seboj po meri svojega zaslужenja, kar sveti Pavel takole razloži: „Drug je sijaj sonca in drug sijaj meseca in drug sijaj zvezd; in zvezda se od zvezde loči po sijaju" (I Kor 15).

Ob teh veličastnih napovedih, ki nam jih je zapisal apostol narodov, razsvetljen po Svetem Duhu, morajo biti naša srca polna tolažbe in neomajnega zaupanja v vseh naših trudih in naporih, v naših skrbeh in težavah, v naših boleznih in preizkušnjah, v našem trpljenju in preganjanju. Vse, kar človek na tem svetu trpi, ni nič v primeri s prihodnjo slavo, ki se bo nad nami razodela. In čim težje je trpljenje, ki ga vdano sprejmemo in nosimo, tem večja bo enkrat naša slava. „Naša sedanja lahka stiska nam pripravlja nad vso mero veliko, večno bogastvo slave," nam tolaži sveti Pavel (II Kor 4, 17).

Sveto upanje na vstajenje in večno

življenje bo kot balzam hladilo tudi ono bolečino našega srca, ki jo občutimo ob smrti naših dragih. Ah, kako grenka je smrt, kako težka ločitev od onih, ki so tvorili del našega življenja, bili naša sreča in naša ljubezen, pa odhajajo često tako nenadoma in nepričakovano, kot bi nam jih smrt ukradla iz našega objema. Spet nas tolaži veliki sveti Pavel, ko piše vernikom v Solunu (I, 4): „Nočem pa, bratje, da bi bili vi nevedni o rajnikih, da se ne boste žalostili kakor drugi, kateri nimajo upanja. Zakaj, če verujemo, da je Jezus umrl in vstal, bo Bog tako tudi one, ki so zaspali, po Jezusu prijeljal obenem z njim... Ob glasu božje trombe bomo šli Gospodu naproti in homo vedno z Gospodom. Tolažite se torej med seboj s temi besedami."

O sladka tolažba velikonočne vere, ki nam ožarja temno bridkost grobov z veliko zarjo vstajenja! Če nas zdaj žalosti trda in neizprosna postava smrti, naj kot vesela pesem vedno odzvanja v naši duši obljuba vstajenja. Saj se tistim, ki so Gospodovi, življenje s smrtjo ne konča, ampak le spremeni in ko se zruši naše zemeljsko bivališče, se nam v nebesih pripravlja večno domovanje. (Predglasje črnih maš.)

Polna tega upanja poje Cerkev pri maši velikonočnega tedna z Marijo Magdaleno, ki je prva videla vstalega Gospoda, v velikonočnem slavospevu: „Vstal je Kristus, moje upanje...“ sladko upanje! Brez njega bi bilo naše življenje kakor temna, brezupna noč — po njem pa je vse razsvetljeno, tudi ura smrti. S Kristusom združeni v življenju gremo naproti vstajenju, večnemu svidenju, večnemu združenju, večnemu življenju.

Zato pojmo z našo staro velikonočno pesmijo: „Zapoj veselo, o kristjan, — veselja tvojega dan's je dan. — Premagana je smrt nemila, — pekla oblast je moč zgubila. Aleluja, aleluja, aleluja."

KLIC K NOVEMU ŽIVLJENJU

Na velikonočno vigilijo, ki jo marsikje spet obhajajo zvečer, se blagoslavlja krstna voda in se deli, kot v starih časih, slovesni krst. Novokrščenci so nekđaj ves velikonočni teden prihajali k maši v beli obleki, znamenju krstne nedolžnosti, ki so jo pri krstu prejeli. Belo krstno oblačilo so odložili na belo nedeljo. Ves ta teden so stali novokrščenci v ospredju pozornosti Cerkev in vernega ljudstva. V svetih mašah velikonočnega tedna se še danes ponavljajo misli veselja, hvaležnosti in vzpodbude, namenjene tem prvcem vere, da bi vztrajali na začeti poti krščanskega življenja in varovali v sebi bogastvo velikonočnih skrivnosti.

Kristusovo ustajenje je za vse kristjane veličasten vzor in mogočen klic k duhovnemu ustajenju in življenju, ki se je v nas skrivnostno začelo s svetim krstom. Sveti Pavel je gledal v krstu podobo smrti starega in ustajenje novega človeka. Takole piše Rimljanom (6. pgl.): „Pokopani smo bili s Kristusom po krstu v smrt, da bi tako, kot je Kristus vstal od mrtvih v slavo Očetovo, tudi mi zaživeli novo življenje.“ Nato razgrne pred nami čudoviti red novega življenja, ko piše: „Tako se sodite, da ste mrtvi za greh, živi pa za Boga v Kristusu Jezusu. Naj torej v vašem umrljivem telesu ne kraljuje greh, da bi služili njegovim pohotam, pa tudi ne dajajte svojih udov grehu za orodje krivičnosti, ampak izročite se Bogu kakor od mrtvih oživeli in svoje ude dajte Bogu za orodje pravičnosti.“

Novo življenje, božje življenje svetosti, milosti in pravičnosti — to je veliki klic velike noči vsem kristjanom, vsemu svetu.

Vsi, ki hočejo biti enkrat deležni povelčanega ustajenja s Kristusom, morajo biti v življenju s Kristusom združeni po milosti. Zakaj dvojno je ustajenje, ki se bo uresničilo na sodnji dan, po be-

sedi Gospodovi: „Pride ura, ko bodo vsi, ki so v grobeh, zaslišali glas Sina človekovega: in kateri so delali dobro, bodo vstali k življenju, kateri pa so delali hudo, bodo vstali k obsodbi“ (Jan 5, 29).

Ali smo za letošnjo veliko noč vsi izpolnili Pavlovo naročilo, ki ga Cerkev izraža v svoji zapovedi o velikonočni spovedi in svetem obhajilu in mu daje poseben poudarek v velikonočnem berilu: „Bratje, postrgajte stari kvas, da boste novo testo . . . Obhajajte torej praznik ne s kvasom hudobije in malopridnosti, ampak z opresniki čistosti in resnice“ (1 Kor 5)?

Če tega nismo storili, če duhovno nismo vstali in smo še v grobu greha, potem je naša vera v resnici prazna in mrtva.

In če nam Cerkev v svoji zapovedi prav za veliko noč naroča vreden prejem svetega Rešnjega Telesa, ne pozabimo, da je prav najsvetejši zakrament poročstvo čistiljivega ustajenja. „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan“ (Jan 6, 54).

NAŠ VELIKI APOSTOLAT

Pravemu kristjanu nikoli ne zadošča skrb za lastno posvečenje. Kristjan mora biti že po svojem imenu apostol in sodelavec Kristusov pri delu za zveličanje duš. Ljubezen Kristusova, ki se kaže zlasti o veliki noči v vsej svoji neizmerni plemenitosti in globini, nas mora siliti, da se tudi mi v ljubezni žrtvujemo za svoje brate.

Takole nas vzpodbuja sveti oče papež Pij XII.: „Naj se pomnoži v nas vseh apostolski duh, naj se razširijo vrste blagovestnikov. Naj duhovniki neumorno pridigajo v cerkvah, na ulicah in trgih, kjerkoli je kakšne duša, ki jo je treba rešiti. Skupno z duhovniki pa naj govorijo dušam tudi verniki, ki so se nau-

STRAŠEN OBRAČUN

Odkar je leta 1917 konunizem prišel na oblast v Rusiji, je nenehno divjal proti katoliški Cerkvi, kjer je le mogel razviti svojo moč in oblast.

Po 35 letih krvave tiranije se more pohvaliti, da je izločil 161 katoliških škofov in jim onemogočil njih pastirsko delo.

26 škofov je bilo umorjenih, 45 ječi po ječah, 47 je bilo izgnanih, 21 živi v tujini in ostali 22 so primorani ostati v svojem stanovanju, kjer je nad njimi izrečen hišni zapor kot n. pr. nad praškimi nadškofom Beranom.

Največ škofov, ki trpije ima Kitajka. Sledijo deželje, ki so vključene v sovjetsko državo: Ukrajina, Bela Rusija in Litva. Ostale države, kjer divja preganjanje, so sledeče: Albanija (3 škofje), Bolgarija (2 škofa), Koreja (5 škofov), Češkoslovaška (8 škofov), Estonska (1), Indokina (1), Ogrska (4), Letonska (2), Litva (7), Poljska (6), Rumunija (12), Jugoslavija (7).

Strašen je ta pregled. Jasno govori o satanski hudobiji komunizma, ki pozna Jezusove besede: „Udaril bom pastirja, in razkropile se bodo ovce njegove črede.“ — Toda Jezus je dejal tudi: „In peklena vrata je ne bodo premagala.“ Junaške žrtve omenjenih škofov so najboljši porok, da bo Cerkev prestala tudi to preizkušnjo in izšla prečiščena in notranje okrepljena iz tega preganjanja.

na brate in sestre v verigah in na prisilnem delu — in prosim:

O dobri Jezus, naš od smrti vstali Gospod in Zveličar, obnovi svoji Cerkvi veselje svojega vstajenja, poruši solze njenih udov, ki trpe preganjanje in nasilje zaradi resnice in pravice. Naj najde tvoj velikonočni pozdrav, ki si ga na dan svojega vstajenja zaklical apostolom, blagodejen odmev v vseh ljudeh, širom sveta: Mir vam bodi!

čili prodirati v duše in srca s svojo ljubeznijo in besedo. Da, nosilci življenja, prodirajte povsod, v tovarne, v urade, med kmečko ljudstvo, kjerkoli ima Kristus pravico do vstopa, in nesite besedo tolažbe, pouka in vzpodbude v okolje, ki je polno nejasnosti in malodušja... Saj je danes bolj kot kadarkoli potrebno, da vaše duhovno vstajenje in vaša notranja milost, vaša živa vera in trdno upanje ne ostanejo skriti — da tako rečemo — v katakombah vašega zasebnega življenja, zaprti v napačnem samoljubju... Vstali Kristus se je mnogim prikazal: Magdalen, spokorjeni grešnici; ponižanemu Petru; žalostnima učencema na poti v Emavus; prestrašenim in potrtnim apostolom; nevernemu Tomažu... Naj tako tudi mnogi spoznajo vaše vstajenje. Dobrodejni vpliv, ki ga izžareva navzočnost gorečih in delavnih vernikov sredi slabotnih, zapeljanih, boječih, padlih, nevernih, se ne da popisati. Zivite torej vašo vero, krepite jo, živite javno po njej, posredujte jo z iskreno besedo in možatim zgledom svojim domačim in vsem, ki z vami živijo. Bodite nosilci velikonočne luči povsod tam, kjer vlada tema; nosilci ljubezni tam, kjer vlada sovraštvo; nosilci miru tam, kjer vlada brezsrčni boj. Trudite se, da ustvarite ozračje čistosti in dostojnosti tam, kjer so v zraku strupene klice nedostojnosti in greha. Nesite s seboj na kraj svojega dela poštenost brez madeža in uso globoko resnobaost zvesto spolnjevanje dolžnosti... Naj bo vaša vera živa, naj ne spi le v vašem spominu kot zaprta knjiga. Naj bo živa, delavna, goreča, oživljajoča! (Ena od velikonočnih misli Pija XII. iz leta 1952.)

Z veselim aleluja-klicem in srčnim velikonočnim voščilom vsem bratom in sestram slovenskim, raztresenim po širnem svetu, družim misel na trpečo Cerkev v domovini in drugod, na Cerkev molka, ki jo tlači nasilje brezbožnikov,

ZA KULISAMI

Jezusa lahko preišljamo tako, da se sami prestavimo v čas in kraj njegovega življenja ali pa da tedanje dogodke postavimo v današnji čas in kraj. Res je, da drugi način ni zgodovinski in da je poln anahronizmov, a za predočitev nekdanjih dogodkov služi prav tako kot prvi. Primer tega je delo flamskega pisatelja Timmermansa „Jezušek na Flamskem“. Tudi sledeče vrstice naj bi bile tak poskus.

Bilo je že pol dveh ponoči, ko je neznan moški močno potrkal na vežna vrata enonadstropne hiše v Prečni ulici št. 513 buenoaireskega predmestja. Odprlo se je okno v prvem nadstropju, takoj na to pa so se začuli koraki po stopnicah.

„Andrej, si ti?“ je vprašal še odnostraj prestrašen glas med odklepanjem vrat.

„Jaz sem,“ je tiho odgovoril neznanec in se ozrl po cesti, ali ga ni mogoče kdo čul.

Vrata so se odprla, neznanec je izginil v njih. Spet je zaškrtal ključ in na cesti je zavladal nočni mir. Le od daleč se je slišalo ropotanje tramvajev in avtomobilov in svetlobna reklama je rdeče-zeleno obžarjala obrise velemesta.

Soba v prvem nadstropju, kamor sta stopila ključar in prišlec, je bila temna, le skozi prostorna okna je prihajala negotova svetloba. A takoj je bilo opaziti, da je v sobi življenje: tu se je zganil nekdo, tam se je dvignil drugi.

„Andrej, si ti? Kaj je? Pripoveduj.“

„Počakajte,“ je šepnil Peter Kefa. Tako se je namreč klical ta, ki je šel odpirat, in ki je bil tudi nekak šef te čudne družine. „Zagrnite okna, prižgite ogenj v kaminu, Juda, pojdi po vodo za mate.“

Vsi so se zbrali okoli kamina. Dva v

ležalnih stoli, eden na mizi, trije na navadnih stoli, ostali so stali.

„Tako je, mrtva sta oba,“ je povedal prišlec. „Judež se je obesil na eni od tistih oljk za pokopališčem. Vrv ga je zadušila, potem se je strgala, zapletel se je v vejevje, končno padel na obraz ter se po sredi razpočil tako, da se je izsul ves njegov drob.“

Iz obrazov je gledala groza, izraz obupa nad tragičnim koncem enega od prijateljev.

„In Jezus?“

„Križali so ga. Ob treh je izdihnil! Ali ste spali, ko se je stemnilo?“

„Da stemnilo se je že opoldne in do treh je bilo temno kot ponvi. Po vseh hišah so imeli prižgane svetilke. In ob treh smo čuli močne potresne sunke. Potem se je spet zjasnilo in umirilo.“

„Da, ob treh je umrl. Večerni časopisi prinašajo senzacionalne vesti o dogodku.“

„Kako se izražajo o Jezusu?“

„Različno. Večinoma vedo že od prej vsaj kaj malega o njem. Pravijo, da je bil zunaj v provincah pri ljudem precej priljubljen, ker da jih je dosti ozdravil in jim tudi drugače pomagal iz zadreg. Vendar do mala skoro vse časopisje pri naša, da je bil čudna zmes dobrega in upornega. Priznajo mu dobrote, ki jih je

storil ljudem, a pravijo, da je bil obenem: čudak in revolucionar in kot revolucionar, da mora umreti."

„In o nas? Kaj pravijo?“ je vpadel moški srednjih let.

„Nič pohvalno se ne izražajo o nas. Pravijo, da se nam ni ljubilo več delati, pa smo pustili družino in dom in se pridružili Kristusu, da zrevolucioniramo deželo in vržemo vlado. Prav tak brezposelni element, tako pišejo, je najbolj dojemljiv za revolucionarne ideje. Večinoma nas opravičujejo z nevednostjo in nekateri nas imajo celo za komuniste. Vendar, ker je komunistična stranka dovoljena, zaenkrat ni nevarnosti, da bi nas prijeli."

Te besede so vsi čakali. Do te besede nepremični kot kipi, so se ob tej besedi jeli popravljeni na sedežih, ta je pripravil mate, drugi je dal duška dolgo zadrževanem kašlju.

„Tudi pišejo časopisi, da so se odpirali grobovi in da so se mnogim prikazali njih domači, ki so že pred leti umrli."

„Potemtakem mora biti znova razburjenje v mestu?"

„Je in ni. Večina sprejema vse te dogodke kot dnevne senzacionalne vesti, tako nekako, kot če je premagan boksarski prvak ali če se je najboljša dirkalna kobila prehladila. Govore pa o posameznih primerih kot n. pr. o nekem visokem vojaškem funkcionarju, ki da se je z družino vred spreobrnil h katolicizmu. Bolj kot se oddaljujemo od dogodka, manj nevarnosti je za nas. Še dva, tri dni in časopisi bodo pozabili na vse."

„Jezus je torej še na križu?" je vprašal Peter.

„Ne, sneli so ga in položili v grobnico."

Dolgo so molčali. Res je zginil z njih obrazov nemir, vendar so bili vsi čudno potolčeni, brez volje, kot nekdo, ki je potoval k določenemu cilju, tik pred ciljem se mu pa le-ta vdre v zemljo. Čulo

Vstajenje

Božanski sijaj
kot blisk uničil je noč
in odprl na stežaj
od zemlje do nebes
kot kres
dan brez zatona.

Božja moč
od skalnatega zaslona
kot plevo odvrгла je kamen,
in Kristus —
neskončno brezmadežni plamen —
ustal je iz groba ...

Nebeška sladkost in svetloba
stražarjem sta pljusknili v lice,
kot vrisk odrešitve sta šli skozi vice
in oslepili, razorožili pekel,
da je poražen vzbnesel ...

Brezštevilna krdela
človeških rodov
vseh celin in vekov
so zažarela
na koncu časa v daljavi
prihodnjega veka, —
v božji slavi
poveličanega človeka ...

Tudi nas, brate in sestre Njegove,
je ožarila
ter naša mučila
sklenila
z Njegovim križem in trnovim vencem.

Ali bomo v tej dobi veliki, veliki
enaki Njegovim mučencem
in soodrešeniki
dušam, ki jih zasipajo saje
ter jim odstrli Njegove sijaje
vstajenja
s trnovo roko trpljenja? —

Bogdan Budnik

te je na steni zamolklo tiktakanje ure. Vse je bilo tako temno, tako brezizrazno. Delo se jim je, da so čez glavo zakopani v najgostejšo meglo, iz katere se ne morejo izkopati kljub nadčloveškim naporom.

„Upali smo, da je on tisti, ki bo rešil človeštvo.“

„Kes, tako se je vse to na hip nagradilo.“

„Česa pravzaprav čakamo tukaj? Vsak naj bi šel za delom in tako začel spet normalno življenje.“

„Človek bi se vrnil domov, a mene je sram. Kaj bodo ljudje rekli? S prstom bodo kazali za nami. Glejte ga apostola. Kje imaš svojega Boga? Ha, ha, apostol mrtvega boga!“

Vsem se je zdelo, da se je megla še bolj zgostila. Ogenj v kaminu je poje-njal. Niti drug drugega niso več razločili.

V nedeljo ob pol šestih jutraj je spet butalo po vežnih vratih enonadstrepne hiše v Prečni ulici št. 513. To pot je je bila ženska. Nestrpno se je prestopala pred vežnimi vrati. Peter in Janez sta ji odprla.

„Magdalena. Kaj se je zgodilo?“

„Jezusa ni več v grobnici,“ je pripovedovala vsa zasopla in si brisala pot s čela. Navsezgodaj smo šle h grobu Jovana, Marija Jakobova, Saloma, še nekaj drugih žena in jaz. Nesle smo s seboj dišave, da mazilimo truplo in menile smo se, kdo nam odpre grobnico. Pridemo tja, pa najdemo grobnico odprto in trupla nikjer. Ne vem, ali so ga ukradli ali kaj?“ je že skoro v joku pripovedovala ženska.

„Ne bodi vihra,“ jo je pokaral Peter. „Počakaj, bomo že uredili.“ Šel si je z desnico v lase, a ni mu prišla prava misel v glavo. V tem je pozvonil telefon v gornji sobi.

„Skoči, Janez, k telefonu. Magdalena stopi v vežo.“

„Ne, jaz se vrnem. Moram, moram najti Jezusovo truplo,“ je že odhitela znova proti pokopalšču.

Peter je od spodaj čutil razburjenje v gornji sobi. Čez tri, štiri stopnice se je pognal v prvo nadstropje.

„Kaj je za bežjo voljo?“

„Pojdiva, teciva,“ ga je povlekel Janez za rokav in Peter sam ni vedel, kdaj je bil spet v pritličju.

„Vihra, vihrasta. Povej no, kaj se je zgodilo. Nikamor ne grem, dokler ne pove.“

„Saloma je telefonirala, da se je njej in ostalim ženam: v grobnici pokazal angel in jim dejal, da je Jezus vstal od mrtvih in da je to že prej napovedal in da naj nam povedo in da bo šel pred nami na deželo in da ga bomo tam videli in . . .“

„Pojdi, pojdi. Babje čenče.“

„Prav, kakor hočeš. Jaz grem pogledat. In že se je Janez pognal skozi vrata.“

Peter ni premišljal tri sekunde, že v drugi sekundi se je namreč pognal za Janezom.

Ta dan je bila gornja soba v Prečni ulici št. 513 prava informativna pisarna. Telefon, osebni obiski, novice, prikazovanja. In vse se je urejevalo v teku.

Vsak, ki se mu je Jezus prikazal, je moral natančno popisati, kakšen je bil Jezus, kaj jim je rekel, so se li poznale rane na rokah in nogah, kaj jim je za bodočnost naročil in še in še . . . Vendar večina od poslušalcev še ni verjela.

Šele večerni obisk je vsem razgnal dvome iz glave. To pot pa ni potrkalo na vrata, tudi vrata se niso odprla. Skozi zaprta vrata je stopil Gospod, ves svetel, ves bleščeč, prav tak kot bomo nekoč v nebesih. Napolnil je vse z nebeško srečo.

Celo Peter je bil tako vzhičen in je pozabil očitati Jezusu, zakaj je danes tako urejal dogodke, da njega, poglavarja mlade Cerkve, od tekanje bole stare kosti.

JANKO

PISMO IZ ŠPANIJE

Mnogo se govori danes o Španiji. Ako se je zanimanje zanjo do nedavnega gibalo le okoli njenega političnega in strateškega položaja in je bila prav radi tega v mednarodnem svetu predmet živahnega razpravljanja, je ob priliki zadnjega XXXV. mednarodnega eharističnega kongresa, ki se je vršil letošnje pomlad v Barceloni, vzbudila pozornost in zanimanje predvsem vsega katoliškega sveta. Oči vseh narodov so bile tiste blagoslovljene dni obrnjene v katoliško Španijo.

Nas, kakor premnoge, ki jim je bila Španija, če že ne čisto „španska vas“, pa vsaj malo poznana dežela in smo imeli o njej, kakor tudi o njenem verskem in kulturnem življenju le nekaj splošnih pojmov, bo gotovo zanimalo, kakšen je položaj katolicizma v Španiji. Nas Slovence bo morebiti še posebej zanimal bežen pogled na verski položaj v Španiji že zaradi tega, ker je večina naših emigrantov, ki je morala po zadnji vojni nasilno zapustiti svojo domovino, našla gostoljubno streho in novo domovino v Argentini, ki ima svojo vero in kulturo po posredovanju „matere domovine“ Španije. Pa tudi za to še, ker Slovenci, čeprav smo bili oddaljeni od te, za nas skoro skrivnostne dežele, kamor je tudi naša Lepa Vida nekoč šla iskat svojo srečo, v vsej svoji zgodovini nikoli nismo bili čisto brez vseh stikov z njo. Sam Bog vedi, koliko naših „komposteljskih“ romarjev je s popotno palico v roki preromalo daljne dežele in naposled po vsej širini Španije do sv. Jakoba v Komposteli, da poklekne na grob sv. apostola.

Kakor rečeno, mnogo se je govorilo in se še govori o Španiji, tej klasični katoliški deželi, pa ne vedno brez predsodkov in s pravično nepristranostjo. Po večini to delajo iz nepoznanja ali prepo- vršnega opazovanja. V svojem nagovoru

ob zaključku veličastnega eharističnega kongresa v Barceloni pa je sv. oče med drugim dejal o njej tudi tole: „Španijo je doletela visoka čast — pravično priznanje njenemu celemu, globokemu in trdnemu katolicizmu — da more nuditi gostoljubje temu velikemu zborovanju in s tem odpreti novo stran v knjigi svojih bleščečih verskih tradicij, ki se bo morala prištevati pač med najlepše napisane v vsej svoji bogati zgodovini.“

Težko je sicer reči, da tujec, ki je preživel nekaj ur med tem ljudstvom, ali kvečjemu nekaj lepih dni, polnih najglobljega verskega navdušenja, že pozna do dobra katoliško Španijo. Že brez poznanja njene zgodovinske preteklosti je težko pravično oceniti sedanjí položaj njenega katolicizma.

Zanimiva in pestra je njena zgodovina, vse od stoletnih bojev proti Arabcem, s svojim podvigom do največje sile na svetu, s svojim „zlatim vekom“, z neizmernim kolonijalnim imperijem, v katerem ni „sonce nikoli zašlo“, in nato s svojim propadom in izgubo vseh teh prostornih dežel, ki so priznavale nekoč krono španskih kraljev, Dolgotrajni in krvavi boji za osvoboditev izpod arabskega jarma, so bili predvsem boji križa zoper polumesec. Španski „conquistadores“, ki so šli osvajat ozemlja na kraj morij, jih niso osvajali samo „vadoravno“, kakor pravijo radi španski zgodovinarji, ampak istočasno tudi „navpično“. S svetno oblastjo so prihajali misijonarji, ki so prinašali v te deviške dežele luč evangelija in krščansko kulturo. Le tako je bilo mogoče, da je nad človeškimi slabostmi in napakami, ki so skoro povsod spremljale, zmagovala ljubezen križa. In križ je ostal tudi potem, ko je Španija izgubila svetno oblast nad temi teritoriji. Ko se je njen kolonijalni imperij zrušil, tedaj se

je Španija umaknila nazaj na Iberski polotok za Pireneje, ki so ji nekako zapiralj pot in stike z ostalo Evropo.

Politična sila Španije je bila na tleh; ostal pa je španski narod, še vedno prežet z globoko vero, in svojimi svetlimi verskimi tradicijami. Morebiti je bila vera malokje tako tesno povezana z vsem javnim življenjem in je še danes, kakor prav v Španiji. Vera, za katero so se v teku svoje dolge zgodovine tako junaško borili, kadar je bila ogrožena, in za katero so toliko dragocenih žrtev dōprinesli, je postala del bistva pravega Španca. Prežela mu je duha do dna, vse njegovo življenje jo je na vsakem koraku izžarevalo in spremljala ga je prav v vsem njegovem javnem in privatnem udejstvanju.

Po svoji naravi Španec sicer zelo ljubi pestrost in bleščečo zunanost v vsem in nič manj v svojih verskih manifestacijah, kar rado pri tujcu napravlja vtis, da vsa njegova pobožnost sloni le bolj na zunanosti in da je njena globina bolj borna. Pa temu ni čisto tako. Samo zunanost in plitvost bi nikoli ne mogli napisati tako slavne in junaške zgodovine, kot jo je španski narod v bojih za ohranitev svoje vere.

Naravno je, da si liberalizem in druga veri sovražna gibanja v preteklem stoletju skušala vdreti tudi med špansko izobraženstvo in skušala z njegovo pomočjo „osvoboditi to ubogo ljudstvo črnega terorja“. Mednarodni liberalizem in marksizem sta si s pomočjo, ali bolje, s slabostjo nekaterih, ki si vedno in za vsako ceno žele ljubega miru, priborila oblast. Na to je prišla revolucija. Njen razvoj in učinke poznamo. V krvavo preizkušnjo je bilo zopet poslano špansko katoliško ljudstvo, ko je v množicah umiralo za svojo vero in bilo skozi tri leta priča brezglavemu divjanju pobesnelih rdečih hord. Uprlo se je in zmagovalo. Takrat se je zopet pokazalo, da španski katolicizem ni samo „mit“, kakor se je mnogokrat govorilo.

Ni se čuditi po vsem tem, da so bili španski katoličani vedno skeptični do vsake novotarije in so z nezaupanjem sprejemali vse, kar je prihajalo od zu-

naj. To nezaupanje in pa še močna navezanost na svoje tradicije, ki je sicer mnogokrat zelo uspešna obramba proti nezdravim in pretiranim novotarijam, pa je v mnogih slučajih zavirala tudi marsikaj dobrega, kar je napravljalo vtis, da se tako odlična katoliška dežela kar ne more otresti že nekoliko zastarelih načinov v apostolatu in seči po novih, ki jih je čas tudi tu že začen zahtevati. Veliko truda je bilo treba, da je prodrla KA, kajti do mala vse katoliško organizacijsko življenje je do tedaj slonelo na cerkvenih bratovščinah, ki je še danes v mnogih škofijah glavni nosilec zunanjeverskih manifestacij.

Danes KA v Španiji mnogo obeta. Vzgojila je v svojih vrstah krepke mlade moči, ki s širokogrudnostjo spremljajo rast cerkve tudi v svetu, in se globoko zavedajo, da je odgovornost katoliške mladine v tej zmedij časov velika in da ne kaže preveč pokojno spat na zmagoslavnih lavorikah, ki s sebi jih priborili s težkimi žrtvami v zadnji revoluciji. Ena izmed nevarnosti je bila namreč tudi ta, zlasti prva leta po zmagi.

Preizkušnja krvave revolucije, ki je šla kakor vihra čez Španijo, je pripomogla tudi k razčiščenju nekaterih vprašanj in tistim, ki so bili morebiti le preveč zaverovani sami vase, pokazala na nekatere napake, ki jih bo treba v bodoče odstraniti in morebiti nekaj te svoje zaverovanosti žrtvovati. Če se je v polpretekli dobi del španskega izobraženstva odtujil veri, je bila to le manjšina. Večja nevarnost pa je obstojala pri delavskem razredu, ki se je zelo močno odtujil vešskemu vplivu in krščanskim tradicijam ostalega naroda. Zdi se, da je delavec ostal osamljen v svojem okolju, ker ni bilo nikogar, ki bi se zanj zanimal. To je že v začetku tega stoletja opazil slavni belgijski kardinal Mercier ob priliki nekega obiska v Španiji. „Prijetno iznenaden sem bil,“ je dejal, „ko sem videl ob nedeljah tako polne cerkve pobožnega ljudstva v zgradbi zbravnosti. Le nad tem sem se začudil, ker sem opazil tako zelo malo

delavcev. Ni to dobro znamenje.“ In res ni bilo. Danes skušajo španski katoličanj popraviti, kar je bilo tako usodno zamujenega. Vkljub velikim težavam so dosegli že zelo lepe uspehe. Razveseljivo je dejstvo, da so se mnogi španski škofje kmalu zavedli važnosti tega problema in na tem polju krepko delajo. Naj omenim samo škofa v Barceloni, nadškofa v Valenciji, znanega po svoji delavski anketi, ki je celo v tujini vzbudila zanimanje in bila predmet komentarjev. Posebno aktiven na socialnem polju pa je škof iz Málaga, in še mnogi drugi. Da pa bo treba na tem področju še dosti naporov, je pokazala zlasti omenjena anketa, izvedena med delavstvom v Valenciji.

Kakor mnogokje drugod po svetu, je tudi tu v zadnjem času začel protestantizem z intenzivnejšo propagando. Zdi se, da uspehov ravno nima veliko, čeprav nevarnosti ni podcenjevati, kajti tudi tu, kakor povsod drugod, skuša izrabljati versko nevednost. In ta je na žalost zelo narastla po revoluciji, posebno v krajih, kjer so rdeči pomorili večino duhovnikov in se zato čuti občutno pomanjkanje verske vzgoje.

Španija se po krvavi državljanski vojni še danes ni docela opomogla, kajti razdejanje na duhovnem in materialnem polju je bilo veliko. Vendar iz močnih življenjskih sil svojega globokega krščanstva, ki so ostale v bistvu nedotaknjene, skuša stopiti pomlajena in v krvi preizkušena, čim preje zopet na mesto, ki ga ji je zgodovina že nekoč odkazala. Te naloge se zlasti zaveda katoliška mladina, ki se je tudi že močno otresla nevarnega samoljubja in prevelike zaverovanosti samo v svoje ozko okolje. Ta mladina, krepko naslonjena na vodstvo svojih škofov, prihaja danes v stik z mednarodnimi katoliškimi gibanji, in se aktivno udeležuje katoliških kongresov v tujini. Nov pomlajen duh si hitro utira pot v španski katolicizem.

S sedanjim režimom je Cerkev v dobrih odnosih. V zadnjem času je bilo sicer nekaj nesoglasja med cerkvenimi oblastmi in vlado glede popolnega priznanja verskih šol in kontrole nad nji-

Eno izmed mnogih zborovanj španske katoliške mladine (Barcelona)

mi, vendar se zdi, da se obe strani trudita, da bi prišlo čim preje do potrebne sporazuma. Čisto nesmiselne pa so trditve, ki so že dolgo ponavljajo v svetu, da je Cerkev v Španiji močno pod nadzorstvom sedanjega režima in celo njegovo orodje, s pomočjo katerega se vzdržuje na oblasti.

Iz dneva v dan katoliška Španija raste, se obnavlja in znova gradi, kar je bilo porušenega. S svojim integralnim katolicizmom, ki s sovražnikom nikoli ni sklepal kompromisov, ampak se raje z njim spoprijel na življenje in smrt, je danes pred svet kot močna sila in Evropa bo z njo v gigantskem boju za ohranitev svoje krščanske kulture lahko v polni meri računala.

KOVAČ

FRANCIJA

Posebno pastirsko pismo o poslušanju radija je izdal škof iz Tournaija. Pravi, da ne sme postati radio oblastnik v družini. Zmeraj mora imeti družina toliko moči v sebi, da zapre radio, kadar to zahtevata zbranost in mir v družini. Tudi ni prav, da se radijske oddaje poslušajo vseprek. Zlasti otroci in mladi ljudje ne bi smeli vsega poslušati.

VELIKONOČNI DAR

MATEVŽ TILŠ

Trinajst let sta zakonca Mohor čakala in hrepenela po otrocih. Zaman! To je bila težka preizkušnja za oba. Le močna vera v Boga, „ki kar stori, vse prav stori,“ jih je tešila v njuni skriti boli.

Žena Tilka je molila dan za dnevom k dobremu Bogu, naj jo vendarle že reši sramote ostati brez otrok in ji izkaže milost, ki sta jo v pozni starosti prejeli Elizabeta, Zaharijeva žena, in Ana, mati Marije Device. Zatekala se je polna zaupanja k milostipolni nebeški Materi in jo rotila, naj ji posreduje otroka. Hodila je na božje poti, drsala po kolenih okrog oltarjev, prižigala sveče svetnikom v čast in naročala svete maše eno za drugo: gospodu župniku v fari, prijaznim kapucinom v bližnjem trgu, učenim jezuitom v glavnem mestu dežele. Da o obilni miloščini sploh ne govorimo.

In njen mož Primož je delal isto. Le da sta eden drugemu svoje ravnanje prikivala. Nista hotela razkrivati svojega hrepenenja in svojega križa, ki sta ga oba enake težko nosila.

Že sta zgubila vsako upanje kot nek-daj v stari zavezi Abraham in njegova žena Sara, ko se je nenadoma nebo milostno na nju ozrlo. Žena Tilka se je začutila mater! S čudovito potrpežljivostjo in občudovanja vredno požrtvovalnostjo je prenašala težave svoje nosečnosti. Pri 38 letih, ki jih je imela, to res ni bila malenkost.

Ljudje so ji srečo privoščili prav iz srca. Zdelo se jim je, da Tilka ni več kot preje. Bolj dostojanstvena se jim je zdela. Kot da bi nosila krono na glavi.

In kot da bi izžarevala iz srca poseben blišč.

In Primož, bedoči oče? Da ste videli njega! Včasih se je zdelo, da ni popolnoma priseben. Od samega veselja, se razume. Od časa do časa je poskočil od tal in mahal z rokami po zraku, pa žvižgal in pel, kot da bi se bil prvokrat pošteno zaljublil. Tako mu je tolklo srce od radosti in pričakovanja, da je včasih kar težko dihal in vtis je imel, da bo zdaj, zdaj umrl.

„Le škoda, — je modrovala žena Tilka, — da se otrok ne bo rodil za božič. Lepšega božičnega daru si res ne bi mogla misliti!“

„Prava reč, — je odgovarjal mož Primož, — če ne pride za božič. Saj je velika noč tudi velik praznik. Zadnjič je dejal gospod župnik pri krščanskem nauku, da je velika noč še večji praznik kot sveti božični dan, da, sploh največji praznik krščanstva.“

„No, ja, če je pa tako, — se je udala žena, — naj pa pride otrok za veliko noč!“

Nato je šlo vse tako, kot je Bog do- ločil. Deveti mesec se je bližal h koncu in Tilka je morala v kliniko. Ravno na cvetno nedeljo je prvič začutila bolečine, ki so naznanjale bližino poroda.

Mož Primož je bil ves iz sebe. Od strahu in pričakovanja. Zapregel je konna v koleselj in nato odpeljal ženo na kliniko. Debele potne srage so mu stale na čelu, ko je ženo po stopnicah spremljal v prvo nadstropje. Ali bo šlo vse po sreči? In če žena umrje? In če otrok pride na svet mrtev ali grdo pohabljen?

Blagoslov velikonočnih jedil na veliko soboto na Koroškem. — V ozadju Golica

Grozno težko je bilo Primožu pri duši. „Ljubi Bog, bodi dobrotljiv in usmiljen, — je molil na tihem, — saj bom pazil in se trudil, da bo otrok krščansko vzgojen!“

Tilka, njegova žena, pa ni bila tako preplašena kot Primož, njen mož. Dobrodušno se mu je smehljala in ko sta se ločila, mu je dala kot skrbna gospodinja, — in to je tudi bila, — zadnja navodila, kako noj upravlja don: v njeni odsotnosti.

„Ne pozabi ugasniti električne luči, ko se bo naredil dan! In ko vziđe sonce, postavi rože na okno! Zvečer, ko se shladi, jih pa spet v sobo umakni! Pa na zalivanje ne pozabi! In glej, da karnarček od lakote ne pogine! In črna mucka prav takó. Pa še nekaj! Zjutraj spusti kokoši za eno uro na vrt, da se

malo napasejo! Pa samo za eno uro! Potem jih pa spravi nazaj v kurnik, da bodo jajca nesle. Če ne, bodo vsa pustila med grmovjem, ki vrt obdaja. Le kdo jih bo potem iskal. In še dihur bi jih utegnil spiti. Zato, ljubi mož, bodi skrben. Kajne, da boš?“

Jasno, da ji je Primož vse sveto obljubil. „Vse bo v redu, — jo je zagotavljal, — ti pa glej, da se ti kaj hudega ne zgodi. Le kaj bi jaz sirota počel brez tebe?“ In obraz se mu je nekam čudno skremžil. Skoro bi jokal, če ga ne bi bilo sram.

„Nič se ne boj, — ga je mirila žena, — sreča dela človeka junaškega. Materska sreča še posebej. Zato pojdi sedaj lepo domov, in ko bomo trije, pa naju vridi iskat in popelji na dom!“

Na veliki teden je bil Primož silno

zaposlen. Zjutraj luč ugasniti. Nato rože na okno postaviti in jih zalivati. Zvečer jih spet spraviti v sobo. In krmiti kanarčka. Pa mucko tudi. In kokoši zjutraj za eno uro na vrt spustiti. Do tu je šlo vse dobro. Primož je bil sam s seboj zelo zadovoljen. To bo žena vesela, ko bo videla, da jo je dobro nadomestoval! Le eno je redno pozabljal: kokoši čez eno uro spet v kurnik zapreti. Šele zvečer je to storil, ko so kure same od sebe silile iz vrta ven.

Tako so tekli Primožu dnevi velikega tedna. Hitro, prehitro. Dvakrat na dan je hitel na kliniko. Pa so ga zmeraj odpravili z besedo: „Prezgodaj!“ Ker je imel čas, je obiskal božji grob v cerkvi. In je premišljeval Jezusovo smrtno grozo na Oljski gori in na križu ter molil: „Ljubi Zveličar, sedaj tvoje trpljenje vsaj malo razumem. Kajti sam sem poln notranje groze in strahu pred tem, kar mora priti. Pomagaj, da bo vse dobro!“

Na veliko soboto je spet drvel v bolnišnico. Še zmeraj prezgodaj! Popoldne je šel k vstajenju v farno cerkev. Banderica so vihrala v spomladanskem vetru, ministranti so zvončkkljali, zvonovi so brneli v čisti zrak in pevci so z občutjem prepevali velikonočne pesmi. Vsako leto ga je lepota vstajenja prevzela. Letos pa mu ni bilo nič prav pri duši. Komaj je gospod župnik podelil blagoslov z monštranco, že je hitel domov. Ni imel miru, pa ga ni imel.

Vstopil je na vrt. Tam je začel dirkati od enega konca na drugega. Komaj je opazil dva fantka, ki sta gledala skozi ograjo in želela z njim govoriti.

„Kaj pa vidva tukaj, — ju je pobaral prijazno, — Ali vama je morda žoga padla na vrt?“

„Tisto ne, — je odvrnil starejši otrok, belih las in živahnih oči, — to kar midva iščeva, so velikonočni pirhi. Mama nama je rekla, da po velikonočni procesiji zajček okrog hodí in po vrtovih lepo pisane

pirhe pušča za vse tiste otroke, ki so na veliki teden mamo in očka lepo ubogali in se doma dostojno vedli. Pa sva mislila, da bi na vašem vrtu malo pogledala, če ni zajček tudi nama kaj pustil. Ali greva lahko noter?“

„To pa že, — je Primož dejal, — le pridita in poiščita si pirhe!“ Nato jih je zagrabil in lastnoročno prestavil čez ograjo na vrt.

„Kolikor bosta našla pirhov, so vajini,“ — je prijazno dodal in ju pustil sama.

Pozabil je na otroka in spet začel misliti na svojo skrb. Korakal je po vrtu gori in doli, dokler ga ni prebudil iz zamišljenosti otroški krik.

Otroka sta namreč brskala po grmovju in odkrila cel kup jajc, ki so jih Tilkinke kokoši znesle čez dan. Seveda, ko pa ni Primož izpolnil ženinega naročila!

„Toda pirhi ne bi smeli biti beli,“ je manjši fantek dejal starejšemu bratcu. Pa starejši je imel takoj pripravljen odgovor: „Veš, včasi je kak zajček bel. Jasno, da potem pusti bele pirhe.“ To pojasnilo je bilo prepričljivo. Mlajši je bil z njim zadovoljen.

Med tem se jima je približal gospodar Primož. „Ali ste videli, kokliko jajc nama je pustil zajček?“ je zmagoslavno kričal starejši otrok. Primož je gledal, strmel, in se čudil „velikonočnemu čudežu“. Da ima on pri tem glavno zaslugo, mu ni prišlo na misel.

Otroka sta si vse žepe nabasala z jajci, še za srajco sta jih morala položiti in zadovoljno odšla domov. „Hvala lepa, gospod Primož,“ sta še zavpila in že sta zginila za oglom.

Medtem je na vratih pozvonilo. Primož je hitel k vhodu. Pred hišo je stal poštar. Nekaj belega je držal v roki. „Brzjav, Primož,“ je dejal. „Mislim, da ni nič slabega.“

S tresočo roko je Primož odtrgal pečat in razgrnil brzjav. Na njem je stalo: „Fantek je!“

Primožu se je stemnilo pred očmi. Padel je po tleh kot je bil dolg in širok. Poštar je tekel v hišo po vodo, pa med tem je Primožu že odleglo. Ves srečen je dejal poštarju: „Za tako novico se spleča zgubiti zavest! Sedaj pa hitro v krčmo. Danes plačujem jaz in pila ga bova na zdravje mladega Primoža Mohorja. Hudika, dolgo smo ga čakali, pa je le prišel in to je glavno!“

Naslednjega dne, na veliko noč popoldne je smel Primož obiskati svojo ženo. Bila je bleda kot vosek, a srečna in z obraza ji je sijal ponos. Molče mu je pokazala in izročila prvorojenca. Mož je zajokal, zajokal od sreče in ganotja, ustnice pa so mrmrale: „O Bog, kako si Ti vendarle dober z nama!“

„No, kako pa je kaj doma, — je začela spraševati žena. — Ali kanarček in mucka še živita? In koliko jajc so kaj kokoši nanesele?“

„Jajc nanesele?“ Sprva mož vprašanja kar ni mogel doumeti. Nato se mu je pa posvetilo. Spomnil se je obeh otrok, ki sta odkrila jajca na njegovem vrtu!

To je bil torej tisti zajček, ki je jajca pustil za veliko noč!

Skesano se je ženi spovedal. Nič ni prikriival, da je pozabil kokoši po eni uri zapreti v kurnik, tudi ne, kako sta mu fantka snoči vsa jajca odnesla na svoj dom, trdno prepričana, da ju je obdaril zajček, ker sta bila ves teden pridna in ubogljiva.

„O, ti nepridiprav, — ga je z nasmehom na obrazu karala žena. — Komaj en teden sem od doma, pa je že vse narobe. Ali sedaj razumeš, zakaj pravi pregovor, da žena tri ogle pri hiši podpira?“

„Dobro razumem, in odkar si bila odsotna, še prav posebno. Podpiraj jih še naprej, saj vem, da mi moški nimamo čuta za majhna hišna dela. Za to ste bile ustvarjene ve žene in mislim, da je bilo prav take. Zaradi jajc pa ne bodi huda! Privošči ubogim otrokom njihovo velikonočno veselje. Saj je zajček, če se že tako izrazim, tudi nama prinesel za veliko noč svoj dar, najinega sinčka!“

Tedaj se je Tilka prijazno nasmehnila in odvrnila: „Ljubi moj mož, prav imaš!“ In ga je ljubeče poljubila.

Globoka žalost — radi mlade opice

Navajeni smo že, da trpi naš bližnji lakoto in mraz, ne da bi mu pomagali: Toda ko gre za mačko ali psička, smo polni ganotja. Ta živalca je bog v družini, ki zasluži vso našo pozornost. Celotne žrtve bomo doprinesli, težke žrtve, če bo živalca zbolela in hotela poginiti.

V Baslu v Švici so imeli pa pred kratkim veliko skrbi z mlado gorilopico, Buči po imenu. List „Nationalzeitung“ se je takole razpisal:

„Javljam žalostno vest: Mala gorila „Buči“, ki je koncem meseca julija preteklega leta prišla iz Kameruna v Basel, je nenadoma umrla (!) radi slabo-

krvnosti. Stara je bila eno leto, in tehtala je 5 kg. V sredi oktobra so zdravniki ugotovili resnost položaja. Prihitiel je tudi otroški zdravnik, ki je odredil prevoz v otroško kliniko. Nenaavadni bolnik je bil deležen transfuzije krvi, ki pa ni prinesla pričakovanih sadov. Vse mesto Basel žaluje sedaj za simpatično gorilo.“

K temu pripominja katoliški list „Neue Züricher Nachrichten“ sledeče: „Sedaj manjka le še mrliška objava v listih in pokop na otroškem pokopališču. Zares, krasno kulturno izpričevalo za našo dobo!“

SODNIK HELI

BORIS KOMAN

Protí koncu dobe, ki se v zgodovini izraelskega naroda doba sodnikov imenuje, se pojavi ime Heli. Razmeroma malo poznan mož, pa vreden še danes našega zanimanja. Ne toliko zaradi svojega poslanstva in značaja, ki nam vzornik biti ne more, marveč vse bolj iz drugih razlogov, ki nam marsikaj povedati morejo.

VELIKI DUHOVNIK

Izraelci so imeli tedaj svoj sveti šotor v kraju Silo, severno od Jeruzalema. Veliki duhovnik pa je bil prav Heli. Dolgih 40 let mu je bila od Boga zapuščena ta sveta in odgovornosti polna služba. Dolgih 40 let je vodil vse izraelsko bogoslužje in posredoval pri vsemogočem Bogu za svoje ljudstvo. Po svojem položaju mu je bil tudi vodnik in tolažnik, zakaj časi so bili večinoma nemirni in težki zaradi bojevitih Filištejcev, ki so često napadali Izraelce in jim uničevali naselja in polja ter morili uboge ljudi. Pa vse to mnogokrat kot orodje v božjih rokah za kaznovanje izvoljenega ljudstva, ki je tako rado na obljube Bogu dane pozabilo.

V kolikor iz poročil v prvih poglavjih knjige Kraljev sv. pisma razberemo, Heli svoje velikoduhovniške službe ni zanemarjal. Bil je v svetišču na razpolago ljudem, ki so tja prihajali molit in svoje daritve Bogu darovat. Tako vemo, da je posredoval v gorečih prošnjah neutolažljive Ane, matere Samuela, ki je bil zadnji v vrsti sodnikov (1 Kralj 1, 17). Lepo je potem učil in svetoval tudi mlademu Samuelu, ki se

je v svetišču pripravljaj na svoj veliki poklic (1 Kralj 3, 9).

SLABOTEN OČE

Po takratnih navadah je bil Heli tudi družinski poglavar in oče. Dva njegova sinova sta bila tudi duhovnika: Ofni in Finees. Početje teh dveh sinov pa je bilo v splošno zgledovanje vernega Izraela. Namesto da bi s svojim zgledom navajala ljudi k pobožnim molitvam in daritvam, sta jim pri daritvah siloma jemala meso Bogu v žgalne daritve določeno. Sv. pismo ju naravnost imenuje otroka Belialova (hudičeva), ker nista verovala in spoštovala Gospoda. Njuno početje niso bili le kakšni posamezni primeri, ampak sta tako delala z vsemi Izraelci, ki so prihajali v Silo. Ljudstvo se je užaljeno temu početju upiralo, pa ni bilo pomoči. Z vso nesramnostjo sta zahtevala: „Sedaj mi moraš dati, drugače ti vzamem s silo.“ Greh teh dveh Helijevih sinov je bil strašen v božjih očeh, ker sta s tem odvrčala ljudstvo od daritev Bogu (1 Kralj 2, 13—17).

Kaj pa oče Heli? Je bil mar slep in gluha, da za vse to nič ni vedel, ali pa je bil tudi sam njima enak, brez vere? Zadnjega trditij ne moremo. Osebnost je veren bil in je Bogu skušal služiti zvesto. Toda ni bil mož in še manj dober oče. Ni znal sinovoma že v rani mladosti vcepiti v srce strahu božjega in svetega spoštovanja pred svetimi stvarmi. Kot žal tudi dandanes mnogi očetje ne smatrajo za potrebno že zmalega zruvati z njih src slabih nagnjenj in s krepko dosledno roko gojiti slabotno zel

dobrega, češ: „Saj otrok je še majhen in še ne razume. Pozneje, ko bo večji.“ In ko so bili večji, spet poguma ni imel jim s krepko roko kazati pravo pot. Pa tudi občutno kaznovati, če bi bilo treba. Tako so minula leta zamujene vzgoje. Heli je bil že zelo star. Zvedel je, kako pohujšljivo se obnašata njegova sinova z vsem ljudstvom in kako nesramna sta z vsem ljudstvom od Boga. Če človek greši proti človeku, še more dobiti odpuščanje od Boga. Toda če človek, ki mora biti posrednik, greši proti Bogu, kdo bo molil zanj?“ (1 Kralj 2, 22.25)

To je bilo vse! Nobene resnično ostre besede, nobene resne grožnje, nobene občutne kazni v odpravo pohujšanja med ljudstvom, v zadoščenje žaljenega vsemogočnega Boga, v duševno dobro sinovoma. Navavno, da sinova, ki sta dobro poznala slabost očeta Helija, nista poslušala očetovega glasu, ampak sta mirno nadaljevala s pohujšljivim življenjem.

BOŽJA KAZEN

Velik je bil greh sinov, pa velik tudi greh očeta, ki je dejansko k njihovim grehom molčal in s tem strašno grešil zoper očetovsko dolžnost in dolžnost velikega duhovnika, junega predstojnika v svečeništvu. Bogu vse to seveda nikakor ni moglo biti všeč. Poslal je Heliju moža, da mu naznani kazen: „Tako pravi Gospod: 'Ali te nisem izbral izmed vseh izraelovih rodov za svojega duhovnika, da bi daroval na mojem oltarju in mi zažigal kadilo in se oblačil v moji pričujočnosti v efod in dal hiši tvojega očeta del vseh žrtev

izraelovih otrok? Zakaj si potem potepal in onečastil moje žrtve in daritve, ki sem jih ukazal darovati v templju? Imel si več strahu pred svojima sinovoma kakor pred menoj in si jedel z njima najboljši del vseh daritev mojega ljudstva Izraela. Zato pravo Gospod Bog Izraelov: „Obljubil in odločil sem, da tvoja družina in družina tvojega očeta služi v službi velikega duhovništva na vekomaj. Toda sedaj pravi Gospod: „Proč od vene vse to! Zakaj, jaz spoštujem one, ki mene poveljujejo, toda oni, ki mene prezirajo, bodo osramočeni. — Dokaz vsega tega naj ti bo, kar se bo zgodilo s tvojima sinovoma: Isteга dne bosta umrla oba“ (1 Kralj 2, 27—34).

Težke besede svetega Boga. Gotovo so pretresle Helija. Pa se zdi, da jih ni znal izkoristiti in ostreje postopati s sinovoma, ki sta nadaljevala s svojim pohujšanjem. Zato je pozneje Bog sam v nočni prikazni mlademu Samuelu v templju to ponovil: „že sem povedal, da mora biti za večno kaznovana njegova hiša zaradi zločinov: Vedel je namreč, kako nevredno se obnašata njegova sinova, pa ju ni kaznoval“ (1 Kralj 3, 13). — Bog je neskončno dober, pa je tudi neskončno svet in zato strašno kaznuje, kjer vidi nepoboljšljivega grešnika.

KONEC HELIJEVE DRUŽINE

Na strog ukaz Heli jev mu je Samuel povedal, kaj mu je Bog o njem razodel. Kako je morala pretresti starega moža ta ponovna božja grožnja. Saj pri vseh svojih slabostih je bil le veren duhovnik, ki je hotel služiti Bogu in je po svoje sinovoma dobro hotel, da jim dobro storil ni znal. Sedaj pa se je le pokazal velikega. Ni klel, ni obupaval, ni se opravičeval, kakor bi storil marsikdo na njegovem mestu. Ne, ampak je ponižno skesan uklonil svojo voljo

božji, céprav s krvavečim srcem: „On je Gospod; naj se zgodi, kadar je všeč njegovim očem“ (1 Kralj 3, 18).

Kmalu za tem so Flistejci znova napadli Izraelce. V silni stiski je ljudstvo prišlo v Silo po skrinjo zaveze, zaklad svetega šatora, da jo vzame na bojno polje v upanju, da bodo tako zmogli sovražnika. Spriemljala sta to skrinjo zaveze kot duhovnika Helijevega sinova Ofni in Finees. Vse skupaj pa ni nič pomagalo. Božja kazen se je morala izvršiti. Flistejci so Izraelce premagali, zajeli skrinjo zaveze in mrtva sta obležala oba Helijevega sinova, Ofni in Finees (1 Kralj 3, 11). Ko so preostali sporočili staremu Heliju to žalostno

novico, je padel vznak s stola, si zlomil tilnik in izdihnil (1 Kralj 3, 18). Božja beseda se je izpolnila do konca.

Veliko nam da misliti ta žalostna zgodba vsem, posebno pa še staršem. Silna je odgovornost vzgoje v družini. Bog to jemlje strašno zares. Ni zadosti samo s par prijaznimi opomini poskušati popraviti zamujeno. Ne, že od nežne mladosti z vsemi pametnimi sredstvi in tudi s trdo roko in primerno kaznijo je treba potrpežljivo in vztrajno ruvati plevel iz otroških src in skrbeti, da se dobro razraze v njih. Le tako morejo vzgojiti klen rod, ki bo staršem v veselje, otrokom samim v srečo, pa Bogu v čast.

Pogumen krmar poljske Cerkve

V zadnjem kardinalskem konzistoriju se je sv. oče posebno spomnil dveh kardinalov, ki radi znanja razmer nista mogla prihiteti v Rim: nadškofa Stepinca in poljskega primasa Štefana Wyszyńskiego, ki vodi poljsko Cerkve v sedanjih težkih časih.

„Nisem politik, niti diplomat niti reformator; sem vaš duhovni oče, pastir in škof vaših duš.“

S temi besedami se je predstavil v svojem prvem pastirskem pismu svojim vernikom, ko je zasedel leta 1949 nadškofijski prestol v Varšavi. Težko je njegovo stališče, a on ne omaga.

Kardinal Wyszyński je še mlad. Rodil se je 3. avgusta 1901 v Zuzela, prov. Bialystok. Študiral je na katoliški univerzi v Lublinu, ki še danes kljub vsem težavam uspešno deluje. Od leta 1931 do 1939 je vršil razne službe na škofijski kuriji, bil profesor in končno rektor v bogoslovnem semenišču. Med nemško okupacijo je živel skrit in ko so Nemci odšli, je takoj spet začel z delom pri obnovitvi semenišča. Leta 1946 je bil posvečen v škofa v mestu Lublin.

Posvetil ga je sedaj že pokojni krakovski nadškof kardinal Sapieha. In ko je leta 1949 umrl še kardinal Avgust Hlond, je zasedel njegovo stolico v Varšavi.

Odkar vodi varšavsko nadškofijo, je doživel mnogo grenkih ur: zaplenili in razpustili so mu versko organizacijo „Caritas“; pojavile so se organizacije „patriotičnih duhovnikov“, kot pri nas v Sloveniji Cirilmetodijsko društvo, napadi na Vatikan so vedno silnejši; mnogo duhovnikov je bilo izgnanih ali pozaprtih.

Toda nadškof Wyszyński se ne boji. V svojem prvem pastirskem pismu je zapisal: „Zavedam se svoje majhnosti ob spoznanju odločilnih časov, v katerih živimo. Toda prešinja me ogenj žive vere in ljubezni do Boga, ki se družijo z zaupanjem v vašo vero, ki ste jo ojeklenili v preteklih preizkušnjah. Odkar se je leta 1944 po varšavskih ulicah prelilo morje krvi, me obhaja občutek, da se sme po teh ulicah hoditi le z velikim spoštovanjem in s srcem, ki se je očistilo v ognju krščanske ljubezni.“

JOSEPH DE MAISTRE:

ŽENSKA VZGOJA

Iz francoščine prevedel Fr. Erjavec, Pariz

Joseph Marie comte de Maistre (1755 do 1821) je bil savojski senator, od leta 1803 dalje pa poslanik na carskem dvoru, kjer je preživel 14 let. V tej dobi je napisal tudi večidel svojih del. Bil je največji pisatelj absolutizma XIX. stol. Odlikujeta go globoka resnost njegovega prepričanja in odkritost, s katero je včasih brezobzirno povedal svoje mnenje.

* * *

Potem, ko si brala moj govor o ženski znanosti, me torej sedaj vprašuješ, moj dragi otrok, odkod prihaja to, da so one obsojene na povprečnost. Toda ti me vprašuješ o vzroku stvari, ki sploh ne obstoja in ki jo tudi jaz nisem nikoli trdil. Ženske nikakor niso obsojene na povprečnost, one lahko dosežejo celo vzvišenost, toda le žensko vzvišenost. Vsako bitje mora ostati na svojem mestu in ne siliti v take dovršenosti, ki mu ne pripadajo.

Jaz imam tu psička, ki mu je ime *Diribi* in ki nam dela veliko veselje. Če bi mi padlo v glavo, da bi se dal osedlati in obrzdati, da bi me ponesel na deželo, bi bil prav tako malo zadovoljen z njim, kakor z angleškim konjem tvojega brata, če bi se domislil in bi mi skočil v naročje ali pa hotel piti z menoj kavo. Napaka nekaterih žensk je v tem, da hočejo biti imenitne in to na moški način. Ni večje zablode. To je kakor s psičkom in konjem. Dovolj, da pove pesnik:

Le donne son venute in escellenza

Di ciascun arte ove hanno posto cura.

Hočem ti pokazati, kaj je to vredno. Če bi me pred dvajsetimi leti kaka lepa ženska vprašala: „Ali ne mislite, gospod, da more postati tudi ženska velik general, enako kakor moški?“ bi ji seveda odgovoril: „Nedvomno, gospa. Če bi poveljevali vi armadi, bi se vrgel sovražnik pred vami na kolena, kakor sem se vrgel sedaj jaz; nihče bi se ne drznil streljati in vi bi vkorakali v sovražnikovo prestolico ob zvoku gosli in bobnov.“ Če bi mi dejala: „Kaj mi more braniti, da ne bi vedela o zvezdoslovju toliko kot Newton?“ bi ji odvrnil: „Nobena stvar; moja božanska lepotica. Vzemite daljnogled, zvezde si bodo štele v veliko čast, da jih opazujejo vaše lepe oči in podvzvale se bodo, da vam razodenejo vse svoje skrivnosti.“

„Glej, kako goverimo napram ženskam, v stihu in prozi. Toda tisti, ki jemlje to za suho zlato, je seveda velik bedak... Ženska krepost je urejati dom, osrečevati svojega moža, ga tolažiti, ga bodriti in vzgajati njegove otroke, to se pravi, *ustvarjati ljudi*. Sicer pa, moj dragi otrok, ne smemo ničesar pretiravati: jaz le mislim, da se ženske na splošno ne smejo spuščati v zadeve, ki nasprotujejo njenim dolžnostim. Toda s tem niti od daleč ne mislim, da mrajo ostati one čisto neuke. Ne bi želel, da bi mi-

slile, da leži Peking na Francoskem in niti, da je Aleksander Veliki prosil za roko hčerko Ludovika XIV. Leposlovje, moralisti, veliki govorniki itd. zadostujejo, da dajo ženskam vso kulturo, ki jo one rabijo.

Ko govoriš o ženski vzgoji, ki da duši duha, ne pomisliš, da ni vzgoja tista, ki povzroča šibkost, temveč da je šibkost tista, ki določa vzgojo. Čebi se nahajala nekje deželna amaconk, ki bi si pridobile

kolonijo majhnih dečkov, da bi jih vzgojile na ženski način, bi kmalu zavzeli moški prvo mesto in bi pretepli amaconke. Skratka: ženska more biti najvišja samo kot ženska, toda čim hoče posnemati moža, postane le opica.

Zbogom, mala opica. Jaz te ljubim skoro tako kot Biribija, ki je postal slaven že po vsem Petrogradu.

Pravkar prihaja tvoj brat Tulip in ki ti tudi pošilja tisoč nežnih pozdravov.

Duša družine in vzgoje

RUDOLF HANŽELIČ

Za vzgojo najodločilnejšega pomena je vpliv družine. Zakaj? Gotovo radi tega, ker se otrok razvija pod vplivom družine že od prvih svojih dni skozi ves čas, ko se začne prebujati v njem nagnenja k dobremu in slabemu in so zato le starši tisti, ki s svojim vplivom morejo vse dobro utrjevati, slabo zmanjševati in odpravljati ter otroka pred slabim varovati.

A družinska vzgoja je tako pomembna tudi zaradi tega, ker se more zlasti v družini med poedinimi člani razviti najgloblja in najučinkovitejši vez, vez ljubezni. O ljubezni pa pravi sv. Pavel: „Ljubezen je potrpljiva, je dobrotljiva... (glej sv. pismo 1 Kor 13, 4—7), vse prenaša.“

To se pravi — le ljubezen je tista duhovna sila, ki starše usposablja, da se morejo in hočejo nesebično truditi za otrokovo vzgojo, usposablja pa tudi otroka, da rad sprejema navodila staršev, starše pa posnema in se odpečuje temu, kar je volji ali željam staršev nasprotno.

Če torej pravimo, da brez dobre družinske vzgoje odpeuje vsaka druga vzgo-

ja, moramo še bolj upravičeno trditi, da brez ljubezni povsem odpeuje tudi družinska vzgoja sama. Starši, ki hočejo uspešno vzgajati, morajo torej otroka predvsem iskreno, nesebično ljubiti ter s svojo ljubeznijo vzbuditi tudi v otroku podobno iskreno, nesebično ljubezen do staršev. Kako to ljubezen prebuditi, poglobiti in ohranjati, o tem smo že govorili. Naj ponovimo le glavno misel.

V otroku ne smeš gledati le bitja, ki ti bo nekoč koristno, ki ti bo na stara leta pomagalo, ampak predvsem bitje, ki je od Boga ustvarjeno, za večnost rojeno, ki nosi v sebi podobo božjo, je po Kristusu odrešeno, je član Cerkve in po njej deležno nadnaravnega življenja že na zemlji. Tak nadnaraven pogled na otroka nujno vzbuja v starših spoštovanje do otroka in s spoštovanjem ljubezen do njega. Čim bolj boš torej imel pred očmi ta nadnaravni pogled na svojo deco, tem bolj jih boš spoštoval, tem bolj jih boš ljubil, tem laže jih boš vzgajal. Tudi otrok bo tem laže spoštoval in ljubil tebe, čim bolj se bo zavedal, da si pri vzgoji ramestnik

božji in čim bolj bo tvoje življenje v skladu z božjo voljo, čim bolj boš vzgajal z živim zgledom in čim manj zgojil z besedo ali celo le grožnjami in kaznimi.

Zato bi mogli ljubezen v družini imenovati dušo družinskega življenja, dušo družinske vzgoje. A duša je skrita, so nam javlja le po svojih delih, nikdar z besedo. V lepo urejeni krščanski družini in vzgoji se o medsebojni ljubezni ne govori, se ta ljubezen ne javlja v kakih nenehnih mehkobnih besedah. Saj mora pametna vzgoja nositi na sebi pečat neke kreposti, resnobe, ne sme biti raznežena. V zdravih, resnično krščanskih družinah se ta medsebojna ljubezen javlja v dejanjih, žrtvah, medsebojnem spoštovanju in pomoči. Mnogokrat se ta medsebojna ljubezen celo nekako sramežljivo skriva, da na prvi pogled dobiš vtis, kakor da je je le malo. Šele ko pridejo težke preizkušnje na družino, spoznaš, kako je bila živa in globoka.

Tako n. pr. tudi med najboljšimi vernimi starši često zlepa ne zaslediš kakih nežnosti, lažje kaka nesoglasja in napetosti. Njih ljubezen se na zunaj ne javlja. Poznal sem moža, nad sedem križev je že imel, enako tudi žena. Nikdar nisem opazil med njima kakih posebnih znakov ljubezni. A ko je žena resno zbolela, je mož začel bledeti, hirati zgojil ob misli na možnost ženine smrti. In ko mu je žena umrla, mi je pisal: „Glej, zdaj sem ostal čisto sam, zapuščen.“ Pa je vendar imel ob strani mnogo otrok, ki so ga iskreno ljubili in on tudi nje.

Kolikokrat se n. pr. zgodi, da so starši zelo strogi in na zunaj zelo hladni do svojih otrok; tako strogi in tako hladni, da so otroci prepričani, da jih starši nimajo radi. A ko zadene katerega izmed otrok nesreča, če n. pr. hudo zbolí, se isti starši žrtvujejo noč

in dan, da lajšajo otroku gorje, niti spat ne gredo, da morejo biti pri njem slednji trenutek. Morda prej niso hoteli žrtvovati niti pesa, da bi pripravili otroku to ali ono veselje, zdaj, da ga rešijo, so pripravljene žrtvovati vse premoženje. Imel sem na gimnaziji profesorja, ki je svojega sina ozmerjal skoraj vselej, kadar ga je srečal na šoli, in to v navzočnosti drugih. Vsi smo bili prepričani, da on tega otroka ne mara. A ta otrok nenadoma zbolí in umrje. Štirinajst dni po smrti profesorja ni bilo v šolo, a ko je prišel, je prišel ves bled in prepaden, črno oblečen, zamišljen, še tedne nato radi žalosti ni mogel poučevati. Ob grobu svojega sina si je dal napraviti klop in dnevno je zahajal na pokopališče in hotel tako biti ob njem.

In otroci med seboj! Koliko je celo med dobrimi raznih prepričkov, trenj, grdih pogledov, nasprotovanj, majhnih maščevanj itd. A če kdo izmed njih za dalje časa zapuščá očetovo hišo, kako je vsem težko slovo, kako ga pogrešajo še tedne in mesece ter komaj čakajo praznikov, češ, takrat se bo vrnil med nas.

Starši često tiho trpe, ko opazujejo, kako so otroci neredko tako hladni do njih, se ne brigajo zanje. In vendar je redno otroško srce prepojeno z ljubeznijo do staršev. Kjer tega ni, ni vzrok le pri otroku. Le misli na otroka pri igri: tako se ji vsega preda, da mu matere na videz ni prav nič mar. A če se mati neopazno oddalji ali skrije, ko otrok to opazi, postane ves zbeگان, nemiren, mater išče in kliče ter se zjoka, če je ne prizove. Brez matere otrok ne more živeti. Morda se staršem često zazdi, da jih vsaj doraščajoč fant ali dekle ne marata več. Na zunaj je doraščajoč otrok morda res siten, občutljiv, si želi družbe izven družine, se s starši druží le malo.

A le pošlji ga daleč proč od sebe, pa bodo romala domov dolga pisma, zgovorne priče, da so otroci tudi v teh letih prežeti z ljubeznijo do staršev, navezani nanje in da si morda niso nikdar tako iskreno želeli njih razumevanja in ljubezni kot si to žele prav v svojih nerodnih letih.

Zato se ne vznemirjaj, če med člani družine ni vedno vidnih, mehkih izrazov ljubezni. A skrbi, da bo v globinah duš medsebojna ljubezen vedno močna in živa, krščanska, skrbi, da bodo vsi člani gledali na vse življenje, poslanstvo staršev ter na dostojanstvo otrok v nadnaravni luči.

Kakšno ljubezen si pa otrok v družini želi? ŽELI SI PREDVSEM, DA SE LJUBITA MED SEBOJ OČE IN MATI. Ne pričakuje, da se njuna ljubezen javlja pred njim v medsebojnih nežnostih. Ne! Želi le, da sta si dobra, cdina, razumevajoča se in potrpljiva. To njuno medsebojno ljubezen si celo bolj želi kakor to, da starši ljubijo njegaj. Zato otroci zelo trpe, če se starši ne ljubijo, če si niso med seboj dobri; trpe bolj kakor morejo starši to slutiti; trpe silno, pa naj bi starši svoje otroke sicer še tako ljubili. Če ni edinosti in dobrote med očetom in materjo, otroku ne diši niti jed niti delo niti igra niti začava. Smrti si želj ali pozabljenje vsega v družbi daleč proč od družine! O koliko je skritih solza in gorečih molitev pri dekletih v takih družinah, koliko je skritega, morečega gneva in temnih načrtov pri fantih! Kolikokrat otroci — ne z besedo — ampak s svojimi očmi prosijo in rotijo svoje starše: bodita si dobra, razumevajta se in potrpite; vsi, ki sta jim dala življenje, trpimo, mreamo, živeti ne moremo več, ker si vidva nista dobra, ker si vidva nista edina!

O koliko gorja je v otroških dušah

zaradi pomanjkanja ljubezni med starši! In zakaj se ne ljubita? Zakaj si nista edina in dobra? Često so vzroki prave malenkosti, kaprice! Pa naj bi bili vzroki še tako veliki, kaj vzroki — glavno so nasledki takega stanja v družini! In nasledki za starše in zlasti še za otroke so strašni! Psihologija uči, da so otroci, ki so odrasčali v družini, kjer ni bilo miru in ljubezni, kjer ni bilo veselja, ampak stalna napetost — zelo pogosto ne le zagrenjeni za vse življenje, ne le duševno strti, ampak zelo pogosto celo anormalni! Čuden je človek! V velikih, težkih stvarah se zna premagati, v majhnih težavah, v svojih kapricah in neprijetnostih pa ne zna potrpeti! In vendar je družinska sreča in mir na zemlji odvisna ne toliko od velikih žrtev, ampak od dobrote, potrpežljivosti v majhnem, vsakdanjem.

OTROCI SI NADALJE ŽELE, DA JIH IMATA ISKRENO RADA OBA: OČE IN MATI! Žele si enake ljubezni obeh, ker enako ljubijo ali vsaj želijo ljubiti oba: očeta enako kakor mater. Želijo rasti pod skupnim in složnim vodstvom obeh, če v kaki družini ljubezen in s tem vpliv očeta stopa premočno v ozadje, bodo otroci pod premočnim enostranskim vplivom matere morda postali premehki, razceženi. Nasprotno, če se občutno zmanjša vpliv matere, bodo otroci morda postali trdi in grobi. Otroci čuti, da za zdrav razvoj potrebuje očeta in mater, čuti, da se v njem skladno razvija nežna in krepko le pod skladnim vodstvom materine nežne dobrote in očetove, zahtevne, odločne resnobne dobrote.

OTROCI SI NADALJE ŽELE, DA JIH OČE IN MATI LJUBITA VSE IN VSE ENAKO. Morda res često med seboj tekmujejo, kdo si bo pridobil

večje priznanje in večjo ljubezen očeta ali matere; morda skušajo to doseči celo s prilizovanjem in neiskrenostjo. Če se starši dajo temu zapeljati in postanejo pristranski v svoji ljubezni, se to vedno maščuje nad njimi, nad otrokom in nad celo družino. Radi pristranosti zgubijo starši spoštovanje pri vseh otrocih in s spoštovanjem mine pri otrocih tudi ljubezen do staršev. Zato starši, ki so bili pristranski v svoji ljubezni, niso nikdar iskreno ljubljeni od nobenega svojih otrok. In kjer ni ljubezni, je uspešna vzgoja nemogoča. Pristranska ljubezen občutno škoduje tudi otroku, ki je ljubljen bolj kakor drugi. Kajti skoro vedno postane objesten, sebičen, hinavski, ošaben do bratov in do staršev, vedno bolj nasilen in zahteven od njih in če končno ne doseže vsega, kar hoče, bo on prvi, ki se bo staršem odtujil in nanje pozabil. Pristranska ljubezen povzroča razkroj vsega življenja v družini, ker povzroči, da se otroci odtujujejo med seboj in se začno celo sovražiti, odtujejo se tudi staršem in često zasovražijo tudi nje, ker so bili oropani tega, kar so si najbolj želeli v družini: iskrene, nesebične, nepristranske ljubezni svojih staršev.

Družina je od Boga samega hoteno in posvečeno svetišče. V tem svetišču najvažnejša je ljubezen! Predvsem ljubezen med starši in potem nepristranska ljubezen obeh, očeta in matere do otrok. Brez te duše v družinskem življenju družina postane mrlič, ki čaka le še na to, da razpade v vse mi nasledki, ki jih prinaša članom in družbi razkroj družine. Zato, dragi očetje in matere, utrjujte svetišče družine zlasti s tem, da ohranjate v njej nje dušo, da ohranjate v družini vedno živo medsebojno ljubezen in nesebično in nepristransko ljubezen do otrok.

Nekaj novic iz Italije

Redeči „odpadnik“. Narodni poslanec komunistične stranke v Rimu se je odpovedal stranki in odložil poslanski mandat. Je to Luigi Silipo, ki je utemeljil svoj sklep v pisnu s temile besedami: „Moje versko prepričanje, ki sem si ga osvojil po daljši duševni krizi, mi ne dovoljuje, da bi nadaljeval borbo v naročju komunistične stranke ter jo zastopal v parlamentu.“

Nekateri listi iz protestantskih dežel so zaprili pred nekaj česa vik in krik, češ da se v Italiji preganja protestantiizem. Resnica pa je malo drugačna. Ena najnovejših protestantskih ločin, po imenu „Kristusova cerkev“ je začela za javno službo božjo, ne da bi prosila za tako stvar policijskega dovoljenja, kot to zlikon predpisuje. Zato je policija to sekt prepovedala. Katoliška cerkev pri tej prepovedi ni imela ničesar opraviti.

„Prostožidarstvo se ni spremenilo“, ugovarja „L'Osservatore Romano“, ko prinaša prevod zapisnika iz občnega zborja prostožidarskih loč „Veliki Orient“ v Parizu. Iz tega zapisnika je razvidno, da francosko prostožidarstvo sovraži katoliško cerkev in jo hoče zatreti. Cerkve to zadržanje ne vzmernirja; prav pa bi bilo, da bi vsi verniki prišli do spoznanja, da med katolicizmom in prostožidarstvom sožitje ni mogoče.

Slavni italijanski teorist Benjamin Gigli se je odločil, da si bo blizu samotana San Giovanni Rotondo, kjer živi pater Pij, postavil hišico in tam premišljeval večne resnice. Omenjeni pater Pij je namreč dalj časa govoril s Giglijem in mu pokazal pot, ki jo je Gigli sprejel.

„Odkrita beseda“, tako začenja v listu Wiener Wochenzeitung neki avstrijski romar svoj članek o vtisih, ki jih je dobil v Italiji. Takole pravi: „Ne razumem, kako more italijanski narod s tako lahkoto delati na nedelje in zapovedane praznike. Na eni strani se bahajo s svojim katolištvom, na drugi strani pa pohujšujejo s svojim zgledom krščanske tuje z vsega sveta.“

Sveta Gema Galgani

DR. FILIP ŽAKELJ

Življenje s Kristusom skrito v Bogu
(Kol 3, 3)

Ime Gema pomeni biser. Zelo značilno ime. Vse življenje Geme Galgani je pravi biser, ki ga je Bog preskušal v ognju trpljenja. Pij XII. je Gemo Galgani na praznik vnebohoda, 2. maja 1940, ko jo je slovesno proglasil za svetnico lepo imenoval *cvetko Gospodovega trpljenja*. V kratki dobi svojega tihega in skritega življenja je v sebi tako živo upodobila križanega Jezusa, da je ves katoliški svet zastrmel in jo občudoval. Tudi Slovenci smo jo doma mogli spoznati v bolj obširnem življenjepisu.

Detinska leta

Oče Henrik Galgani je bil iz iste rodbine kot sveti Janez Leonard. Mati pa ji je bila Avrelija Landi. Gema je prišla na svet 12. marca 1878 v malem kraju Camigliano v nadškofiji Luca v Etruriji (Italija). Takoj naslednji dan je v župni cerkvi sv. nadangela Mihaela prejela zakrament sv. krsta.

Že mesec po rojstvu Geme se je oče z vso družino preselil v mesto Luca. Tam je mala deklica 26. maja 1885 v cerkvi sv. Mihaela nadangela „in Foro“ prejela zakrament sv. birme. Ta dan je prvič v življenju od Svetega Duha prejela nadnaraven dar gledanja v bodočnost. Zvedela je, da ji bo preljuba mama, ki jo je Gema z vso dušo ljubila, prav kmalu umrla. Izbrana žena je res svetniško umrla takoj naslednje leto 17. septembra 1886. Materina smrt je Gemo napolnila z največjo žalostjo, a jo je pogumno premagala.

Vpliv Helene Guerra

Oče jo je dal v vzgojo in šolo pobožni Heleni Guerra, ustanoviteljici oblatine Svetega Duha ali sester sv. Cite. Tam je deklica lepo napredovala v izobrazbi in pravi svetosti. Že v nežni mladosti je kazala veliko resnost. Gojila je dušno čistost, angelsko skromnost, izredno pobožnost in plamtečo ljubezen do Boga; najbolj nežno pobožnost pa je že tedaj gojila do Gospodovega trpljenja; milost božja jo je neprestano nagibala k premišljevanju skrivnosti križanega Jezusa.

Moč svetega obhajila

Njena otroška duša je silno hrepenela po prvem svetem obhajilu. Na praznik presv. Srca Jezusovega leta 1877 se ji je srčna želja spolnila. To prvo sv. obhajilo je njeno dušo napolnilo s tolikim bogastvom milosti, da je odslej želela samo eno: živeti s Kristusom v evharistični skrivnosti nadnaravno življenje, pod vodstvom božjega Učenika napredovati od dne do dne v krepostih in pogumno stopati po stezah popolnosti.

Lilija med trnjem

Življenje svetnikov je navadno velik križev pot, posut s trnjem. Tako je bilo tudi vse življenje Gemino polno dušnega in telesnega trpljenja. Bila je kakor prvo petno dišeča lilija med trnjem bolečin, ki so jo neprestano zbadale.

Najprej jo je napadla tako huda bolezen, da je morala opustiti učenje in zavod ter se vrniti domov.

Leta 1896 jo je ponovno napadla huda bolezen, ki jo je prenašala z nepremagljivo

ljivo potrpežljivostjo. Odslej nikoli več ni bila trdnega zdravja.

Očeta so zlobni ljudje pošteno ogrožljivali; zašel je v hudo revščino in kmalu umrl rane smrti, otroke pa pustil v največji bedi. Gema je vdano v voljo božjo pogumno prenesla izgubo vsega premoženja in smrt predragega očeta.

Za nekaj časa je šla k svoji teti v Camaiore, kjer je preživljala svoje dneve v delu, molitvi in premišljanju grenkosti Gospodovega trpljenja.

Imela je priložnost, da bi se poročila s poštenim človekom. Ker je pa Jezusu zaobljubila deviško čistot, se je teti lepo zahvalila za vse dobrote in se umaknila na svoj nekdanji dom, da bi imela mir pred revšino. Doma je seveda našla kup revščine. Spet se je bolezen poslabšala, pa jo je skrivala zaradi svoje izredne skromnosti in izredno nežne sramežljivosti, boječ se zdravniške preiskave.

Bolezen se je tako poslabšala, da so že obupali nad njenim življenjem. Tudi sama je hrepenela po združitvi z Jezusom v nebesih. A Bog je dopustil, da jo je bolezen še dolgo mučila, dokler ni čudežno ozdravela.

Hrepenenje po redovniškem življenju

To čudežno ozdravljenje je v njenem srcu vžigalo vedno večji ogenj božje ljubezni. Iz hvaležnosti do Boga za to čudežno dobroto je želela stopiti v kako redovno družbo. Njena želja se ni spoznala, čeprav je od svoje strani vse storila. Bog je imel z njo druge namene.

V družini Giannini

Ljubezen do trpečega Kristusa je vedno bolj rasla v njenem čistem srcu. Njeno najslajše opravilo je bilo: daleč od vsega posvetnega šuma v skritosti premišljevat presvete Kristusove rane; rada bi nekako postala deležna Kristusovih muk, da bi mogla biti nekoč deležna tudi Kristusovega vstajenja in slave.

Leta 1899 sta Gemina pobožnost in

skromnost tako ganili zgledno družino Giannini v mestu Luca, da so jo vzeli kakor za svojo v hišo. Tu je opravljala tudi najbolj ponižna dela; zlasti so ji bili pri srcu bolniki. Za vaje v duhovnem življenju pa je bila še bolj skrbna. Z dobro gospo Cecilijo Giannini, ki ji je bila kakor druga mati, se je rada razgovarjala o Jezusu in duhovnih stvareh. Vseh praznih svetnih ničemurnosti se je izogibala. Velik del dneva je preživela v gorečem premišljevanju Kristusovega trpljenja. Noč in dan je njena čista duša bila v edinosti in združenju z Bogom.

Izredni nadnaravni darovi

Veliko zanesljivih prič je izpovedalo, da je Gema zadnja leta svojega življenja bila pogosto izven čutov ter doživljala dolgoletna in čudovita zamaknjenja. Bog jo je obsipal z izrednimi milostmi. Med te posebne milosti štejemo zlasti to, da je na svojem deviškem telesu skrivnostno okušala posamezne skrivnosti Gospodovega trpljenja. Čutila je, da ji je neka skrivnostna sila prebodla roki, nogi in stran, kakor s puščico. Včasih so se brazgotine ran ali stigme tudi vidno javile.

Ob nekaterih prilikah so se ji prikazali Jezus, Marija in angeli, s katerimi se je mogla razgovarjati.

Po naročilu svojega duhovnega voditelja je Gema morala kljub svoji svetniški skromnosti vse te stvari zapisati. Ti zapiski pričajo, kako zelo sta bila njeno srce in duša združena s trpečim Jezusom, da je mogla podobno kot sv. Pavel govoriti: „S Kristusom sem križana; živim: pa ne več jaz, ampak v meni živi Kristus“ (Kol 2, 19—20).

O kako lep je čist rod (Modr 4, 1)!

Pij XII. na dan Gemine proglasitve svetnicam posebej omenja, kako je njena deviška čistost vse privlačevala. Kdor je zrl njen deviški obraz in deviške oči, živo podoba nedolžne duše, ga je popolnoma prevzelo, mu zagnusilo zemske reči in ga

dvigalo k nebeškim. Neredko se je zgodilo, da je pogled na ta deviško čisti obraz popolnoma spreobrnil s pomočjo božje milosti tudi najbolj pokvarjene k pravi krščanski kreposti.

Kakor redovnica pasionistka v svetu

Spet si je želela, da bi mogla živeti kot redovnica. Sodila je, da je poklicana k redovnicam: pasionistkam, da bi še bolj strogo živela in še bolj vneto premišljevala Gospodovo trpljenje. Saj je to glavni namen redovnih družin pasionistov in pasionistk, ki ga je kot sveto dediščino svojim redovnikom in redovnicam zapustil ustanovitelj sv. Pavel od Križa. Njena želja spet ni bila uslišana. Glavni vzrok je bila njena bolehnost, obenem pa še glas o njenih izrednih nadnaravnih darovih. Končno je ponoven napad bolezní vzel vsako upanje na vstop v redovno družbo pasionistk. Pač pa je bila tako srečna, da se je smela duhovno pridružiti pasionistkam, ko je zasebno napravila iste zaobljube, kot jih imajo pasionistke. Sicer pa je bila svojim duhovnima voditeljema, pasionistoma Janezu Volpiju in Germanu od sv. Stanislava čudovit zgled verskega življenja in krščanske popolnosti, saj je junaško vršila prav vse kreposti. Posebej je, kakor pravi odlok o čudežih za proglasitev svetnicam, s svojim življenjem in krepostmi dokazala, da je mogoče vršiti v življenju tisto čednost ljubezni, ki jo apostol Pavel povzdiguje

nad vse druge darove (pr. 1 Kor 13, 1—13).

V nebeški slavi

Na veliko soboto, 11. aprila 1903, je ta moderna trpinka šla po plačilo k Bogu. *Letos na belo soboto bo preteklo torej petdeset let po njeni smrti.* Obekli so jo v obleko pasionistk in jo slovesno pokopali. Njena slava se je tako širila, da jo je mogel Pij XI. ob tisoč devesto letnici odrešenja, ko smo obhajali izredno sveto leto, komaj trideset let po smrti, že proglasiti za blaženo. To se je zgodilo 14. maja 1933. Ob isti uri, kot se je v vatikanski baziliki izvršila proglasitev blaženim — ob 11 dopoldne — je na Gemino priprošnjo ozdravela desetletna deklica Eliza Scarpelli iz kraja Lappano. V istem kraju je na Gemino priprošnjo zadnji meseca maja leta 1935 čudežno ozdravel Natalis Scarpelli. Po strogi preiskavi so oba čudeža potrdili kot zadosti izpričana za Gemino proglasitev svetnicam. Slovesno proglasitev je izvršil Pij XII. 2. maja 1940, na praznik vnebohoda Gospodovega.

Komaj 25 let je živela Gema Galgani, pa kako bogato je bilo njeno življenje! Uči nas, da je mogoče vsakemu izmed nas, pa bodimo še iz tako preprostega stanu, popolno živeti. Dveh stvari pa nas prav posebej uči: kako lepo je varovati biser čistosti in do kolike popolnosti vodi ljubezen do trpečega Kristusa.

NEMŠČINA IN ANGLEŠČINA

Na dvoru cesarja Ferdinanda I. je bil obed. Skupaj sta sedela lokavi angleški poslanik Tomaž Mounton in pa cesarjev svetnik Ivan Lang. Ta se je ravno prav na glas nekaj jezil; govoril je nemško, kar Mounton ni razumel. Nemščina Mountonu ni zvenela prijetno in zato reče Langu po angleško: „Vi

Nemci ne govorite, temveč rjovete in grmite. Ko je Bog v raju izrekel Adamu in Evi svojo obsodbo, mislim, da je to napravil v nemščini.“ Lang odvrne: „Tega ne vem. Če pa vas pogledam in pomislim, kaj ste s svojim jezikom že naredili in kako znate ljudi pregovoriti, se mi pa zdi, da sta kača v raju in pa vrag govorila angleško.“

SAMOVZGOJA IN ŽRTVE

PAVEL SLAPAR

Ne morem si misliti človeka, ki za samovzgojo nima nobenega čuta in razumevanja. In če si ga mislim, sem v skrbeh za njegovo bodočnost in pomilujem tiste, ki morajo z njim živeti pod isto streho ali delati pri isti mizi.

K samovzgoji spada najprej neko znanje. Vsaj v nejasnih obrisih moram vedeti, kaj bi rad bil in kaj bi hotel ali moral postati. To znanje se v glavnem nanaša na tri področja.

Že sam v sebi imam različna nagnjenja, teženja in poželenja. Eno hoče to, drugo kaj drugega. Vse skupaj je navadno brez soglasja. Če hočem v teh neurejenih zahtevah napraviti nek red, moram z lastno voljo krepko poseči vmes. A volja je slepa. Najprej mora razum napraviti nek načrt. Z razumom uvidevam, da so stvari, ki so trenutne vrednosti in spet stvari, ki so trajne vrednosti. Katerim naj pripisujem večji pomen? So stvari, ki so nižje in so stvari, ki so višje. A nižje včasih bolj mikajo kot višje in obetajo več prijetnosti. So stvari, ki me zdaj vlečejo, a mi bodo pozneje na poti. Za katere naj se odločim? Pamet mi pravi, naj trenutne, nižje in sedanje, ako tako kaže, podrejam trajnim, višjim in poznejšim stvarem.

Da človek sam sebe ljubi in da skrbi, da bi se mu dobro godilo, je nekaj naravnega. A kam prideš, če gledaš samo sam nase? Treba je upoštevati tudi druge. To pa je že omejevanje. Omejevanje je potrebno, a vem, da je tudi boleče.

So stvari, ki jih Bog zahteva in so stvari, ki jih prepoveduje. A meni to ne gre vedno z lahkoto v glavo. Še manj pa mi gre v hotenje. Če končno uvidim, da mora tako biti, se začne omejevanje. Je koristno in potrebno, a je obenem tudi boleče.

Ko sem si v teh treh področjih na jasnem, moram stremeti za tem, da bi dal vsakemu, kar mu gre. In kakor hitro spregovorim besedo samovzgoja, sem že tudi pri žrtvi ali odpovedi. Ne gre drugače!

Pred leti, ko smo bili še doma v kraljevini Jugoslaviji, se je enkrat zelo razpaslo lizanje sladoleda. V polletnih dneh si lahko videl na cesti stare in mlade, moške in ženske, ki so se oblizovali ob sladoledu po trikrat in petkrat na dan. Nekateri verjetno tudi po večkrat. Ne glede na to, da trpe pri tem zobje, želodec in denarnica, bolj kot vse to mi je šlo za vzgojno vprašanje. Ali je to prav? Kam pride človek, če v sladkosnednosti pretirava? Kaj sledi iz tega, ako si človek ne zna nič pritrpati?

Nisem za popolno abstinenco. Vendar je lepo, če je povsod neka zmernost. V pretiravanju redno tiči zlo.

Za župnijski list sem napisal z vso dobro voljo članek o vzgojnih napaakah. Vpletel sem tudi nezmernost v uživanju sladoleda. Kaj je bil uspeh? Jezili so se name sladoledarji, češ da bi jih rad prikrajšal pri zaslužku. Jezili so se lizuni, češ da se spotikam ob nedolžnih užittkih, ki mi ne gredo nič

mar. Jezili so se celo starši sladkosnednih otrok, češ da je življenje itak grenko in da naj njihovim otrokom privoščim vsaj nekaj sladkosti. Kakšen nesporazum! Nazadnje so se mi celo stanovski tovariši pomilovalno nasmihali, češ kaj pa dregaš v sršenovo gnezdo!

Meni se je takrat zapičila ena misel globoko v spoznanje: Kaj more biti iz teh ljudi drugega kot nrvni slabiči! Kdor si v dovoljenem ne zna ali noče nič odreči, se tudi pozneje, ko gre za resne in nedovoljene stvari, ne bo znal, mogel ali hotel premagati. Potem pa uči in vzgaja, če že v osnovah ni pravega reda. Enkrat gre boj zoper sladkosnednost, drugič zoper alkohol, tretjič zoper ples, četrtič zoper nečistost. V jedru gre povsod za eno in isto: **Brez premagovanja ni samovzgoje. Brez samovzgoje ni mogoče, da bi kdaj postal, kar bi bil lahko in kar bi moral biti.** Pri sladkosnednosti gre za nrvno nedolžne stvari, pri nečistosti že za zelo resne in nrvne zadeve. A v jedru ni tolike razlike. Z nekoliko pretiravanja bi lahko rekel: Začne se s sladkosnednostjo, neha se z nečistostjo.

Ali je morda danes pri nas kaj boljše? Za nami je med tem druga svetovna vojska. Nič ni boljše! To, kar gledam pri današnji mladeži, me ne navdaja z veseljem. Zdi se mi, da smem reči, da je čut za premagovanje še bolj otopel in vzgoja k premagovanju še bolj popustila.

Včasih nanese prilika, da se pogovarjam z redovno sestro, ki je otroška vrtnarica. Vedno ne obravnavava samo gospodarskih zadev, ampak pade tudi kaka beseda o kakem vzgojnem vprašanju. V začetku adventa je sklenila, da bo ves vpliv porabila za vzgojo k premagovanju in žrtvam. „Ne morete si misliti, kakšni so zdaj že majhni

otroci. Sama zahtevnost jih je. Prav nič si ne znajo pritrpati. To bodo sami nrvni slabiči, ko bodo odrastli. Pa tudi nezadovoljni in nesrečni bodo. Saj jim življenje pozneje ne bo moglo toliko nuditi, kolikor bodo zahtevali. Ko bo sestanek staršev, bom materam poštene napovedala. Le zakaj otroke samo razvajajo? Zakaj jim vse dovoljujejo? Kam to vodi?“

Zelo zadovoljen sem bil, ko sem slišal te besede. Spet nekaj, kar sam razmišljam in odobravam. Res je! Najprej je vzgoja pogrešena in pozneje tudi samovzgoje ni.

Že več let imam v razredih vpeljane debatne ure. Dijakom višjih razredov dovoljujem, da smejo enkrat na mesec vse vprašati in k vsaki stvari prosto dostaviti svoje mnenje. Na ta način je prilika, da dobe dijaki marsikak odgovor, ki sicer ne bi prišel nikdar na vrsto. Jaz pa v taki uri spoznavam notranji svet dijakov. Njihovi nazori so mi pri nadaljnjem delu koristna in poterebna opora.

Pred tedni mi je sedmošolka, ki jo sicer štejem še med zelene vejice, zadržala tole vprašanje: Zakaj Cerkev sploh post ukazuje? To je pa res neumnost! Kdor je lačen, naj jé! In če mu meso diši, pa naj jé meso! — Odgovoril sem, da spada k sestavnemu delu verskega življenja tudi premagovanje. Brez tega si ni mogoče misliti krščanskega življenja. Vse premagovanje pa stremi za tem, da bi vladal duh nad nižjim poželenjem. Pri vsakem premagovanju se očitno pokaže, da je volja močnejša od slepih nagonov. Po zgledu Kristusovem in nauku Cerkve je vsako premagovanje tudi del potrebne pokore za naše in tuje grehe. — Omenjena sedmošolka je poslušala te besede, a zraven je delala tak neverjeten obraz, da sem videl, da govorim v zrak. Njej je čut za premagovanje za

125 deklet iz Velikega Buenos Airesa se je udeležilo zaprtih duhovnih vaj. Slika kaže dekleta s svojim govornikom rektorjem č. g. dr. Gnidovcem in vrhovnim dušnim pastirjem č. g. Oreharjem v ospredju

enkrat odmrli. Kdor tega čuta več nima, se bo ob zapovedih v življenju nešteto-krat spotaknil. Pomilovati ga moram kot vernika. Pa tudi bojim se zanj. A obenem pomilujem vsakogar, ki mora z njim živeti. Pozneje pride ne samo post na vrsto, ampak n. pr. vprašanje dostojne noše, pretiranih plesov, pre- zgodnjega znanja, prepovedanih knjig, ljubavnega igrackanja, poštenega za- konskega življenja, sožitja s sosedom, nedeljske službe božje, prejemanja za- kramentov in še polno drugih reči. Pov- sod gre vse po strani in narobe, ker ni razumevanja za premagovanje in žrtev.

V Avstiji je navada, da vzamemo v otroški vrtec nekaj deklet, ki pomagajo otroški vrtnarici. To so dekleta, ki so dovršila ljudsko šolo. Za delo, ki ni kdo

ve kaj vredno in nič težko, dobijo hrano in nekaj malega na mesec, kar se ne more imenovati plača. Nekatere dobijo pozneje kako drugo namestitev kot go- spodinjske pomočnice, če so se pri nas kaj naučile, ali pa se javijo v tečaj za otroške vrtnarice. Po enem letu jim da- mo tudi nekaj plače. Že nekaj let imam priliko opazovati takale mlada dekleta. Nekatere so vmes res dobre in požrtvo- valne in prav vse dobijo pozneje tako namestitev, da gredo zadovoljno in po- šteno skozi življenje. Nekatera dekleta so pa čisto nemogoča. Pa je zanimivo, da se pri teh najbolj odražata dve last- nosti: Zahtevnost in pomanjkanje vsa- kega čuta za požrtvovalnost ali prosto- voljno odpoved.

Predlanskim smo sprejeli neko Inge.

V TVOJIH OČEH

*moj čas se ne stara,
moje srcé se ne vara,
če čuti se vedno mlajši.*

*Samó greh,
njegova sladka ukana
kot rana*

*grdó me postara.
Blaženi smeh
rajskih gredic
in vedno mlajši
čar srčnih cvetlic
v duši moji
pod Tvojimi soji
cveté . . .*

*Kaj zato, če mré
jesenski čas
in moj obraz
čaka*

*smrtnega mrača,
da v njem se ospé, —
Ti me tedaj odtod
postaviš na pot,
ki skozi hlad
mrtvega telesa
dušo popelje v večno pomlad —
k Tebi v nebesa!*

Bogdan Budnik

Prišla je iz zelo revnih razmer. Bila je brez predvzgoje. Imenoval bi jo požrešni vpijat. V dobre pol leta se je zredila za 18 kg. Jezik je deloval izborno. Vse drugo je bilo pa borno in nerazvito. Ker smo videli, da si z njo ne bomo mogli pomagati, smo jo odslovili. Šla je zlepa. A tudi ene besede ni našla, da bi se komu zahvalila. Ko sem jo po nekaj tednih srečal na ulici, sva se začela nekoliko pogovarjati. Nameraval sem jo na nekatere stvari opozoriti, ki ji bodo v življenju na poti. A zaključek je bil ta, da mi je odvrnila: Zastonj dobim povsod, če hočem, to, kar sem imela pri

vas. — Pa ni tako! V enem letu je zdaj že na četrtem mestu in vsako je slabše od prejšnjega. Bojim se, da bo nazadnje prav zanič. In vzrok? Brez vzgoje in brez samovzgoje je hotela skozi življenje. Tega dvojnega pa brez premagovanja ni in prav o tem ni hotela nič slišati.

Pogosto se zgodi, da mi kak dijak v višjih razredih zaostane. Nekateri ponavljajo, ker jih starši silijo in končno se le zrinejo do mature. Vedno pogosteje pa se dogaja, da dijak izstopi in se vtakne v kako trgovino ali kaj podobnega. Sprva je gotovo na boljšem kot tovariši. Pozneje redno obžaluje in prizna, da je imel priliko priti do boljše in višje izobrazbe, a mu žrtve niso uga-jale.

Nehote mi pri tem splava spomin na leta, ko sem včasih v sedmi ali osmi šoli gledal nedeljske popoldneve v št. Vidu nad Ljubljano skozi okno učilnice. Prijetno je sijalo sonce. Narava se je budila v pomlad ali poletje. Ob progli so proti Vižmarjem hodile cele procesije ljubljanskih izletnikov. Še danes čutim, kako me je takrat zamikala prostost in nedelja brez študija. Pa ni šlo. Sedel sem pri pultu in se moral pripravljati za naslednji dan. Študij navadno ni bil ne prijeten in ne zanimiv. In toliko let! A če hočeš do poklica, se je treba v mnogočem premagati in si nalagati odgovedi. In ne gre drugače! Pozneje človek vse to uvidi in cení trda mlada leta. A dokler si na poti, občutiš grenkost odpovedi. Ko stopiš v življenje, je treba neštetokrat stisniti zobe in se premagati. Koliko laže to storiš, če si se zgodaj naučil!

Nekateri dajo zelo veliko na prostovoljne žrtve in žrtvice. To so ljudje, ki si vsak dan izberejo nekatera premagovanja, potem pa zapisujejo in nadzirajo uspehe in neuspehe. Vse to je lepo in koristno, a postane lahko tudi zelo enostransko. Vedno se je treba povračati

k duhu požrtvovalnosti, sicer zaideš v enostranski mehanizem. Vsaj dvoje je treba pogosto imeti pred očmi:

1. Vse, kar je velikega v človeškem življenju, se doseže samo za ceno žrtev.

2. Premišljevanje je treba pogosto področja, ki so bila v začetku začrtana. Žrteve moraš doprinalati pri oblikovanju sam sebe, v odnosih do bližnjega in v razmerju do Boga.

Na splošno ne gre za kaka velika dela in kake strašne žrtve. A včasih se tudi take zahtevajo. Navadno gre za čisto vsakdanja premagovanja, da z notranjo zadovoljnostjo nosiš svojo usodo, pogrešaš to in ono, kar ti ni nujno potrebno in dostopno, da se odpoveš vseemu, kar bi utegnilo škodovati zdravju, prihrankom, čistosti, нравni resnosti in veri. Misliš, da gre to samo od sebe? Ne! Za to se je treba pogosto žrtvovati.

Sprva je grenko. Pozneje pa prav to osrečuje in veseli. Treba je s prijazno ljubeznivostjo in postrežljivo vljudnostjo razširjati veselje okrog sebe v družini, delavni skupnosti in družbi. Tudi za to je treba veliko samodiscipline in požrtvovalnosti. In končno je treba vse življenje Bogu služiti, da si prislužiš večno srečo. Tudi to ne gre samo od sebe. A čim starejši človek postaja, tem bolj ga polagoma vse zapušča. Ostane pa to, kar si v življenju res dobrega storil. Vendar vsak prav dobro ve, da je v krepostnem življenju samo takrat napredoval, kadar se je premagoval in žrtvoval.

Ako bi ti bil veliki svet, ki je močno zaverovan samo v snov, že nekaj tega umevanja vzeli, se morda ob branju teh vrst zamisliš. To bi bilo že veliko. Najprej se človek zamisli, nato se zbere in sad obrodi.

IZ MISIJONSKIH POKRAJIN

EGIPT

Katoličani v Egiptu šteje 20 milijonov prebivalcev. Med temi je 200 tisoč katoličanov, ki imajo 122 šol z 10.000 gojenci. Mohamedancev je 17 milijonov. Poleg tega je še 1.200.000 kristjanov, protestantov in pravoslavnikov ter 60.000 judov.

V bližini votline, kjer je po izročilu živila sveta družina po svojem begu v Egipt, mislijo postaviti katoličani novo naselje ne čast fatimske Gospé, ki jo Egipčani zelo časté. To novo naselje se bo imenovalo „Mesto Gospé iz Fátimé“.

FILIPINI

Univerza sv. Tomaža v Manili, ki je bila ustanovljena leta 1611 in jo vodijo patri dominikanci, trenutno šteje 20.000 slušateljev. Univerza razvija tudi obširno socialno delavnost.

Kaker poročila filipinske časopisje, bodo v bodoče filmska podjetja zahtevala od svojih uslužbencev in uslužbenk, da v svojem zasebnem življenju živijo po božjih zapovedih in se izogibajo vsega, kar bi moglo biti drugim v pohujšanje.

LIBANON

Libanon je dežela, o kateri sv. pismo pogosto govori. Za nas katoličane je pomembna, ker je edina katoliška država med Arabci na Bližnjem Vzhodu. Skozi dolga desetletja je služila za zatočišče kristjanom vseh smeri in mišljenja. Danes šteje okrog pol milijona katoličanov (37,5%), 16,4% drugih krščanskih ver, 39% mohamedancev, 6,3% Druzov. V kulturnem pogledu stoje libanonski katoličani zelo visoko. Imajo svoje lastno katoliško univerzo v Beirutu.

Fant, pribori si osebnost!

Mlad fant bi rad nekaj postal. Beseda „nekaj“ pa more imeti dvojen pomen: v prvem pomenu je vsakdo nekaj, v drugem pa so redki, ki „nekaj“ postanejo.

Da je kdo nekaj, to je poedinec ob drugih poedincih, zadošča, da ima človeško naravo; da pa je kdo „nekaj“, človek, ki se dviga iznad mase drugih, pa je treba da talenti, od Boga dani, prinašajo sadove.

„Nekaj“ more biti kdo v **naravnem** ali **nadnaravnem smislu**; v prvem primeru govorimo o **moralni osebnosti**, v drugem primeru pa o **krščanski osebnosti**.

Govorimo najprej o prvi, o **moralni osebnosti**.

Kaj je moralna osebnost? Motda pridobitev slave, žilav razvoj kake spodobnosti?

Moralna osebnost — pridobitev slave?

Biti poznan in hvaljen od ljudi, to je slava. Ona, ki preide, se imenuje sloves, ona, ki ostane pa „nesmrtnost“.

Sloves: imajo ga oni ljudje, katerih imo je na ustih sodobnikov, o katerih se razpisujejo časopisi, športni prvaki, katerih imena zna večina na pamet, drzni letalci čez ocean v nekaj urah, politiki prvega kova, filmske zvezde.

Njih imena ne pišemo, saj je njih sloves „bog z ilovnatimi nogami“. Včasaj so še po vsem svetu o njih govorili, danes se jih nihče več ne spominja: nad njimi je padlo zagrinjalo pozabljenosti. Priznal boš brez dvoma rad, da je enodnevná slava za mladega fanta vse preveč prazna stvar, če hočemo poka-

zati ideale, po katerih naj z vsemi svojimi silami stremi mlad fant.

„Nesmrtnost“: poznamo osebe iz preteklosti, iz davnine, katere imenujemo „nesmrtniki“ in jih občudujemo še danes. Tako Aleksander Veliki, Demosten, sv. Frančišek Ksavelij in nešteto drugih. Njih sloves in občudovanje ima vse globlje temelje kakor onih, ki so sloves uživali le en dan.

Kar daje Aleksandru Velikemu nesmrtnost, je njegov genij osvajanja, Demostenu in Ciceronu genij govorništva, Frančišku Ksaveriju veličastne lastnosti apostola, Rubensu in Wagnerju njih darovi umetnikov, Pasteurju značaj krščanskega učenjaka...

A kljub temu v teh mlad fant ne more najti one osebnosti, ki bi jo rad, saj so ti „nesmrtniki“ izredne osebe, ki so od Boga prejeli darove, ki niso skupni delež smrtnikov. Še več: ti darovi božji ne bi dosegli trajnega sija, če ne pod vplivom trdne in močne volje. Demosten je na svet z rojstvom prinesel dar govornika, a je vse življenje trdo delal, da je ta dar razvil in izpopolnil.

Pod tem vidikom so „nesmrtniki“ posnemanja vredni.

Motda pa je osebnost človeka v kakem posebnem razvoju človeških sposobnosti? Da lažje na to vprašanje odgovorimo, pogledjmo eno tako osebnost od blizu.

Julij Cezar, kdo ne pozna tega imena! Dvojno občudujemo na njem:

a) Bil je **genijalen človek**, njegova genijalna razumnost je bila v službi krepke volje. General je bil, osvovitelj Galije in zmagovalec nad tolikimi sov-

ražniki; poveljnik izrednega odpora: njegove ježe preko vse Galije pričajo o tem; mož trdnega in bistrega pogleda, zvit kot malo kdo: baj z Vercingetoriksom nam o tem govori jasno; njegove zmage govore o velikem pogumu; znak njegove trde in močne volje je njegovih osmero pohodov v Galijo in posebno še njegov pohod nad Rim; bil je mož hitrih odločitev, kar nam pove njegovo poročilo predstojnikom, izraženo s tremi besedami: „Veni, vidi, vici“ — Prišel sem, videl sem, zmagal sem.

Bil je tudi pisatelj, klasik, jasen, jedrnat, živahen v pripovedovanju; politik, ki hoče postati nesporen vladar

nad Rimom in svetom brez kakih tekmecev, od katerih prihaja skupno ime cesar in cesarstvo.

b) Bil pa je tudi **sebičnež in častihlepnež**. Ob tolikih bleščečih lastnostih, toliko strasti, Cezar, ki je vladal svet, se je dal vladati od svojih strasti!

Strast ugodja in razveseljevanja: njegovo zasebno življenje je bilo nesramno, sramotno, posebno pa je bil znan njegov **napuh**.

Je tip hladnega in trdega samoljubneža, egoista: podoben je ptici roparici! Vsa njegova čudovita delavnost mu služi samo za njegove osebne interese, za brezmejno častihlepnost po oblasti.

Udeleženci tautovskih duhovnih vaj v Buenos Airesu s svojim voditeljem preč. g. Alojzijem Košmerljem v sredi

Da se je posvetil gimnastiki, ga je vodil strah, da bi telesna slabost ne izdala častihlepne volje; ko si z žalostno žilavostjo pridobiva govorniške sposobnosti ga vodi želja podvreči si s tem darom rimsko ljudstvo; vadi se v orožju z namenom, da si podjarmi vse narode sveta; ko podjarmi po težkih naporih Galijo, ga vodijo pri tem napadni nameni: zlato in slava ter oblast nad Rimom.

Cezarjevo samoljubje pa prihaja posebej še do izraza, če ga primerjamo z velikodušnostjo njegovega nasprotnika Galca Vercingetoriksa. Mladi poglavar Galcev ne zna vihteti orožja z ono spretnostjo, ki je lastna zvitemu Rimljanu, a v sebi nosi socialni čut, ljubezen do drugih, smisel za narodno skupnost.

V začetku vstaje je predmet njegovih govorov narodna neodvisnost in boj za njo; sredi najhujšega bojevanja za svobodo proglasi načelo, da se morajo osebni interesi v tem trenutku podrediti in umakniti interesom skupnosti; predno se sam izroči Cezarju kot premaganec, pred svojimi rojaki slovesno izpriča, da ga ni vodila v boj želja po lastnih interesih, marveč iskrena skrb za dobrobit narodne skupnosti vseh.

Zaključimo prav lahko takole ob zgledu Cezarja: Ne Cezar in ne njemu podobni ne morejo biti mlademu fantu ideali moralne osebnosti. Bleščeče kvalitete in sposobnosti se mešajo s spačnimi pomanjkljivostmi: politični in vojaški veleum je skvarjen po samoljubju in častihlepnosti. Pri Cezarju je višja sila malo razvita ali pa je sploh ni: volja ne vlada nad strastmi, razum, ki razsoja ter srce, ki ljubi ljudi in Boga sta popolnoma neuravnovešena. Mlad fant pa hoče višjih idealov, po njih stremi in jih išče!

Osebnost je ubran razvoj človekovih višjih sil. Pa ne samo to, treba je, da

so te sile v človeku tudi med seboj povezane in uravnovešene.

Spet pogledjmo enega takih „nesmrtnikov“, Sokrata, katerega zgled privlačuje tudi danes, kakor je privlačeval za njegovega življenja.

Je veliki filozof starega veka, njegov vpliv na kulturo in civilizacijo je bil velik. Platon, njegov učenec, pravi: „Bil je najboljši človek, najmodrejši in najpravičnejši, katere sem kdaj poznal.“

Sokrat — gospodar nad telesom. Pri njem je duh vodil telo. Gospodar v vsem, kar zadeva čutne užitke in ljubezen do bogastva. Ubog hoče ostati, da tako ohrani svobodo in more neovirano govoriti tudi bogatinom. Njegovo polnji disciplinirano telo je bilo odpočno tako, da je v vsakem letnem času nosil samo plašč in hodil bos.

Sokrat — gospodar nad notranjimi nagnjenji. Nikdar ga niso videli jeznega. Kot vojak pokaže vso svojo notranjo moč, reši ranjenega Alkibiada. Krivični smrtni obsodbi se je postavil nasproti in dvakrat tvega zato pred jezo ljudstva svoje življenje. Kljuboval je tudi strahovladi tridesetih tiranov, ki so vladali v Atenah. **Podoba notranje moči v službi pravice.**

Sokrat — v službi drugih. Ljubil je svoje rojake, hotel je biti med njimi apostol z žilavostjo in navdušenjem. „Atenci,“ jim je vzkliknil, „poslušen sem bogovom: zato ne neham vsem, starih in mladim klicati, naj vam ne bo višja skrb za telo in denar kakor pa skrb za zboljšanje vašega srca.“

„Pokoren sem bogovom.“ — Predmet njegovega nauka je Bog in Previdnost. Verno je poslušen v svojem praktičnem življenju navodilom notranjega duha, ki ga v sebi čuti, kar bi mi rekli: poslušaj vest.

Bil je apostol resnice, radi svojega učenja obsojen na smrt. Trideset dni

čaka v ječi na izvršitev smrtne obsodbe. Možnost pobega odločno odkloni in govori učencem mirno kot vedno. Platon pravi: Zadnji dan se v labodjem spevu poslovi od domačih, nadaljuje miren svoj razgovor s prijatelji, proti večeru pa brez kakega vznemirjenja izpije čašo s strupom. — To je podoba Sokrata, pač zelo različna od Cezarjeve.

V luči teh zgledov moremo opisati opredelitev moralne osebnosti, po kateri stremijo najboljši.

Moralna osebnost torej ni:

1. pridobitev slave, slovesa in „nesmrtnosti“;

2. čudovit razvoj samo ene lastnosti v človeku.

Da moremo govoriti o moralni osebnosti človeka, je **dvojno potrebno:**

1. razvoj ene lastnosti ne sme izključevati razvoja višjih lastnosti in zmognosti;

2. človek mora staviti vse svoje talente z ljubeznijo v službo Bogu in svojih sobratov.

Pri Sokratu so telesne in duhovne sile harmonično uravnovešene: telo je v službi duha, vse pa v službi Bogu in sobratom.

Zato moremo reči: **moralna osebnost je ubran razvoj vseh človekovih sposobnosti.**

Vsebuje pa tele elemente:

razvoj telesnih in duševnih sposobnosti,

soglasje in uravnovešanje teh lastnosti,

gospodstvo volje nad nižjimi sposobnostmi,

predanost družbi,

podvrženost Bogu.

ROMANUS

GLAS IZ SEVERNE FRANCIJE

V dneh od 17. do 26. oktobra se je višil v naših naselbinah v Lievin-Lens sv. misijon, ki je prav lepo uspel. Naši izseljenci so se misijona pridno udeleževali, to se je pokazalo posebno ob sklepu misijona, v nedeljo 26. oktobra. Ta dan je praznovalo **Društvo sv. Barbare v Lievin 25 letnico**, odkar je bila blagoslovljena društvena zastava. Dopol dne smo imeli sv. mašo, ki jo je daroval g. misijonar za vse umrle člane društva, obenem smo imeli tedaj sklep misijona. Pri cerkvenem govoru je g. misijonar vzbudil člane k lepemu verskemu življenju. Popoldne ob 3 smo imeli proslavo v dvorani. Tudi tukaj je bila udeležba jako lepa. Po pozdravih g. predsednika Ivana Dacar je spregovoril zvezni predsednik g. Blaž Župančič. Pojasnil je, da je naše društvo prvo slovensko društvo slovenskih izseljencev v Franciji in da je to društvo tudi prvo, ki si je napravilo zastavo. Spomnil se je idealnih društve-

nih delavcev, posebno prvega organizatorja Vincenca Tuhta. Po njegovi zastavi je bila razvita in blagoslovljena naša zastava leta 1927. — Nato je bila odlikovana zastava s častnim trakom, ki nosi napis: V spomin petindvajsetletnice 1927—1952. Zastavi sta drugovali na eni strani društvena zastava iz Bruay na drugi strani pa iz Sollaumines.

Najstarejši člani društva, nekateri so v društvu že čez 25 let, so prejeli diplome v slovenščini v lepih slovenskih barvah. Diplome so dobili tudi pevci in pevke pevskega zbora iz Lievin. Po teh slovesnostih je pa zapel še kvartet iz Lievina štiri narodne, za njim pa še pevski zbor iz Bruay nekaj narodnih pesmi. Igralci iz Lievina so pa uprizorili burko: „Zgubljeni in zopet najdeni mož“. V pavzi je pa nastopil še pevski zbor iz Sollaumines. Lepo petje je poživljalo našo jubilejno prireditev pa tudi igralci na odru so vzbudili mnogo smeha v dvorani.

Pismo jugoslovanskih škofov maršalu Titu

Že v februarški številki „Duhovnega življenja“ smo pisali o škofovski konferenci jugoslovanskih škofov v Zagrebu, ki se je vršila od 23. do 28. septembra 1952 pod predsedstvom beograjskega nadškofa dr. Jožefa Ujčiča in katero so potem komunisti proglasili za „nezakonito politično zborovanje“.

S te konference so zbrani škofje, dvajset po številu, poslali maršalu Titu obširno, dobro dokumentirano pismo, ki je imelo svetoven odjek in so ga listi v svobodnem svetu dobesedno objavili.

Svoboda vere in vesti v Jugoslaviji ne obstoja. Škofje ugotavljajo takoj v začetku, da svoboda vere obstoja le še v izvrševanju nekaterih verskih opravil, kot so n. pr. maša, krst, birma in podobno. Pa še te svobode ni povsod, kajti marsikje je država cerkve enostavno zaplenila. Trapistovska cerkev Marija Zvezda v Banja Luki, ki je velika umetnina kot zgradba, služi kot skladišče za poljedelsko orodje. Jezuitska cerkev sv. Jožefa v Ljubljani je postala filmski studio, starodavna križevniška cerkev pa je bila nasilno izročena sekti starokatoličanov, ki v Ljubljani skoro nimajo pristašev. Načrtno se podirajo kapele in skrunijo križji, ne da bi se hotelo poiskati krivce. Cerkev sv. Odrešenika na Reki, ki je stala sredi mesta, je začetkom novembra 1949

zletela v zrak. Ali se je to moglo zgoditi brez vednosti oblasti? Cerkev karmeličank na Selu pri Ljubljani je bila porušena, ker „je ovirala promet“. Božjepotna cerkev na Ptujski gori je bila proglašena za muzej in s tem odtegnjena svojim namenom. Novih cerkva se ne more graditi, ker oblasti ne dajo dovoljenja, kot se je to zgodilo n. pr. v Osjeku. Še za porušene ali poškodovane cerkve se skoro nikdar ne posreči dobiti dovoljenja.

Duhovniki so brezprawni. Odvzeli so farnim uradom krstne, poročne in mrliške knjige, dasi so obljubili, da se bo to zgodilo do leta 1951, ko bodo vse knjige prepisane v novi civilni register. Prepovedujejo se procesije ali se jih razbija, če se vršijo, skuša se preprečiti novomašno slavlje, pobiranje v puščico ali nabitke po cerkvah se zaplenjajo. Organi tajne policije silijo organiste in pevovodje, da od svojih mest odstopijo.

Duhovniki praktično svojega poslanstva ne morejo več vršiti. Če pridigajo in navajajo sv. pismo, jih dolže, da merijo na novo oblast. Če razlagajo verske resnice, trdijo, da hujskajo proti obstoječemu socialnemu redu. Proti brezbožstvu ne smejo nastopati. Verouka ne smejo učiti ne samo v šolah, ampak tudi v cerkvi ali zasebnih hišah. Celo priprava na sv. obhajilo je prepove-

dana. Ker se duhovniki tega v splošnem ne držijo, jih zadevajo denarne in zaporne kazni.

Krivično obdavljenje. Da bi se onemogočilo delovanje župnij, se na cerkve nalagajo tako visoki davki, da oblasti potem zaplenijo duhovnikom njihovo zasebno premoženje, celo denar, ki je bil plačan za maše, kot se je to zgodilo na Brezjah in Ptujski gori. Ker je v ljubljanski stolnici cerkovnik pobral 10 dinarjev, ki jih je neki vernik tja položil, je bila stolnica kaznovana na 10.000 dinarjev globe.

Duhovnikom se ne sme pomagati. V Sloveniji in drugod je cerkvam prepovedano sprejemati darila, ki prihajajo iz inozemstva. Ponekod se pa poslani predmete tako visoko zacarinirani, da jih je treba vrniti. Tako so v začetku leta 1951 ameriški verniki poslali duhovnikom, redovnikom in semenišnikom v škofijah Reka, Senj, Krk in Zadar staro obleko, čevlje in mleko. Ker so oblasti zahtevale 600.000 dinarjev carine, škofje omenjene vsote niso mogli plačati in so se paketom morali odreči.

Duhovnike še vedno zapirajo. In ko jih sodijo, jim prisojajo višje kazni kot je v navadi pri sodiščih. Tako je bil obsojen na smrt 75 letni dekan Gnidovec iz Žužemberka in to za stvari, ki naj bi jih storil za časa okupacije, tj. pred 10 leti! Zaprtih je nad 200 duhovnikov, med njimi mostarski škof mons. Peter Čule, medtem ko nadškof mons. Stepinac ne sme izvrševati svojih funkcij. Ali ni čudno, da je duhovščina, ki po drugih državah s sodišči skoro nima opraviti, ravno v Jugoslaviji tako „zločinska“?

Napadi na duhovnike so zelo pogosti. V zadnjih sedmih letih je bilo iz zasede ubitih približno 30 duhovnikov. Krivci so ostali seveda nekaznovani. Višek so ti napadi dosegli v primeru ljubljanskega škofa Antona Vovka v Novem

mestu, ko so ga nekateri zlikovci na tamošnjem kolodvoru polili z bencinom in zažgali. Rešil se je le, ker ni zgubil duhaprisotnosti. Napadalec je bil le pogojno obsojen na nekaj dni zapora. Istemu škofu so preprečili birmovanje na Jesenicah, češ da pomeni izzivanje „ljudstva“ in še več drugih birmovanj, prav tako mariborskemu škofu dr. Maksimilijanu Držečniku.

Oblast Cerkve in njene ustanove prezira. Od leta 1945 so poslali škofje vladni šest spomenic. Vlada je na te spomenice odgovorila le enkrat (19. maja 1950) in to popolnoma negativno. Vidi se, da oblasti uživajo na tem, da lahko Cerkev in njene predstavnike čim bolj ponižajo.

Ateišem je postal vera režima. V vseh državnih šolah ga širijo na sestankih, v tisku in obveze je za državne uradnike ter pripadnike vojske. Učiteljem in profesorjem je izrečno prepovedano obiskovati cerkve. Če ne ubogajo, se jih enostavno vrže na cesto. Častniki jugoslovanske vojske pa niti svojih otrok ne smejo dati krstiti.

Celo nad šolskimi otroki se znašajo. Če se v nedeljo udeležijo službe božje ali radi zahajajo v župnišče, jih učitelji pretepajo, dasi to po zakonu ni dovoljeno. Iz učiteljišč so odstranili učence, ki so izjavili, da verujejo v Boga.

Vse katoliške šole so zatrte. Vsa poslopja teh zavodov so zaplenjena. Cerkvi so odvzeli pravico do verskih šol. S tem skušajo preprečiti duhovniški in redovniški naraščaj.

Zaplenjene so bile vse cerkvene tiskarne. Brez odškodnine seveda. Takih tiskarn je bilo dvajset. To je bila res neizmerna izguba za katoliško Cerkev v Jugoslaviji. Tudi katoliški listi so morali prenehati izhajati. Le nekaj drobnih lističev še životari, pa v tako omejeni nakladi, da pač ni mogoče več govoriti o katoliškem tisku. To je ostalo

od 153 katoliških listov pred vojno. Listi morajo prinašati naročene članke, ki jih pošilja oblast, tako da za obvestila vernikom komaj ostane kaj prostora. Med tem ko državni tisk lahko iz dneva v dan smeši vero, Cerkev in njene predstavnike, mora preostali katoliški tisk tiho molčati. Ker je urednik zagrebškega lista „Gore srca“ objavil članek o brezbožnih šolah, je bil obsojen na šest mesecev zapora. List sam pa je bil ob drugi priliki obsojen na 90.000 dinarjev denarne kazni, ker je objavil brez komentarja govor proti veri, ki ga je imel v Slavovskem Brodu minister Vinko Krstulović. Tista številka lista, ki je objavila apostolsko pismo ruskim narodom, je bila zaplenjena.

Ostudni napadi na rimskega papeža. Posebno se škofje zgražajo nad pisanjem vladnega tiska, ki sovražno in zlobno piše o sv. Očetu, ki je vrhovni poglavar Cerkve in Kristusov namestnik na zemlji.

Nasilni razpust kongregacij. Škofje omenjajo prepoved in razpust ženskih kongregacij v Sloveniji, Bosni in Hercegovini, prav tako prepoved kakršne koli vrste katoliških združenj, kot tudi poddržavljenje cerkvene imovine, za katero Cerkev ni dobila nobene odškodnine, dasi ji po zakonu pripada.

Verske svobode torej v Jugoslaviji ni. Ni tudi svobode vesti in katoliška Cerkev je hudo ogrožena v svojih bistvenih svoboščinah in življenjskih pravicah.

Ali je možen sporazum med Cerkvijo in državo? Odgovor ni težak. Kdor bo od Cerkve zahteval, da se radi ljubelega miru odreče svojim bistvenim pravicam in temeljem, naj ve, da je vsak sporazum nemogoč. Zgodovina Cerkve to dokazuje. Če bi Cerkev priznala sedanje stanje v državi za zakonito, bi to pomenilo, da si Cerkev sama sebi piše smrtno obsodbo. Z državo se bo Cerkev

pogajala le, če ji prizna tiste pravice, ki ji gredo po njeni naravi in cilju, ki ga ima, to se pravi: odpraviti mora krivice, ki jih trenutno trpijo cerkvene ustanove in njeni voditelji. Cerkev je prepričana, da država pripravlja metodično uničenje vere. Ta metoda se pa vrši po stopnjah. Sedaj je najbrže preganjanje vstopilo v predzadnjo stopnjo. Treba je le še zapreti cerkve in oskrinjeno bo zadnje pribežališče verske svobode.

Cerkev obsoja duhovniške sindikate. Ti že obstojajo in sicer brez dovoljenja pristojnih škofov v Sloveniji, Istri, Bosni in Hercegovini. Ustanovljeni so bili na ukaz režima. Način dela in navodila, ki jih prejema od oblasti dokazujejo, da ti sindikati nimajo namena urediti razmerja med Cerkvijo in državo, ampak oslabiti duhovniško disciplino in versko življenje. **Zato ni dovoljeno ustanavljati taka poklicna duhovniška združenja biti vstopati vanja.** Še več! Nihče ne more biti prisiljen vstopiti v kakšno združenje, ker je tak pritisk v nasprotju z naravnimi pravicami posameznika, potrjenimi z „Deklaracijo o človeških pravicah“ od ZN (člen 20, 2). Če bi torej duhovnik skušal pod moralno obveznostjo prisiliti svojega sobrata k vstopu v takšno združenje, bi s tem povzročil napad na svobodo vesti svojega sobrata in storil dejanja nasprotno tudi osnovnemu zakonu naše države (Ustava, člen 25).

Ob isti priliki škofje močno priporočajo duhovnikom nevmesavanje v časne zadeve, kajti njihovo poslanstvo je delovati v službi Boga.

Duhovniki so dolžni dati cesarju kar je cesarjevega: da spoštujejo civilno avtoriteto, ker vsaka oblast je od Boga, toda isti duhovniki so tudi dolžni dati Bogu, kar je božjega: da dejansko delajo v skladu in se zavestno podrede odlokom svojih cerkvenih predstojnikov.

Če se terja od škofov, da naj priznajo te sindikate, tedaj morajo biti njih pravila v skladu s pravicami Cerkve in cerkvena oblast mora biti sposobna nadzirati vse njih delo. Samo pod temi pogoji bi škofje mogli vzeti v pretres priznanje teh duhovniških sindikatov.

Zadnja beseda škofov. Škofje niso revolucionarji; nasprotno, so prijatelji reda. Ljubijo lojalno svojo domovino in od svojih vernikov isto zahtevajo. Skupno z njimi želijo nedotakljivost meja in so pripravljeni na kakršno koli žrtev za resnični napredek domovne. Toda politiko prepuščajo tistim, ki so za to poklicani. Oni se bodo omejili na versko plat družabnega življenja. Ne zahtevajo nobenih predprav. Hočejo pa, da se jim da polna svoboda, ne le svoboda verskih opravil, ampak tudi svoboščine verskih šol, katoliškega tiska, verskih organizacij in svoboda razpolagati z materialnimi sredstvi, ki so za to nujno potrebna. Če je država pripravljena na te svoboščine pristati, bo zginila napetost med državo in Cerkvijo v Jugoslaviji, ki sedaj moti vsakdanje življenje.

□

Še nekaj o obsodbi prof. **Jakoba Šolarja in tovarišev.** Omenili smo že v februarški številki našega lista, da so bili v dnevih po božiču 1952 obsojeni: prof. Jakob Šolar na 10 let strogega zapora, prof. dr. Janez Fabijan na 6 let, Franc Suhadolnik na 2 leti in njegova sestra Zofka Pivk na 9 mesecev strogega zapora. Naše bralce bo gotovo zanimalo, kako sta se glavna obtožena vedla pred sodiščem. Podatke smo vzeli iz „Slovenskega poročevalca“.

Prof. Šolar se je sijajno držal. Odgovarjal je z besedami: Ne spominjam se, o tem ne vem nič, ne izključujem itd. Ko mu je sodnik bral razne „dokumente“, je nejeverno zmajeval z glavo

Na sončnih straneh Logarske doline je paša najboljša

in izjavljal, da so z njegovim imenom pač šarili po svoje.

Dopisnik „Slovenskega poročevalca“ se zgraža nad „zakrknjenostjo“ prof. Šolarja. Prebrali so mu nad 100 listin, a njega vse to ni niti najmanj pretreslo. Ko so mu prebrali neko njegovo pismo, v katerem pravi: „Kaj so ti norci na višjih mestih res izgubili glave? Zdi se mi, da so sedaj nastavili sekiro na korenino vsemu narodu. Tako pokvarjenih ljudi si sploh nisem mogel nikdar predstavljati!“, — je

prof. Šolar mirno odgovoril: „To je zasebno pismo!“

Prof. dr. Fabijan pa je prišel na obravnavo živčno strt. Kaj so v ječi z njim počeli, ve samo Bog in tisti, ki so ga mučili. Le tako moremo razumeti njegovo vedenje pred sodniki. „Priznal je vso krivdo, se ob njej skesal ter vse globoko obžaloval in se v svoji zaključni besedi zahvalil UDV (komunistična tajna policija, op. ur.), da mu je pomagala, da je pretrgal te vohunske stike.“ (Dobesedno iz „Slovenskega poročevalca“.)

Kdor pozna prof. dr. Fabijana od preje, njegovo močno voljo, nepopustljivost v svojih idejah in odločnost v izjavah, bo razumel, da so komunistični rablji izvršili nad dr. Fabijanom isti zločin kote pred leti nad kardinalom Mindszenyjem: uničili so mu osebno voljo.

Iz ječe pred oltar. Spet so imeli listi v domovini priliko, da se zgražajo. Posvečen je bil v duhovnika Jože Golob iz Pečja pri Sevnici. Leta 1949 je bil obsojen na 2 leti zopora radi sodelovanja s takozvano Matjaževo vojsko in prijateljstva z župnikom Lasbaherjem v Sevnici, ki je bil tudi kaznovan z letom dni zopora „radi razpihovanja verske mržnje“. Listi se čudijo, da se je škof Vovk takega „zločinca“, kot je omenjeni Jože Golob sploh upal poveseliti.

Resnice se ne sme povedati. Dekan Alfonz Požar v Rečici ob Savinji se je komunistom hudo zameril, ker da je pisal pisma v Ameriko o preganjanju vere in duhovnikov doma.

Umrl je dr. Jože Lovrenčič. Domovina se ga ni spomnila niti z eno vrstico, kajti bil je preveč dosleden v svojih idejah, da bi pisal po smernicah Miška Kranjca, Seliškarja in Vidmarja, ki danes vodijo pod rdečo taktirko voz slovenske umetnosti. Zato je bil porinjen

v kot, poskusil je ječo in siromaštvo in v revščini od vseh nepoznan umrl.

Rojen je bil veliki pokojnik l. 1890 v Kredu na Kobariškem. Literarno je začel svojo pot s pesniško zbirko „Deveta dežela“, ki jo je izdal leta 1917. Leta 1921 je pri Goriški Matici izdal „Gorske pravljice“. Lovrenčič je strastno ljubil svoj dom, kobariški kot. Skrbno je zbiral narodno blago. Iz te velike zbirke mu je dozorel veliki ep „Trentarski študent“, zgodba študenta, ki je svojo dušo zapisal hudiču. — Tudi v prozi je dr. Lovrenčič mnogo napisal (Cerovščkov gospod, Cesta in njen vozel, Publius in Hispala, Karnska pravljica). Dolga leta je bil urednik dijaškega lista Mentor. Marsikaterega mladega literata je ob njem odkril in ga spretno vodil.

Ko bo narod lahko izrekel svojo sodbo, bo pokojni dr. Lovrenčič vstal lep in čist. Svobodna slovenska umetnost na tujem se klanja njegovemu spominu.

PRIMORSKE VESTI

Trinkove proslave na Primorskem. Dne 25. januarja je praznoval svojo devetdesetletnico starosta beneških Slovencev, pisatelj in pesnik, mons. Ivan Trinko. Slovensko katoliško prosvetno društvo je priredilo temu zaslužnemu možu lepo proslavo v Marijinem domu v Gorici. Zastopani so bili vsi sloji in tudi ljudje obeh barv in prepričanj, kar priča, kako je mons. Trinko splošno priljubljen. Na sporedu je bil lep govor o življenju in delovanju mons. Trinka, o njegovih velikih zaslugah za beneške Slovence in za ves slovenski narod. Sedaj živa svoj zaslužni pokoj v svoji rojstni vasi Terčmunu v Benečiji. Predavanju so sledile recitacije iz Trinkovih del in pa moški oktet, ki nam je zapel nekaj lepih narodnih beneških pesmi. Podobne proslave so imeli tudi v Trstu in v vseh večjih vaseh. Prav tako so se takrat jubileju tega zaslužnega moža pridružili tudi frontaši, in tudi

oni priredili lepe proslave. Te proslave pa so bile v živem protislovju z njihovimi metodami, kajti medtem, ko v matični domovini Jugoslaviji preganjajo, zapirajo in onemogočajo delovanje slovenskih duhovnikov, tukaj proslavljajo človeka, ki je prav tako duhovnik z istimi nazori in idejami kot preganjani duhovniki v Jugoslaviji. Velikemu jubilatnu Trinku želijo vsi Slovenci še mnogo let življenja!

Molitvena osmina v Gorici. Nad vse lepo in slovesno smo letos praznovali in zaključili molitveno osmino za zedinjenje v Gorici. V stolnici je bila vsako jutro sv. maša z govorom. Udeležba je bila izredno velika, kar priča veliko ljubezen našega ljudstva do vzhodnih narodov. V nedeljo, 15. februarja, pa smo to molitveno osmino zaključili z uspeho akademijo v Marijinem domu. Po otvoritvenem govoru dr. Humarja so sledila predavanja dveh družbenic, in sicer o nastanku velikega grškega razkola in o razvoju ruske pravoslavne cerkve v teku stoletij. Ob tej priliki smo tudi slišali pesmi z romanja k Mariji Pomagaj v Lemontu v Ameriki. Ves potek romanja od prihoda romarjev do slovesa od Marije so lemontski frančiškani posneli na gramofonske plošče.

Šestdesetletnica slovenskega Alojzjevišča v Gorici. Leta 1893 so se zbrali goriški duhovniki, da bi proučili, kako bi slovenski mladini olajšali učenje na srednjih šolah ter jim istočasno zagotovili versko in narodno vzgojo. Uspeh tega posvetovanja je bila ustanovitev društva, ki naj bi ustanovilo zavod za podeželske slovenske dijake. S prstovoljnimi darovi so kupili preprosto hišo na goriškem gradu in jo za silo opremili. Jeseni leta 1893 je ta zavod sprejel prvih 15 gojencev. Zavod so v začetku vodili šolski bratje, toda kmalu so sprejeli vodstvo slovenski duhovniki. Prvi vodja je bil č. g. Setničar. Leta 1895 pa je odbor kupil lastno hišo. Leta 1906 je število gojencev naraslo že na 36, leta 1912 pa na 72. Pred prvo svetovno vojno pa jih je bilo kar 80. Do te dobe je Alojzjevišče dobro pro-

cvitalo. Svetovna vojna pa je tudi ta zavod porušila in ostal je v razvalinah vse do leta 1921. Šele tega leta je bil obnovljen in zopet odprt. Skoro vsi naši sedanji duhovniki so se prvo leto šolali v Alojzjevišču, ki je služilo kot za nekako pripravnico za gimnazijo v semenišču. Tudi danes se v Alojzjevišču vzgaja lepo število slovenskih fantov, večinoma srednješolcev, ki obiskujejo zunanje šole v mestu. Ti gojenci imajo tudi svojo igralsko družino, ki nas večkrat razveseli z dovršeno podanimi igrami. Ker pa se v Alojzjevišču vzgajajo le revnejši dijaki, zato so zelo potrebni tudi gmotne podpore.

Napad na slovenske šole v Gorici. V noči pred svečnico je okrog 4 zjutraj eksplodirala bomba, ki so jo neznanca nastavili pred vrata šolskega poslopja slovenske strokovne in nižje srednje šole v Gorici. Bomba je pri eksploziji poškodovala vrata in zid in razbila 72 šip v šolskih oknih. Slovenski dijaki so drugi dan v znak protesta zapustili šole in delegacija dijakov je šla tudi k prefektu in zahtevala, da se zaščiti njihov pouk na šolah. Oblasti so sicer podel atentat obsodile, verjetno pa krivca ne bodo iskali, kakor jih tudi doslej pri podobnih atentatih na hiše in imetja Slovencev niso. Atentat je zbudil med vsemi Slovenci v Gorici, Trstu in tudi v Jugoslaviji veliko ogorčenje.

Sveti oče za župnijsko dvorano v Dolini. Sveti oče Pij XII. je poklonil župnijski dvorani v Dolini lepo vsoto 500 tisoč lir. Na praznik novega leta so dolinski verniki zvedeli to lepo novico od svojih duhovnikov v cerkvi. Navdušenje in hvaležnost do svetega očeta, ki se je ozrl tudi na to majhno slovensko faro v tržaškem bregu, je bilo nepopisno. Še isti dan so dolinski duhovniki poslali sv. očetu zahvalno pismo v imenu vse župnije in ga zaprosili za apostolski blagoslov vsem družinam. V tem velikem daru, ki ga je prejela od skupnega očeta slovenska župnija na Tržaškem imamo nov dokaz naklonjenosti in očetovske dobrote, ki jo sedanji sveti oče deli vsem katoliškim narodom. Novo župnijsko dvorano so že blagoslovili in sedaj se v njej že vršijo lepe prireditve.

vzgojni filmi, predavanja in podobno, kar je bilo za ta del tržaškega ozemlja, ki je precej rdeče pobaran, zelo koristno in potrebno. Tudi Slovenci oder iz Trsta, ki je na Tržaškem najboljša igralska družina, je že nastopil v dolinski dvorani.

IZ SLOVENSKE KOROŠKE

„Narod brez božiča“, tako piše koroški list „Naš tednik — Kronika“ o slovenskem božiču 1952. Pravilno ugotavlja, da gre Titov komunizem po poti nemškega nacizma, ki je tudi hotel vzeti božičnim praznikom krščanski značaj. Takrat so delali propagando za „božičnega možička“, danes pa se rdeči mogotci trudijo, da bi napravili priljubljenega „dedka mraza“. Ubogi komunisti! „Dedek mraz“ naj nadomesti nebeškega Božička, Eдиноrojenega od Očeta in „novoletna jelka“ naj prežene božično drevesce! Prazno je to početje, kajti „dedek mraz“ ne more ogreti src, ki so žejna ljubezni, ne more potolažiti vseh, ki so žalostni in potrebni duhovne hrane. Zato gre vsak, ki hoče živeti brez Božiča, pogubi in razkroju nasproti. Kristus je vogelni kamen človeške družbe. Zidarji, ki njega zavržejo, zidajo na pesek in močvirje in sami bodo prej ali slej zavrženi.

„Slovenski vestnik“, ki izhaja v Celovcu, je glasilo koroške OF. Zelo rad ponatiskuje članke iz „Slovenskega poročevalca“. Toda pred božičem je nenadoma zgubil zvezo z Ljubljano. Da se prav razumemo: zgubil, ker mu je tako bolj kazalo. Posledica tega je bila, da ni niti z besedico omenil Stepinčevega imenovanja za kardinala, da ni sporočil svojim bralcem ničesar o prelomu med Titom in Vatikanom, in da ni črhnjl niti besede o dekretu, po katerem je vlada Slovenije z odlokom od 19. decembra 1952 odpravila božič, „ker je tako ljudstvo želelo“. Gotovo je „Slovenski vestnik“ te novice zamolčal, ker se boji pred volitvami povedati svojim bralcem, kako stvari v resnici stojijo.

16. januarja 1953 je minilo 65 let, kar je umrl v Celovcu eden največjih

slovenskih politikov, publicistov in organizatorjev **Andrej Einspieler**. Rojen je bil 13. novembra 1813, t. j. pred 140 leti v Svečah v Rožu. V času svojega bogoslovnega studija je nanj močno vplival takratni semeniški spiritual Anton Martin Slomšek. Iz te zveze je nastala Družba sv. Mohorja v Celovcu. Einspieler je bil prvi družbeni predsednik, v njenem odboru pa ostal do smrti. Po njegovem prizadevanju je 1. 1871 Družba prišla do svoje tiskarne. Leta 1865 je ustanovil tudi celovškega „Slovenca“, ki so mu ga pa nemške oblasti že dve leti na to onemogočile. Politično je stal na staljšču, da se bi morala avstro-ogrski monarhija preurediti na federalistični podlagi, Slovenci pa povezati s Hrvati, ker nam „narava, korist, jezik in kri“ kažejo proti jugovzhodu.

Dr. France Mihelčič, znani slovenski salezijanec iz Ljubljane je zadnje čase iz Žihpolja oskrboval gorsko župnijo Golšovo, potem ko ji je obnemogel njen župnik Mente. Na Žihpoljah je vodil ves čas tudi cerkveno in svetno petje v fari. 9. novembra pa je odšel v Španijo, kjer je dobil lepo mesto univerzitetnega profesorja.

Zmeraj ista pesem. Na seji občinskega odbora v Velikovecu so odborniki soglasno sklenili, da pouk slovenščine na ljudski šoli ni potreben in so zato zaprosili koroško deželno vlado, da ta sklep potrdi in slovenščino odpravi. Ti ljudje nočejo pomisliti, da je Velikovec glavno mesto slovenske Podjune in da velikovski trgovci in obrtniki živijo od slovenskega denarja.

Bojba za slovenski napis. Pred kratkim je bila znotraj in zunaj obnovljena ljudska šola v Svečah, rojstnem kraju Miklove Zale. To šolo obiskuje 90% otrok slovenskih staršev. Slovenski zastopnik v bistrškem občinskem odboru je predlagal, naj bi šola nosila dvojezičen napis. Njegovo zahtevo je podprl tudi zastopnik avstrijske ljudske stranke. Upri! so se pa socialisti, ki drugače vedno govorijo o potrebo sožitja obeh narodov na Koroškem. Ker so bili v večini, je bil predlog zavržen. Tako Avstrijci razumejo besedo enakopravnost.

DOLOČBE O DUŠNEM PASTIRSTVU IZSELJENCEV

DR. ALOJZIJ ODAR

Prvo poglavje

PRISTOJNOST KONZISTORIALNE KONGREGACIJE GLEDE IZSE- LJENCEV

Priznavamo, odobrujemo in potrjujemo, kar so določili Naši Predniki srečnega spomina, zlasti bl. Pij X., obenem pa uvajamo nekatere spremembe, ki so se zdele potrebne; zato hočemo in določamo, da veljajo v naprej naslednje določbe.

1. § 1. Naša konzistorialna kongregacija je pristojna in sicer izključno, da preiskuje in pripravlja vse, kar se tiče duhovne blaginje izseljencev latinskega obreda, pa naj se izselijo kamor koli; posvetuje pa naj se s kongregacijo za vzhodno Cerkev ali s kongregacijo za razširjanje vere, če gredo v pokrajine, ki so podložni prvi ali drugi kongregaciji.

§ 2. Stvar konzistorialne kongregacije je tudi, ko se prav tako posvetuje s kongregacijo za vzhodno Cerkev, preiskovati in pripravljati, kar je v korist izseljencev vzhodnih obredov, kadar izseljenci katerega koli vzhodnega obreda gredo v kraje, ki niso podložni kongregaciji za vzhodno Cerkev in ni tam duhovnika njihovega obreda.

2. § 1. Za duhovnike latinskega obreda, če se kdaj izselijo, skrbi samó konzistorialna kongregacija.

§ 2. Duhovniki latinskega obreda, ki pa so podložni kongregaciji za vzhodno Cerkev ali kongregaciji za razširjanje vere, a žele potovati v pokrajine, ki niso podložne tema dvema kongregacijama, vežejo ob upoštevanju pravice na-

vedenih kongregacij tudi določbe, ki jih je v tej stvari dala ali jih morda bo dala konzistorialna kongregacija.

§ 3. Tem določbam se morajo prilagoditi duhovniki vzhodnih obredov, ki se izselijo v pokrajine, katere niso podložne kongregaciji za vzhodno Cerkev; v veljavi pa ostanejo zakoni in neokrnjene so pravice te kongregacije za vzhodno Cerkev.

3. § 1. t. 1. Duhovnikom, ki žele oditi iz Evrope ali s sredozemskih obal v zunanje prekomorske pokrajine za kakršen koli čas, bodisi kratek ali dolg ali nedoločen ali za vedno, daje dovoljenje za pot in bivanje tam ali podaljšuje dovoljenje za prebivanje tam samó konzistorialna kongregacija.

T. 2. Nunciji, internunciji in apostolski delegati morejo dati to dovoljenje duhovnikom iz držav, v katere so za trajno poslani, le če so tako pravico prejeli in obdržali.

§ 2. t. 1. Duhovniki, o katerih se govori v § 1 t. 1, morajo dobiti to dovoljenje, da se ob upoštevanju drugih določb morejo inkardinirati v tujo škofijo v prekomorskih krajih.

T. 2. Isto dovoljenje potrebujejo tudi redovniki, razen tistih, ki jih pošljejo predstojniki v druge hiše svojega reda; prav tako tisti, ki imajo dovoljenje eksklavstracije, za čas, ko to dovoljenje traja; tudi sekulariziranci, ki jih je škof dobrohotno sprejel bodisi prosto in brezpogojno bodisi na poskušnjo.

§ 3. To dovoljenje naj se, ko ostanejo v veljavi ostale določbe iz odloka Maximi semper (odlok konz. kongr. o klerikih, ki se izselijo v nekatere določene

pokrajine, AAS XI, str. 39—43), da le, če je trdno dokazano:

1. da ima prosilec dobro нравstveno spričevalo;

2. da obstoji upravičen in pameten razlog za potovanje;

3. da je dal privoljenje škof kraja, od koder potuje, ali predstojnik, če gre za redovnika, in škof kraja, kamor potuje;

4. da je dala dovoljenje koncilská kongregacija, če gre za župnike, kadar se bo njih odsotnost morala zavleči nad dva meseca.

§ 4. Duhovniki, ki bi neupoštevajoč te določbe, odpotovali nepremišljeno ali predrzno, zapadejo kaznim, ki jih določa omenjeni odlok Maximij semper (l. c. III, 16. AAS XI, str. 43).

4. Samo konzistorialna kongregacija more dati v smislu kan. 216 § 4 cerkv. zak. dovoljenje, da se morejo v korist izseljencev ustanoviti župnije za poedini jezik ali narodnost.

5. § 1. Prav tako je stvar konzistorialne kongregacije:

1. Potrjevati, ko prej poizve o prosilčevem življenju, vedenju in sposobnostih, ter je ordinarij dal privoljenje, duhovnike, bodisi svetne bodisi redovne, ki žele delovati v dušnem pastirstvu za izselence lastnega naroda ali jezika, ali za tiste, ki potujejo čez morje ali se iz katerega koli razloga mude na ladjah ali so jim kakor koli dodeljeni; in te duhovnike s posebnim reskriptom imenovati za izseljeniške ali pomorske misijonarje ali kaplane, jih odrejati, premeščati, njih odpoved na službo sprejemati in jih je, če je primer tak, odstavljati.

2. Izbirati in postavljati v vsakem narodu predstojnike ali direktorje misijonarjev za izselence dotičnega naroda ali jezika.

3. Izbirati in postavljati predstojnike ali direktorje pomorskih kaplanov.

4. Vse te voditi in nadzirati bodisi po krajevnih ordinarijih bodisi po delegatu za izseljenstvo bodisi po drugih duhovnikih, ki se določijo za to službo.

§ 2 št. 1. O podelitvi reskripta, ki se omenja v § 1 št. 1, se morata obvestiti oba ordinarija, tako ordinarij kraja, iz

katerega duhovnik odhaja, kot ordinarij kraja, v katerega prihaja.

Št. 2. Konzistorialna kongregacija naj predstojnike ali direktorje, ki jih je imenovala, takoj naznani škofom države ali pokrajine, v katero jih pošilja.

6. § 1. Z Našo oblastjo pa potrjujemo posebne škofovske odbore ali komisije, ki so se ustanovile po več evropskih in ameriških pokrajinah za duhovno oskrbovanje izseljencev; želimo, da se tak odbor ustanovi tudi po drugih pokrajinah; določamo, naj konzistorialna kongregacija duhovnika, ki so ga škofje določili za tajnika takega odbora, imenuje za direktorja izseljenstva v dotičnem narodu.

§ 2. Kjer pa takšnega odbora še ni, more konzistorialna kongregacija za direktorja izbrati duhovnika iz dotične pokrajine, ki ga predlože škofje.

7. § 1. Da se bo delo za izseljenstvo laže izvrševalo, s tem pismom ustanovljamo in uvajamo pri omenjeni Naši konzistorialni kongregaciji „vrhovni svet za izseljenstvo“.

§ 2. Za predsednika tega sveta bo predsednik iste kongregacije, za tajnika pa delegat za izseljenstvo.

§ 3. V ta svet se morejo poklicati:

1. duhovniki, ki so v svoji državi ali pokrajini tajniki omenjene škofovske komisije za duhovno oskrbovanje prišlecev ali pa se po naročilu škofov bavijo s tem oskrbovanjem;

2. tisti, v Rimu bivajoči svetni ali redovni duhovniki, o katerih se zdi, da se odlikujejo v poznavanju teh reči in v gorečnosti za duše.

8. § 1. Hočemo, da se pri isti konzistorialni kongregaciji ustanovi drug odbor, namreč „generalno mednarodno tajništvo“ za vodstvo „pomorskega apostolata“, katerega naloga je zlasti skrbeti za duhovno in moralno blaginjo pomorskih ljudi, to je tistih, ki vstopajo na ladje, da jih vodijo ali na njih služijo ali pa so v pristaniščih zaposleni s pripravljanjem pomorskih potovanj.

§ 2. To tajništvo bo vodil kot predsednik prisednik konzistorialne kongre-

gacije, za tajnika pa bo delegat za izseljenstvo.

§ 3. V tajništvo pa se morejo poklicati:

1. tisti duhovniki, ki jih v kaki pokrajini ali državi škofje postavijo za direktorje take ustanove;

2. drugi za tako ustanovo zaslužni duhovniki, ki zaslužijo pohvalno priznanje.

Drugo poglavje

DELEGAT ZA IZSELJENSTVO

9. Pri konzistorjalni kongregaciji ustanovljamo mesto „delegata za izseljenstvo“.

10. § 1. Svojska delegatova dolžnost je imeti na skrbi in pospeševati na vse čim boljše načine blaginjo, zlasti duhovno, vernikov izseljencev, naj pripadajo kateremu koli jeziku, rodu, državi ali, ko se upoštevajo zadevne določbe, kateremu koli obredu; stopa naj tudi, če je primer tak, v zvezo z Našim državnim tajništvom in z državnimi oblastmi ter ustanovami.

§ 2. Pri tem bodo delegata podpirale v imenu in po naročilu konzistorjalne kongregacije z delom in svetom vse katoliške organizacije, zavodi in ustanove, ki zasledujejo isti namen, pa naj so mednarodne ali narodne, in ob upoštevanju pravic ordinarijev tudi škofijske in župnijske.

11. § 1. Delegat načeljuje izseljenškim misijonarjem in pomorskim kaplanom iz svetnega ali redovnega duhovništva in njihovim direktorjem.

§ 2. Po naročilu konzistorjalne kongregacije jih vodi in nadzira, in, če bo potrebno, naj tudi o njih poroča.

12. Delegatova dolžnost je tudi iskati in konzistorjalni kongregaciji predlagati duhovnike, ki se žele posvetiti dušnemu pastirstvu med izseljenci ali priseljenci ali pa tudi med tistimi, ki so na potovanju po morju ali se sicer iz katerega koli razloga mude na ladjah ali so jim dodeljeni.

13. § 1. Duhovnike, ki bodo za to službo odobreni in z reskriptom konzi-

storjalne kongregacije imenovani za izseljenske misijonarje ali pomorske kaplane, delegat pošlje na dušnopastirsko postojanko ali na ladjo.

§ 2. Delegat jim bo skrbno nudil potrebno pomoč ali sam naravnost in neposredno ali posredno po vmesnih duhovnikih in zlasti po direktorjih.

14. Delegat bo obveščal krajevne ordinarije in direktorje o izseljencih, ki imajo v kratkem priti.

15. Delegat bo pospeševal in vodil vse, kar bi moglo biti v prosep praznovanju letnega izseljenskega dne.

16. Na koncu vsakega leta bo delegat sestavil in konzistorjalni kongregaciji predložil poročilo o gnotnem in duhovnem položaju dušnopastirskih postojank med izseljenci in o cerkveni disciplini izseljenških misijonarjev in pomorskih kaplanov.

17. § 1. Zato pa odpravljamo in ukinjamo ter s tem pismom izjavljamo, da je odpravljeno in ukinjeno, mesto prelata za italijanske izseljence (Naznaniło konz. kongr. o ustanovitvi prelata za italijanske izseljence **Esistono in Italia** z dne 23. okt. 1920, AAS XXI, str. 534—535).

§ 2. Izjavljamo, da je prav tako prenehala služba vizitatorjev ali delegatov katerega koli jezika in narodnosti, ki so bili prej nastavljeni za duhovno korist vernikov, ki so se preselili v evropske ali ameriške pokrajine, ali so bili begunci.

Tretje poglavje

DIREKTORJI, IZSELJENSKI MISIJONARJI IN POMORSKI KAPLANI

18. § 1. Izseljenški misijonarji in pomorski kaplani in njihovi direktorji opravljajo službo pod vodstvom konzistorjalne kongregacije in njenega delegata za izseljenstvo.

§ 2. Služba izseljenskega misijonarja in pomorskega kaplana kakor tudi mesto direktorja ne povzročajo ekskardiacije in v ničemer ne izvezajo izpod oblasti lastnega ordinarija ali redovnega predstojnika kakor tudi ne izpod

oblasti ordinarija kraja, v katerem se pač mude.

19. Direktorji izseljenskih misijonarjev in pomorskih kaplanov ne morejo v moči svoje službe izvrševati nobene krajevne ali osebne vodstvene oblasti razen v stvareh, ki se spodaj navajajo.

20. Direktor ima zlasti pravico in dolžnost:

1. urejati s škofi države ali pokrajine, v kateri se misijonarji stalno mude, vse, kar zadeva duhovno blaginjo priseljencev iz njegove države ali njegovega jezika;

2. upošteva je pravico ordinarijev voditi misijonarje ali kaplane.

21. § 1. Zato mora direktor preiskovati:

1. če misijonarji ali kaplani živijo po določbah kánonov in če zvesto opravljajo svoje službe;

2. če se izvršujejo odloki konzistorialne kongregacije in krajevnega ordinarija;

3. ali se skrbno pazi na lepoto in čistost cerkva ali kapel ali oratorijev in sv. oprave, zlasti pri hranjenju najsvetejšega zakramenta in opravljanju sv. maše;

4. ali se vrše sv. opravila po liturgičnih zakonih in odlokih obredne kongregacije; ali se vestno upravlja cerkvena imovina in se pravilno opravljajo z njo združena bremena, zlasti mašna; ali se pravilno spisujejo in hranijo župnijske knjige, ki se omenjajo v št. 25 § 3 in št. 36 § 2.

§ 2. Da more biti direktor o vsem tem obveščen, mora dušnopastirske postojanke ali ladje pogosto obiskovati.

§ 3. Direktorjeva dolžnost je tudi takoj, ko zve, da je kak misijonar ali kaplan težko obolel, poskrbeti, da ne bo bolnik brez duhovne in telesne pomoči, in da bo, ko umre, imel dostojen pogreb; poskrbeti tudi mora, da se ne bodo med njegovo boleznijo ali po smrti izgubile ali odnesle knjige, listine, sveta opravila in drugo.

22. Direktor more iz upravičenih razlogov, ki jih mora odobriti konzistorialna kongregacija, sklicati kamor koli

vse misijonarje ali kaplane, zlasti za to, da se skupno udeležijo duhovnih vaj ali da imajo konference o tem, kaj bi podvzeli, da bi bolje opravljali svojo službo.

23. Vsaj enkrat na leto mora direktor poročati konzistorialni kongregaciji o misijonarjih in kaplanih in o stanju dušnopastirskih postojank; pri tem naj razloži ne le, kar se je med letom dobrega storilo, marveč tudi napake, ki so se vrinile, in sredstva, ki so se proti njim uporabljala, in kaj se zdi, da bi bilo treba storiti v korist dušnopastirskih postojank.

24. Izseljenski misijonarji ali kaplani opravljajo dušnopastirstvo med verniki svojega jezika ali naroda pod vodstveno oblastjo krajevnega ordinarija in po določbah konzistorialne kongregacije.

25. § 1. Pomorski kaplani opravljajo med potovanjem po morju dušnopastirstvo pri vseh, ki se iz katerega koli vzroka mude na ladji; pri tem pa so izvzete zakonske zadeve.

§ 2. Kaplani bodo prejeli od konzistorialne kongregacije posebne določbe in pooblastila; velja pa kan. 883 cerkv. zak.

§ 3. Vrh tega morajo spisovati knjige krščenih, birmanih in umrlih; njih izvod izroče obenem s poročilom o tem, kar se je zgodilo, na koncu pomorskega potovanja svojemu direktorju.

26. Če na ladji zakonito obstoji kapela, se pomorski kaplani smiselno zenačujejo z rektorji cerkva.

27. § 1. Kaplani morejo opravljati v ladijski kapeli božjo službo, tudi slovesno, toda ob upoštevanju cerkvenih in liturgičnih zakonov ter previdno, da se božja služba opravlja v urah, ki so za osebe na ladji najbolj prikladne.

§ 2 Isti naj:

1. osebam na ladji naznanjajo praznike in poste;

2. uče zlasti mladino krščanski nauk in razlagajo evangelij.

28. Pomorski kaplani naj pazijo:

1. da se bo božja služba v kapeli opravljala po cerkvenih predpisih in da bo duhovnike, ki mašujejo, ko je od-

stranjena vsaka nevarnost, da bi se sveté podobe iz kelihá razlíle, spremljal drug duhovnik, oblečen v superpelícej;

2. da se bo sv. oprava varovala in da bo kapela čista;

3. da se ne bo zgodilo, kar bi bilo kakor koli v nasprotju s svetostjo kraja in s spoštovanjem, ki gre híši boží; da se kapele ali oltarja ali liturgičnih oblačil ne bodo posluževale nekatoliške ločíne.

29. § 1. Brez vsaj domnevnega kaplanovega dovoljenja ne sme nihče v ladijski kapeli maševati, deliti zakramente, pridigati in opravljati druga sveta opravila.

§ 2. To dovoljenje pa se mora dajati ali odrekati po določbah občega prava.

30. Pravica ustanoviti in blagosloviti kapelo na ladji pristoji krajevnemu ordinariju, v čigar ozemlju je pristanišče, v katerem se ladja navadno nahaja.

31. Misijonarjem in kaplanom se dovoljuje, da so s privoljenjem direktorja in vrh tega, če so redovniki, še s privoljenjem predstojnika, odsotni mešec dni s svoje dušnopastirske postojanke ali ladje, da je le za potrebe izseljencev ali oseb na ladji poskrbljeno z duhovnikom, ki ima zadevni reskript konzistorialne kongregacije; isto se dovoljuje direktorjem, če da dovoljenje konzistorialna kongregacija in pri redovnikih privoljenje predstojnik, če si le morejo postaviti namestnika, ki mora biti odobren od iste kongregacije.

Četrto poglavje

DUŠNOPASTIRSTVO KRAJEVNIH ORDINARIJEV PRI TUJERODCIH

32. Glede dušnega pastirstva pa, ki ga morajo krajevni ordinariji vršiti pri katerih koli tujerodcih, naj so prišleci ali tujci, določamo, da se morajo v prihodnje, kadar se iz tega ali onega razloga ne bo zdelo primerno obrniti se na konzistorialno kongregacijo po pravico za ustanovitev jezikovne ali narodne župnije, krajevni ordinariji zvesto ravnati po naslednjih določbah.

33. Vsak krajevni ordinarij naj se podviza izročiti duhovno oskrbovanje

drugorodcev ali priseljencev svetnim ali redovnim duhovnikom istega jezika ali naroda, to se pravi kaplanom ali misijonarjem, ki so prišli s priseljenci in imajo posebno pooblastilo konzistorialne kongregacije, o katerem je bil govor zgoraj.

34. Prav tako naj se vsak krajevni ordinarij potruzi, da bo dal istim kaplanom ali misijonarjem oblast izvrševati dušno pastirstvo pri vernikih, ki so prišleci ali tujci istega jezika ali naroda; obvesti pa naj konzistorialno kongregacijo in ravnati se je tudi po drugih pravnih določbah.

35. § 1. Takšna župnijska oblast je osebna; izvrševati se more le nad tujerodci ali nad priseljenimi osebami.

§ 2. Je enakopravno skupna z oblastjo krajevnega župnika, čeprav se izvršuje v cerkvi ali kapeli ali javnem ali na pol javnem oratoriju, ki je izročen misijonarju ali kaplanu.

36. § 1. Kaplan ali misijonar, ki ima to oblast, se glede izvrševanja dušnega pastirstva zenačuje z župnikom; zato ima gmiselno iste pravice v korist duš in ga vežejo iste dolžnosti, ki jih imajo po občem pravu župniki ali vežejo nje.

§ 2. Zato naj ima zlasti župnijske knjige, ki se omenjajo v kan. 470 cerkv. zak.; njih avtentičen izvod naj ob koncu vsakega leta pošlje krajevnemu župniku in svojemu direktorju.

37. § 1. Za opravljanje božje službe naj se vsakemu kaplanu ali misijonarju, kolikor je mogoče, določi kaka cerkev ali kapela ali javen ali napol javen oratorij.

§ 2. Sicer pa naj krajevni ordinarij izda določbe, po katerih bo smel tak kaplan ali misijonar svobodno in polno izvrševati svojo službo v kaki cerkvi, tudi župnijska ni izvzeta.

38. Kaplanj ali misijonarjij so za časa svoje službe popolnoma podložni vodstveni oblasti krajevnega ordinarija tako glede izvrševanja službe kot glede discipline; ni nobenega privilegija, po katerem bi bili izvzeti.

39. Vsak tujerodec, naj bo prišlec ali tujec, ima polno pravico, da se glede

zakramentov, tudi glede zakona, obrne ali na kaplana ali misijonarja svojega jezika ali na krajevnega župnika.

40. Med prisilce ali tujce spadajo glede na učinke, ki se tu omenjajo:

1. vsi tujerodci — tudi oni, ki so prišli iz kolonij — pa naj se mude na tujem ozemlju kolikor časa že in iz katerega koli razloga, tudi če se zaradi študija;

2. njihovi potomci, če tudi so dobili pravice državljanstva.

Peto poglavje

DUHOVNO SKRBTSTVO ITALIJANSKIH ŠKOFOV ZA IZSELJENCE

41. Ker je apostolska stolica navajena skrbeti pred vsem za Italijane, ki se bolj pogosto kot drugi izseljujejo (motuproprij bil. Pija X. Iam pridem z dne 19. marca 1914, AAS VI, str. 173 do 176), zato s tem apostolskim pismom potrjujemo in želimo Nam znani gorečnosti italijanskih škofov iz srca priporočiti tiste posebne določbe, ki so jih naši predniki izdali za italijanske izseljence; ob tej priložnosti omenjene krajevne ordinarije silno opominjamo, naj se potrudijo izpolniti Naše želje.

42. Kot vodilo za delo, ki ga je treba sprejeti in dovršiti, naj imajo pred očmi tele besede, s katerimi je bl. Pij X. takole priporočal komiteje in patronate: „v Italiji je zelo veliko takoimenovanih komitejev in patronatov za izseljence kakor tudi drugih podobnih ustanov, ki so jih ustanovili škofje in drugi duhovniki, pa tudi laiki sami, silno plemeniti možje in prežeti s krščansko modrostjo“ (l. c. str. 174).

43. Ordinariji naj torej skrbe, da se bodo na njihovo pobudo in pod njihovim vodstvom pa ob sodelovanju članov Katoliške akcije in drugih katoliških združb, ki se bavijo z verskim, moralnim in socialnim oskrbovanjem delavcev ali obrtnikov ustanavljali izseljenski komiteji in podkomiteji, zlasti v škofijah, iz katerih se bolj pogosto izseljujejo.

44. Obenem naj pazijo s primerno

budnostjo, da bodo tako ustanovljeni izseljenski sveti pravilno opravljali zapuane jim naloge in skušali doseči, kar nameravajo, namreč zveličanje duš.

45. § 1. Krajevni ordinariji naj ne pozabijo priporočati župnikom, da naj ti, ko vrše z običajno marljivostjo ta del svoje službe, skušajo obvarovati vernike pred duhovnimi nevarnostmi ki jim navadno začno groziti, kakor hitro odidejo od doma, družine in iz domovine.

§ 2. V ta namen naj župniki marljivo poučujejo v krščanskih resnicah na primeren način vernike, ki bodo v kratkem odpotovali.

46. Prav tako naj ordinariji ne zanemarijo opominjati župnike, naj svoje odseljene vernike spremljajo z dušnopastirsko skrbjo.

47. Sveto naj se spolnjuje naslednja zapoved koncilске kongregacije: „Italijanski ordinariji naj se prizadevajo zlasti po župnikih ali po patronatih, ki skrbе za izseljence, da bodo potniki ali izseljenci pred odhodom prejeli cerkveno izkaznico (Obvestilo konz. kongr. z dne 26. januarja 1923, AAS XV., str. 112—113).

48. Prizadevati se je treba, kar se da in na kar najbolj primerne načine, da se bosta uspešno prirejala letni italijanski izseljenski dan, kakor tudi nabirka za duhovno oskrbovanje izseljencev, ki pa se mora izročiti konzistorialni kongregaciji (okrožnica konz. kongr. na itali. ordinarije o dušnopastirskem oskrbovanju izseljencev z dne 6. decembra 1914, AAS VI, str. 699 in nsl.).

49. § 1. Zahvaljujemo se škofom onih škofij zunaj Italije, bodisi v Evropi bodisi v prekomorskih pokrajinah, ki se po državnih ali škofijskih ustanovah in svetih ali komitejih prizadevajo, da bi ti tuji gostje ali begunci imeli vso duhovno in moralno podporo, ter jih sprejemajo za svoje; srčno želimo, naj poskrbe, da se bo v župnijah, kjer so vsi verniki ali večina italijanskega rodu, praznoval vsako leto italijanski izseljenski dan in da se bo denarna zbirka poslala konzistorialni kon-

gregaciji za podpira je italijanskih izseljencev (pismo konz. kongr. na ameriške ordinarije z dne 22. febr. 1915).

§ 2. To se more po smislu vršiti tudi pri izseljencih drugih narodov ali jezikov.

50. Italijanski ordinariji naj bi končno primerno pritiskali na župnike, da bi eno mašo na leto namesto za ljudstvo darovali po papeževem namenu, in jih opominjali, naj bi vestno in radovoljno napravili to spremembo v korist italijanskih izseljencev.

Šesto poglavje

PAPESKI ZAVOD DUHOVNIKOV ZA ITALIJANSKE IZSELJENCE

51. Naš zavod duhovnikov za italijanske izseljence (motuprij bl. Pija X. Iam pridem z dne 19. marca 1914, AAS VI, str. 173 in nsl.; nota Benedikta XV. Sacerdotum collegium z dne 26. maja 1921, AAS XIII, str. 309) priznavamo in potrjujemo.

52. § 1. Hočemo, da ta zavod ostane, ne da bi kaj trpela oblast kardinala rimskega vikarja, odvisem od konzistorialne kongregacije.

§ 2. Stvar te konzistorialne kongregacije je:

1. voditi zavod in ga nadzirati tako glede discipline kot domačega življenja in uprave imovine;

2. dajati mu pravila;

3. izbirati rektorja in druge opravilnike

53. Ker je posebni namen tega zavoda, namreč pripravljati mlade italijanske duhovnike za to, da bodo moralno in versko vzgajali ter podpirali italijanske izseljence, popolnoma v skladu s pobožno družbo sv. Karla za italijanske izseljence, dovoljujemo, da se rektor kakor tudi drugi predstojniki izbirajo izmed duhovnikov te pobožne družbe, kateri torej, dokler bomo tako hoteli, sami od sebe izročamo zavod; veljajo pa določbe iz prejšnje točke.

54. Vrh tega naročamo, da se v prihodnje nobenemu duhovniku ne po-

DOBRA POSTREŽBA

„Koliko naj računam gospodu Tratniku za tele hlače?“ vpraša prodajalec trgovca v trgovini z obleko. „Ali naj računam 180 dinarjev, kakor navadno?“

Trgovec premišljuje: „Tratnik je naš stalni odjemalec?“

„Tako je,“ pravi prodajalec.

„In vedno redno plačuje, kakor mu računamo?“

„Vedno takoj plača.“

„In nikdar ne poizkuša doseči nižje cene?“

„Nikdar.“

„Če je tako,“ reče končno šef, „pa mu računajte 210 dinarjev.“

* * *

Ježuit je šel po cesti. Nasproti mu je prišel brezverec. Brezverec se ni hotel umakniti duhovniku in je dejal: „Vsa, kemu oslu se pa res ne bom umaknil!“ Ježuit je odgovoril: „Jaz se pa bom!“

veri dušno pastirstvo italijanskih izseljencev. Če se ni primeren čas vzgajal v tem zavodu in se je izkazalo, da je po krepostih uma in srca, po zdravju, po obvladanju jezikov, trdnem zdravju in drugih darovih primeren za tako težko službo.

55. Pomnijo naj škofje, zlasti onih škofij, iz katerih odhaja več izseljencev, da bodo napravili za vero zelo koristno, Nam pa ljubo delo, če se ne bodo branili pošiljati v ta zavod mlade duhovnike, ki se odlikujejo po kreposti in gorečnosti za duše ter se žele popolnoma posvetiti izseljencem.

56. Končno bodo pač ordinariji v drugih krajih in državah, zunaj Italije, kjer morda ni primernega duhovnega oskrbovanja katoliških izseljencev, gotovo prav storili, če se bodo, upoštevaje seveda posebne krajevne in stvarne okoliščine, skrbno ravnati po ureditvi dela za italijanske izseljence, ki je dobro znana iz dejstev rimskih papežev in ki jo Mi tukaj potrjujemo.

MED izseljenci

Proslava škofove sedemdesetletnice v Buenos Airesu

Kdor se je v nedeljo, 8. marca t. l. udeležil proslave sedemdesetletnice prevzv. škofa dr. Gregorija Rožmana, ki jo je priredilo Društvo Slovencev v Buenos Airesu, je moral priti do zaključka, da je škof dr. Rožman trenut-

Rektor semenišča dr. Francé Gnidovec govori o škofu, največjem dobrotniku slovenskega semenišča v izseljenstvu

no edina naša osebnost v izseljenstvu, ki druží okrog sebe vse, kar je zdravega, poštenega in protikomunističnega. Dvorana, ki ni majhna, je bila popolnoma zasedena. Vsakdo od slovenskih rojakov je smatral za svojo dolžnost, da pohiti na proslavo moža, ki se je v borbi proti brezbožnemu komunizmu najbolj izpostavil in zato žel največ sovraštva, obrekovanja in nasprotovanja s strani komunistov in njih somišljenikov.

Proslava je obsegala pevske, muzikalične in recitacijske točke. Pevske sta predvajala pevska zborja „Gallus“ in cerkveni zbor iz Ramos Mejije, nekatere ločeno, nekatere združeno. Muzikalične so odigrali na klavirju gdč. Ančica Kraljeva in g. prof. Osana, na violini g. Alojzij Šonc. Recitirale so se tri pesmi od Ivana Preglja, Jeremije Kalina in Igorja.

Poleg omenjenih točk je naše učiteljstvo pripravilo ljubek otroški prizor pod naslovom: „Slovenska mladina svojemu škofu“.

Govorniki so bili trije: predsednik Društva Slovencev g. ing. Albin Moze-tič, ki je prebral tudi pozdravno spomenico; g. dr. Francé Gnidovec, rektor slovenskega semenišča v Adrogué je povdaril silne zasluge, ki jih ima pre-vzvišeni pri vzdrževanju omenjenega semenišča; dr. Marjan Marolt pa je po-dal zelo lep in temeljit referat: dr. Gre-gorij Rožman v vrsti slovenskih škofov. Referat je zelo ugajal in bo izšel, ka-kor slišimo, nekoliko predelan in raz-

Pevski zbor „Gallus“ in cerkveni pevski zbor iz Ramos Mejije med govorom predsednika Društva Slovencev g. ing. Albina Mozetjča ob priliki škofove proslave

širjen v „Koledarju Svobodne Slovenije“ za leto 1954, kar toplo pozdravljamo.

Vsa prireditev je gladko tekla in je izzvenela v iskreno priznanje ljubljennemu škofu za vse, kar nam je doslej storil dobrega v teku svojega blagoslovljenega škofovanja.

Drugo leto bo minilo 25 let, odkar je prevzvišeni prejel škofovsko posvečenje in se je na njem začelo uresničevati geslo: „Križa teža — in plačilo.“ Dasi mi kristjani ne smemo iskati plačila za žrtve na tej zemlji, mi slovenski izseljenci — in z nami gotovo tudi škofu zvesta domovina — iskreno želimo, da bi g. škof še na zemlji dočakał dan, ko bodo vsi morali priznati, da je Prevzvišeni leta 1942, ko je odločno obsodil komunistično organizacijo „Osvobodilno fronto“, storil ogromno uslugo slovenskemu narodu in ga ob pravem času rešil rdečih mrež. Sicer je po krivdi zgodovinskih razmer in slepote vođilnih zapadnih državnikov komunizem

mogel zavladati nad slovenskim narodom, a njegove duše si ni mogel več osvojiti. Ko beremo sedaj odločne izjave mnogih svetovnoznanih politikov proti komunizmu, smo tem bolj ponosni na svojega škofa, ki je njegovo zločesto naravo spoznal v trenutku, ko so se mu vsi „veliki“ hlapčevsko klanjali in mu vdano stregili. In ravno radi te načelne jasnosti bo prevzvišeni g. škof šel v zgodovino slovenskega naroda kot mož, ki je na podlagi katoliških načel gledal daleč naprej in so mu dogodki tudi dali prav, kajti kdor zida na papeža in Cerkev, se nikdar ne zmoči

J. Jk.

* * *

Februarska in marčeva številka „Duhovnega življenja“ sta bili pri naročnikih zelo ugodno sprejeti. Uredništvo je prejelo veliko priznanih pism od vseh strani, zlasti iz Združenih držav Sev. Amerike in Knade. Tako piše med drugim mons. Matija škrbec iz Clevelanda, USA: „Prejel sem februarško šte-

Jezero Moreno z goro Capilla v ozadju

vilko „Duhovnega življenja“. Ko sem jo pregledal in večinoma prebral, sem bil z njeno vsebino zelo zadovoljen. Moram reči, da je ta številka nekako zajela primerno višino vsebine. List je zanimiv, bolj lahko pisan, pa vendar na primerni višini. Posebno mi ugaja, da podaja list nekaj pregled vsega našega

San Carlos de Bariloche (Argentina)

duhovnega življenja v emigraciji in tudi delno v domovini.“

Pustni dnevi v Argentini so velik praznik. Niti božič in velika noč ljudi tako ne zajameta kot ti trije dnevi. Nihče ne dela; vse podnevi počiva, ponoči pa pleše in se zabava. To traja še nekaj nedelj v post, kar gotovo ne odgovarja duhu postnega časa. Toda plesnih večerov mora biti osem, to je staro pravilo in tako se pustne nočije nadaljujejo približno do tretje postne nedelje. Bog tega početja gotovo ni vesel. Prav gotovo je pretirano pustno norenje izraz materialistične dobe, v kateri živimo.

Naši fantje in dekleta so pa pustne dneve izrabili za zaprte duhovne vaje. Trajale so od 14. februarja zvečer do 17. februarja zjutraj. Fantom, ki jih je bilo 68, je govoril čudovito lepo č. g. svetnik Alojzij Košmerlj, spirital šolskih bratov na Floridi pri Buenos Airesu. Dekliške duhovne vaje pa je vodil č. g. dr. Francé Gnjidovec, rektor slovenskega semenišča v Adrogué, ki je tudi zelo zadovoljil udeležence. Teh je bilo 125. Brez dvoma so fantje in dekleta precej žrtvovali, da so se lahko udeležili duhovnih vaj. Vročina je bila zelo huda, kot pri nas za pasje dneve. Tudi so se odrekli zaslužku, ki bi ga bili deležni, če bi šli na delo. Vse to priča, da je med nami še mnogo idealne mladine, ki se noče dati usužnjiti materialističnemu okolju, ki jo obdaja in hoče ostati zvesta vzorom, ki so prelili kri za vero in dom.

Slovensko semenišče v Adrogué je sredi marca začelo s svojim red. delom. Proforski zbor je ostal nespremenjen. Apostolska šola (gimnazija) je letos polnoštevilno zasedena. Starši se pač zavedajo, da ne morejo lepše poskrbeti za svoje otroke, kot da jih pošljejo v slovenski zavod, kjer bodo otroci prejeli solidno versko in splošno kulturno vzgojo. Bogoslovcev je 10. Eden izmed njih, g. Lojze šuštar, bo tekom letošnjega leta posvečen v duhovnika. Rokjaki v Argentini semenišče redno mesečno podpirajo, kar krije del potreb,

ki jih semenišče ima. Ostali del vsote pa zbere prevzva, g. škof dr. Gregorij Rožman in rojaki v Severni Ameriki in Kanadi.

V februarju je vladala v Buenos Airesu silna vročina. Ljudje so se razpršili po obmorskih mestih, od katerih slovi zlasti Mar del Plata, in po gorskih naseljih, ki so raztresena okrog Córdobe in Mendoze v notranjosti dežele. Zelo privlačni zadnje čase Argentince „pokra-
lina jezer“ na jugozahodu države. Ta pokrajina je polna ogromnih jezer in veličastnih gozdov in zelo sliči Švicji ali naši Gorenjski. Središče te pokrajine je San Carlos de Bariloche. Vlak potrebuje 41 ur, da privozi iz Buenos Airesa do San Carlosa. V tem kraju se je naselila tudi skupina Slovencev. Okrog 50 jih je. Zaposleni so v različnih poklicih. Nekateri med njimi, kot Francé Jerman, Tonček Pangere in Dinko Bertonec so si pridobili velik sloves kot skalaši in smučarji. V začetku decembra je n. pr. Dinko Bertonec sodeloval pri gorski odpravi, ki je prvič vstopila na z ledom pokriti vrh sv. Valentinja v Patagoniji na čilsko-argentinski meji. — To skupino sta obiskala v pustnih dneh gg. Albin Avguštin in Milan Povše. Poskrbela sta za duhovno obnovo in nato blagoslovila križ na vrhu gore Capilla (nad 2100 m), ki so ga naši Slovenci že lani postavili. Nato se je na tem vrhu, odkoder je nebeško lep pogled na jezera v dolini in s snegom pokrite vršace, brala sv. maša. Vsa globočnost je zapustila v navzočih globoke vtise in dokazuje, da naši rojaki v Bariloachah čutijo potrebo po javnem izpovedovanju svoje vere, radi katere so se morali razpršiti po svetu.

MENDOŠKA KRONIKA

Duhovne vaje. Kot lansko leto, so nameravali naši fantje in moške ter dekleta tudi letos opraviti zaprte duhovne vaje. Ker pa so morali nekateri priglasi tudi v pustnih dneh delati, smo spremenili načrt in imeli odprte duhovne vaje za vse Slovence. Zjutraj je bila pobožnost pri marianistih, popol-

Zastopstvo „Družabne pravde“ iz Buenos Airesa in „Socialni študijski krožek“ v Mar del Plata po skupnem sestanku pred cerkvijo sv. Petra v Mar del Plata

dne in zvečer pa pri sv. Nikolaju. G. župnik Stanko Kavalari (iz La Tome, San Luis) je v 13 govorih podal obilico lepih in koristnih nauk. Številna udeležba je pričala, da so jih poslušalci hvaležno sprejemali.

Križev pot vsako nedeljo v postnem času zbere precej Slovencev k molitvi. Molimo ga vsako nedeljo v drugem predmestju.

Dolge počitnice skušamo izrabiti za naše otroke s tem, da jih zbiramo k slovenskemu pouku, kjer se uče verouka in raznih predmetov, ki jim bude versko in narodno zavest.

Vzgledna odkritosrčnost

Jurček hodil v prvi razred gimnazije. Uči se ne in profesorji se vsak dan jezijo nad njim. Nekega dne mu zabrusi eden izmed njih: „Le počemu so te starši dali v šole?“

Mladi Jurček se ne zbega. Pogumno odgovori:

„Da bi imeli doma mir pred mano.“

BOŽJA ŽALOIGRA

„Božja žaloigra bo največičastnejši film atomskega veka; predvajana bo v reliefu — 3 dimenzijah — in v naravnih barvah. — Izdelava bo stala nad 100 milijonov pesov. Imena glavnega igralca ter ostalih igralcev ne bodo znana.

Svetovne filmske družbe proizvajajo ter predvajajo v postnem času, posebno v velikem tednu, filme, ki prikazujejo življenje, trpljenje in smrt našega Gospoda Jezusa Kristusa. Mnogo je takih filmov francoske, italijanske ter severnoameriške proizvodnje. Najboljši svetovni filmski igralci so skušali uresničiti božjo žaloigro na filmskem platnu; nobeno teh del ni dovršeno — vsako ima dokaj pomanjkljivosti. Res je, da do danes niso imeli vodiča t. j. rokopisa življenja Kristusovega, prirejenega nalašč za filmsko snemanje. Za uresničenje celotnega načrta se potrebuje cellega človeka — treba je genija, ki bi zmožel s človeškimi figurami — predvajati božjo igro. In ta človek se je našel oziroma nam ga je poslala božja Previdnost. Je to znani Abel Gance, veliki avtor ter filmski direktor svetovnega slovesa, predhodnik tridimenzionalnega filma, ki je skušal uresničiti idejo „Božje tragedije“, ki ga je spremljala skozi 25 let na nenavaden način — v reliefu (cinerama). Njegov namen je, ne samo prikazati Kristusovo življenje po 4 evangelijih, ampak prenesti to življenje — to božjo žaloigro — v današnji atomski vek.

Že 4 leta se uresničuje ta film. Pripravljajo ga s trojnega vidika: moralnega, tehničnega in administrativnega. Mnogo zunanjih prizorov se je snemalo

v afriškem Maroku, a notranji v Franciji ter Italiji. De la Grandiér, predsednik O. F. A. A. (Office Français de Diffusion Artistique) je izdelovatelj „Božje žaloigre“ in edini, ki je do danes izdal nekaj podrobnosti te velike stvaritve. Film je bil narejen podobno kot katedrale srednjega veka; nihče ne ve, kdo jih je zamislil in izdelal. Vsak zase je doprinesel na skrivaj svoj delež. Na podoben način se je skušalo uresničiti tudi zgradbo „Božje tragedije“. Del je izraz tihih in skritih ter ponižnih žrtev, da se tako bolj jasno prikaže On, ki je prvi in edini stvaritelj vsega, ter tudi njih in njihovih zmožnosti, ki so ga skušali nevredno predstavljati. Ko bo film izdelan, se bo predvajal istočasno v angleško, francosko in špansko govorečih deželah.

Igralec, ki predstavlja Kristusa je neznan. Priprava, kot izdelava filma potekata v največji skrivnosti. Ta molk ne dovoljuje izdati glavnega igralca, ki predstavlja Kristusa. Zdi se, da so našli glavnega igralca „pod pogojem“, da ne izda svojega imena niti ne rodbine. Težko je bilo najti prvega igralca. Iskali so ga izven poklicnih filmskih igralcev, ker oni predstavljajo danes svetnika, a jutri morda ubijalca in to more zelo motiti igralce. Končno so našli nekega 32 letnega Francoza; rojen je bil nekje v pogorju Jura. Je študent matematike

in filozofije ter nekdanji znani igralec francoskega nogometa. Prvi poskusi so zelo zadovoljivi. Ostali igralci so najboljše filmski zvezdniki Amerike, Francije ter Italije. Muzična spremljava je delo znanega skladatelja Arturja Honneggerja.

Dekoracije so izdelane v ogromnih dimenzijah. Samo predstavljanje križanja meri nad 400 metrov.

Finančno vprašanje je bilo rešeno potom darov različnih dežel. Stroški do leta 1950 so znašali nad 30 milijonov pesov. Dejstvo je, da je prispeval k tej veličastni zgradbi „Božje žaloigre“ tako bogataš kot revež, jud in katoličan s protestantom; Nемец kot Anglež in Francoz ter Španec in Italijan, je znak, da je med ljudmi še nekaj idealizma in da moderni človek išče Njega, ki je edini naš rešenik vodnik in kralj. Edini, ki nas ljubi, ki ne vara in ki je umrl, da bi mi živeli in se med seboj ljubili, kot nas je ljubil On, ki je za nas umrl dramotne smrti na križu, da bi mi z Njim vstali v poveličanju.

Vo. Fk.

Kristus križani iz Villa Quebrada

VESTI IZ VATIKANA

Sv. oče si ni dal v preteklem letu niti enega samega dneva odmora. Imel je 60 nagovorov, izdal je 40 poslanic, preglasil je za svetnike 4 blažene, petrgani so bili diplomatski odnošaji med Jugoslavijo in sv. stolico, vpostavljeni pa z Indijo in Japonsko. Sprejel je nad deset tisoče vernikov, pripadajočim vsem socialnim razredom.

„Ecclesiae Orientales“ je nova enciklika, ki jo je 30. decembra 1952 objavil sv. oče in v kateri zelo ostro obsoja preganjanje vzhodnih katoliških Cerkev. Posebno pa še obsoja smrtno obsodbo bolgarskega škofa Bošilkova in drugih 3 prelatov. Novi vihar, ki je izbruhnil na vzhodu, hoče uničiti vse,

kar je duhovnega ter razdejati vse cve-toče cerkvene občine krščanstva.

Silno trnjeva pot do rešitve jeruzalemskega vprašanja. Vsi odgovorni zastopniki za to določene komisije zagovarjajo vsak svoje stališče, dasi je najboljša rešitev, kakor jo je podal sv. oče sam že pred dalj časa, namreč internacionalizacija svetih krajev, to je Jeruzalema in okolice.

Novi tajnik kongregacije sv. obredov je postal bivši nuncij v Švici mons. Bernardino. 18 let je vodil nunciaturo v Bernu v Švici v vsestransko zadovoljnost. Zlasti je pokazal veliko razumevanje za begunce med in po drugi svetovni vojni.

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“ MORETE NAROČITI IN PLAČATI NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Victor Martinez 50, Buenos Aires

U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland, 3, Ohio.

Kanada: Turk France, 263 Oakwood Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Stanko Janežič, Mačkowlje 7, Dolina, Trieste.

Italija: Zorka Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizja.

Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten Austria.

Avstralija: Fr. Claude Okorn OFM, 45 Victoria Str, Waverley, U. S. W.

V Argentini stane 50 pesov, v U. S. A. in Kanadi 5 dolarjev, v Italiji 2000 lir, drugod pa v protivrednosti dolarja.

Iz vsebine:

El consuelo del Cristo — Resucitado (Msgr. T. Tóth)	242
Pozdrav Kristusu križanemu	243
Vera in vraže (Škof dr. Rožman)	244
Slovenski knez (Igor)	246
Pratika — april 1953	247
Njegov prvi klic (Zora Piščanec)	249
Stalin čudodelnik	259
Dvoje oznanenj (Dr. A. Odar)	251
Rajska ptica (Iz francoščine prevedel Fr. Erjavec)	260
Velikonočno voščilo	262
Za kulisami (Janko)	270
Vstajenje (B. Budnik)	271
Pismo iz Španije (Kovač)	273
Velikonočni dar (Matevž Tileš)	276
Globoka žalost radi mlade opice	279
Sodnik Heli (Boris Koman)	280
Pogumen krmar poljske Cerkve	282
Ženska vzgoja (J. de Maistre)	283
Duša družine in vzgoje (Rudolf Hanželič)	284

Nekaj novic iz Italije	287
Sv. Gema Galgani (Dr. F. Žakelj)	288
Samovzgoja in žrtve (P. Slapar)	291
Iz misijonskih pokrajin	293
Fart, pribori si osebnost! (Romanus)	296
Glas iz severne Francije	299
Od doma	300—300
Pismo jugoslovanskih škofov	300
Določbe o dušnem pastirstvu izseljencev (Dr. A. Odar)	307
Med izseljenci	314
Božja žalogrta (Vo. Fk.)	318
Vesti iz Vatikana	319
Pesmi	248, 257, 261, 294
Drobne	250, 269, 275, 290

**TARIFA
REDUCIDA**

Concesión
No. 2560

CORREO
ARGENTINO
SUC. 6

„Duhovno življenje“ je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. Alojzij Odar). — Naslov: Victor Martinez 50, Buenos Aires, Argentina. — Celoletna naročnina za Argentino znaša 50 pesov, za USA in Kanado pet dolarjev, za Italijo 2000 lir. — Tiska Imprenta

„Poliglota“, Corrientes 3114, Buenos Aires, T. E. 86-5120